2
2020
€3,50

BUITEN de Orde

anarchistisch
kwartaalblad

thema:
Midden-Oosten

‘Tat twam asi – Jij bent mij!’
Gustav Landauer over individu en gemeenschap

Toen Shell belaagd werd in de jaren 1980

Niemandsland in Pazarkule
Indrukken van de migrantencrisis aan de grens

van de
Redactie

Hier is *Buiten de Orde* nummer twee van dit jaar! Gemaakt onder bizarre omstandigheden, zoals alles wat sinds half maart verricht wordt, onder bizarre omstandigheden plaatsvindt. Dat virus dus. Het afstand houden, het zoveel mogelijk binnen blijven. Ook het vervaardigen van een anarchistisch tijdschrift werd daar ernstig door bemoeilijkt. Vergaderen kon nog slechts digitaal, maar dat was bepaald niet alles. Het was ook moeilijk om de concentratie en energie te vinden om het hele redactieproces op gang te houden. En ja, voor iedereen kwam het virus ook dichtbij. Soms akelig dichtbij. Laten we daarom beginnen met het uitspreken van onze steun aan al onze kameraden die zelf ziek zijn (geweest), of iemand in hun omgeving hebben (gehad) die het virus heeft (gehad), met ziekte of erger als gevolg.

Het blad zelf laat de sporen van corona zien in de vorm van uiteenlopende stukken. Een artikel over de vraag wat de pandemie nu eigenlijk zegt over de huidige maatschappelijke orde. Aandacht voor het verschijnsel dat het gezag de schrik voor de ziekte hanteert om zijn greep op de maatschappij naar totalitaire proporties op te voeren. Ook in enkele rubrieken keert het virus terug: de kroniek over internationale ontwikkelingen gaat bijvoorbeeld over het verzet tegen zowel de onveiligheid op het werk wegens de ziekte, als de vrijheidsbeperkingen die regeringen opleggen met de bestrijding van de pandemie als argument en smoes. Ook hebben we een overzicht van websites die helpen om wegwijs te worden in radicale discussies rondom corona, en informatiebronnen over strijd die mede door het virus is getriggerd.

Maar het is gelukkig niet louter corona wat de BdO-klok slaat. We hebben zoals gebruikelijk ook een thema. Dit keer is dat het Midden-Oosten. Onder dat kopje vindt je een uiteenzetting van Jan Bervoets over hoe dat 'Midden-Oosten' nu eigenlijk is ontstaan, een stuk van Tijn 't Hen over de koloniale wijze van kijken waarmee westerse machten en intellectuelen het beeld van die door koloniale overheersing geteisterde regio helpen bepalen. Peter Storm zet uiteen hoe binnen die regio de staat Israël neergeplant is als koloniale onderneming. Er is aandacht voor de Arabische Lente en wat daarvan is geworden, voor wapenhandel met regimes in de regio, voor het maatschappijveranderende, revolutionaire project in Noord-Syrië dat we kennen als Rojava, en meer.

Naast thema en corona hebben we ook weer meerdere stukken over de anarchistische traditie zelf. Gustav Landauer krijgt in een stuk van Johny Lenaerts bijvoorbeeld de aandacht die deze te onbekende anarchist meer dan verdient maar te weinig krijgt. Actuele informatie over repressie ontbreekt niet: het vermelden waard is in dit verband een artikel over de vervolging van anarchisten in Indonesië. Het persoonlijk verslag van Sara en Ronja over de viering van internationale vrouwendag in Istanboel geeft een bijzondere inkijk in waar de demonstranten voor vechten en waar ze mee te maken krijgen. Natuurlijk hebben we de vaste rubrieken, een boekenoverzicht, meerdere columns en kronieken. Lezen dus, die handel, terwijl uw dierbare redacteuren een volgend nummer in elkaar beginnen te sleutelen…

de redactie

Foto kaft door Jan Kees Helms

colofon

Buiten de Orde
Het anarchistische kwartaalblad Buiten de Orde is een uitgave van de Vrije Bond. De redactie is in redactioneel opzicht onafhankelijk van de bond. Standpunten ingenomen in het blad vertegenwoordigen niet noodzakelijkerwijs die van het redactiecollectief. Het blad besteedt aandacht aan een breed scala van onderwerpen en wil naast een blad voor de leden van de Vrije Bond een blad van de hele anarchistische beweging zijn. Overname van artikelen met bronvermelding wordt van harte toegejuicht. De BdO wordt gedrukt op 100% gerecycled papier, vrij van optische witmakers.

Abonnementen
Leden van de Vrije Bond krijgen Buiten de Orde gratis thuis; niet-leden kunnen zich abonneren voor € 20,00 per jaar.

Voor mensen in de gevangenis is Buiten de Orde gratis. Oude nummers zijn op te vragen bij het secretariaat van de Vrije Bond.

Je kunt je abonneren door onder vermelding van 'abonnement Buiten de Orde' € 20,00 over te maken op:

IBAN: NL80INGB0005495473
BIC/Swift: INGBNL2A
t.n.v. Vrije Bond Amsterdam

Redactie Buiten de Orde
Postbus 16521
1001 RA Amsterdam,
Nederland
buitendeorde.org
redactie@buitendeorde.nl
085 877 89 58

Secretariaat Vrije Bond
Postbus 16521
1001 RA Amsterdam,
Nederland
secretariaat@vrijebond.nl
www.vrijebond.org
085 877 89 58

Losse nummers zijn te koop voor € 3,50 bij:

Fort van Sjakoo
Jodenbreestraat 24, Amsterdam
www.sjakoo.nl

Athenaeum Nieuwscentrum
Spui 14-16, Amsterdam
www.athenaeum.nl

Boekwinkel Opstand
Beatrijsstraat 12, Den Haag
www.opstand.noblogs.org

Casco – Office for Art, Design and Theory
Lange Nieuwstraat 7, Utrecht
www.casco.art

Vredesburo Eindhoven
Grote Berg 4, Eindhoven
www.vredesburo.nl

De Lektuurhal
Over de Kelders 10, Leeuwarden

Boekhandel Rosa
Oliemuldersweg 43, Groningen
www.bookshoprosa.org

in de
Buiten de Orde

subthema: **Corona**

thema: **Midden-Oosten**

Toen Shell belaagd werd in de jaren 1980

Met Shell Must Fall is er een campagne op touw gezet die zich ten doel stelt om de oliemultinational het vuur aan de schenen te leggen. Uitgangspunt is de klimaatcrisis, waarvoor het bedrijf een van de hoofdverantwoordelijken is. Maar het bedrijf is eerder massaal doelwit geweest van actievoerders in Nederland. Toen ging het om haar rol in het overeindhouden van het anti-apartheidsbewind in Zuid-Afrika.

Wat precies de reden is geweest dat actievoerders in Nederland zich massaal zijn gaan bezighouden met Shell, zal misschien nooit helemaal duidelijk worden. Het apartheidsregime in Zuid-Afrika stelde met steeds gruwelijker middelen zijn voortbestaan zeker. De Verenigde Naties hadden om die reden een handelsembargo ingesteld, en kwamen met onthullende rapporten over welke bedrijven zich daar niet aan hielden. Shell zat daar prominent bij, terwijl Zuid-Afrika geen eigen oliebronnen had en dus volledig afhankelijke was van import. Daar kwam de specifiek historische factor bij: Nederland had nog steeds vele banden met de blanke racistische elite in Zuid-Afrika. Maar het belangrijkste waren misschien wel de beelden die dagelijks de huiskamers binnenkwamen, van de bevolking in de townships die in verzet kwam, vaak scholieren die van straat geschoten werden omdat ze weigerden om te accepteren dat ze alleen nog in het Afrikaans les zouden krijgen.

> Nederland had nog steeds vele banden met de blanke racistische elite in Zuid-Afrika

Ongericht

Binnen de actiebeweging in Nederland besloten mensen dat ze dat niet langer konden tolereren, en dat ze de medeplichtigen om de hoek gingen aanvallen. Aanvankelijk gebeurde dat nogal ongericht: reisbureaus die vakanties naar Pretoria verkochten, Nationale Nederlanden dat ook vestigingen in Zuid-Afrika had, of de ABN AMRO bank die Krugerrands (goud) verkocht. Ze werden met uiteenlopende middelen belaagd. Vaak was het de simpele hit-and-runmethode: de ruiten eruit, leus op de muur, persbericht, klaar. Soms ging het verder; verschillende vestigingen van ABN AMRO werden bezet, en de verkoop van Zuid-Afrikaans

goud werd ook gestopt. Andere acties waren weer zeer vindingrijk en vergden lange voorbereidingen. Zo werd de importeur van Zuid-Afrikaanse wijn in Teuge getrakteerd op een bezoek van de belastinginspectie; dure auto's met dito mannen en vrouwen voorzien van de juiste pasjes en papieren, om de administratie in beslag te nemen. In werkelijkheid waren het actievoerders, die zo de administratie overhandigd kregen. Daarna lagen de namen van alle kopers van Zuid-Afrikaanse wijn in Nederland op straat, en – nadat er tegen een paar bedrijven acties volgden en alle adressen in weekblad Bluf! werden gepubliceerd – besloten velen te stoppen met die inkopen. Er zijn veel meer mooie verhalen over acties uit die tijd te vertellen. Maar het meest spectaculaire is wellicht de golf aan acties tegen Shell die al snel ontstond.

Uit het hele land kwamen meldingen van vernielde tankstations

Shell to hell

Het willekeurig belagen van bedrijven uit de VN-lijsten, was op den duur niet erg productief. Al waren er al resultaten geboekt doordat sommige kleintjes stopten met handel drijven met Zuid-Afrika. De grote jongens, machtige multinationals, gaven echter geen krimp en werden ook door de politiek gesteund. Van hen was Shell de machtigste maar ook voor Zuid-Afrika strategisch de meest belangrijke. De multinational was prominent aanwezig in Zuid-Afrika en hielp naar verluid met het ontduiken van het olie-embargo en ontwikkelen van nieuwe energiebronnen uit steenkool (dat Zuid-Afrika wel in grote hoeveelheden in de grond had zitten). De officiële anti-apartheidsorganisaties hadden een campagne om Shell te boycotten, maar die leek niet erg succesvol te zijn. Al snel ontstond onder enkele van de actiegroepjes die zich hadden toegelegd op het actiever aanvallen van apartheidcollaborateurs het plan om de energie structureel op die grootste te richten. Shell was al vaker doelwit van acties geweest, maar dan als een van de velen. Hier en daar werd een tankstation vernield of ondergeschilderd. Maar in november 1985 werden er in dezelfde nacht dertien tankstations van Shell aangepakt, waarvan er een tot de grond toe afbrandde. Er kwam een klinkende persverklaring en de actie haalde prominent de voorpagina's en tv- en radiojournaals. Het was een startschot voor misschien wel de meest omvangrijke sabotage- en actiecampagne in de Nederlandse geschiedenis. De actievorm sloeg aan, zou je kunnen zeggen. Overal in het land staan natuurlijk tankstations van het bedrijf en 's nachts kon je daar redelijk makkelijk aan de slag.

Methoden en technieken

Het 'slangen snijden' bij Shellstations (en soms een ander onderdeel van het bedrijf) werd onderdeel van een subcultuur, die toen ook nog eens tamelijk breed was. Uit het hele land kwamen meldingen van vernielde tankstations. In actiemedia zoals weekblad Bluf! werd het onderwerp structureel gecoverd, en er waren ook felle debatten over de beste manier om toe te slaan. Ook nu weer vormden fantasie en humor een belangrijk element. Zo werden op een nacht alle tankstations tussen Amsterdam en Den Haag ontslangd. Ook werd ontdekt dat water in de benzine laten lopen (gewoon met een tuinslang tussen de luchtuitlaat van de ondergrondse tanks en het kraantje bij het tankstationgebouw, kraan open en laten stromen maar) leidt tot een enorme rij auto's op de pechstrook omdat de motor er dan mee stopt. De actie leverde kritiek op, maar de activisten verdedigden de actie met de opmerking dat mensen ondertussen wel moesten weten dat je geen Shell moest tanken. Aan de grens met Duitsland verschenen bij Arnhem borden voor buitenlanders die misschien niet op de hoogte waren met de tekst 'Vorsicht! Moeglichst Wasser ins Benzin'.

Het honderdste pompstation van Shell dat ontslangd werd, werd voorzien van kleurige slingers en ballonnen… Er waren ook nieuwe collectieve actienachten, op een daarvan werden 34 tankstations tegelijk aangepakt. Een record dat tot dusver nooit gebroken is. Het afsnijden (of knippen met een takkenschaar of betonschaar, gaat veel sneller) werd geperfectioneerd. Als je het vulpistool ook meeneemt of wegmaakt, zijn ze veel moeilijker repareren. Hetzelfde geldt voor het afsnijden van de slang aan het andere einde, nadat je het hele kreng eruit getrokken hebt (waarna de veer binnenin met een enorm lawaai terugspringt). Shell reed ondertussen met mobiele teams door het land om tankstations zo snel mogelijk weer aan de praat te krijgen, en klaagde over gebrek aan politiebewaking. Er gingen geruchten dat het bedrijf na enige tijd een eigen inlichtingenoperatie had gestart, en arrestanten geld bood om verraad te plegen.

Het PAROOL

Shell: veel schade door aanslagen

Actie treft duizend pompen in Europa

(Van onze redactie economie)
AMSTERDAM – Shell lijdt steeds meer schade van de aanslagen op pompstations van de oliemaatschappij door heel Europa. Volgens een woordvoerder van Shell in Londen zijn er tot nu toe duizend aanslagen geteld, sinds de anti-apartheidsorganisatie vier jaar geleden met de 'Boycot Shell'-campagne begon.

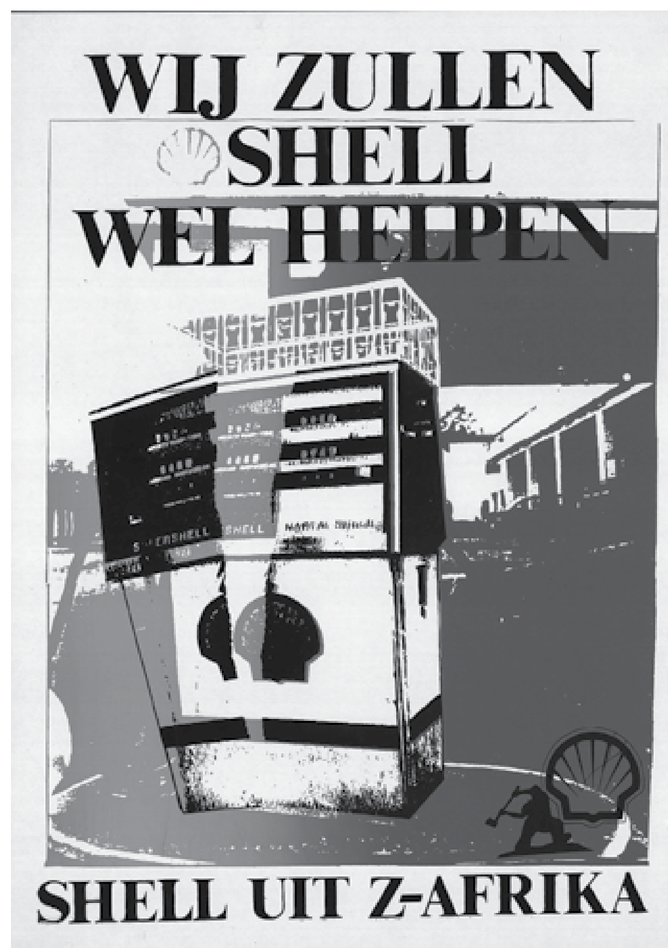
Van de duizend geregistreerde aanslagen in Europa leidden er achthonderd tot schade. Slangen

wil hierbij geen enkele verdachtmaking richting de ludieke actievoerders maken. Toch zijn er het

Slangen snijden was relatief geweldloos en makkelijk uit te voeren voor beginnende actievoerders die hun solidaire steentje wilden bijdragen. Maar sommige groepjes activisten vonden dat niet radicaal genoeg, en af en toe werd er dan ook brand gesticht. Vanaf het begin waren de acties nooit strikt geweldloos; een van de eerste acties tegen apartheid was een brandaanslag op de villa van een oliehandelaar (John Deuss). Maar omdat het om tankstations gaat, waren de brandstichtingen natuurlijk gevaarlijk. Met name de LPG-tanks vormen een groot ontploffingsrisico. De brandweer was dan ook zeer bezorgd, nam contact op met weekblad Bluf! en gaf een interview over wat nu wel en niet handig is om te doen.

Duizend pompen

De actierage liep geweldig uit de hand. Op een gegeven moment – ook in het buitenland waren anti-apartheidsactivisten zich uit gaan leven op Shell – claimde een woordvoerder van Shell dat er minstens duizend tankstations van het bedrijf slachtoffer van acties waren geweest. Een deel van de activisten in Nederland probeerde de campagne te institutionaliseren. Zo werd het Comité Shell Uit Zuid-Afrika opgericht (SUZA) met pronkende manifestaties in Paradiso en een kantoor dat dagelijks open was. Hoogtepunt van de acties van SUZA werd een driedaagse blokkade van het Shell-lab in Amsterdam-Noord. De radicalere anti-imps van RaRa gingen als reactie vergaande aanslagen uitvoeren op hun multinational van eigen keuze, de Makro (de SHV van Fentener van Vlissingen). Nadat er vijf van die Makro-vestigingen in de hens gingen, besloot Fentener van Vissingen de boel in Zuid Afrika te verlaten (sort of) en werd er door heel ondernemend Nederland schande van gesproken dat het bedrijf voor terreur had moeten zwichten.

De bredere Shellcampagne is in de schaduw komen te staan van de spectaculaire RaRa-acties. Zeker in de herinnering, voor zover mensen nog wat afweten van de enerverende tweede helft van de jaren 1980, is alleen RaRa nog bekend. Dat is jammer omdat de Shellacties een veel inspirerender verhaal vormen van hoe het mogelijk is een multinational in het hele land aan te pakken. Of het uiteindelijk gelukt zou zijn om het bedrijf op de knieën te dwingen zal nooit duidelijk worden. In Zuid-Afrika zelf gaf het apartheidsbewind, vooral onder druk van aanhoudend verzet van de bevolking, toe. Nelson Mandela werd in 1990 vrijgelaten, het ANC werd een legale partij (die de eerste verkiezingen met enorme overmacht won). Een van de eerste daden van het ANC nadat ze gelegaliseerd was, was het opkopen van het hoofdkantoor van Shell in Pretoria om daar haar eigen hoofdkantoor van te maken. Dat was een nogal tweeslachtig gebeuren. Enerzijds was het zeer symbolisch dat Shell letterlijk plaats moest maken voor het ANC. Maar tegelijkertijd kocht ze het gebouw wel vriendelijk; het ANC gaf de tegenpartij geld en schudde die de hand, en dat was tekenend voor de nieuwe tijd die aan zou breken. Het ANC aan de macht, maar met goede betrekkingen met het multinationale bedrijfsleven omdat ze investeringen nodig zou hebben. Voor de anti-apartheidsacties was de tijd dan ook voorbij.

> De bredere Shellcampagne is in de schaduw komen te staan van de spectaculaire RaRa-acties

Andere tijden?

Het is de vraag of het ook nu, rond klimaat, mogelijk zou zijn om Shell dermate grootschalig aan te pakken als in de jaren tachtig rond apartheid gebeurde. Er waren toen een aantal cruciale factoren aanwezig die nu grotendeels ontbreken. Zo was er een nog tamelijk breed netwerk van actievoerders dat zich door het hele land uitstrekte. Er waren actiemedia (Bluf!, De Zwarte en lokale radicale blaadjes). Er was een brede anti-apartheidsbeweging die weliswaar tandenknarsend moest aanzien hoe directe actie ineens het voortouw nam, maar ook voor structuur zorgde, en onderzoek leverde, en argumenten. En er was vooral die immense zwarte beweging in Zuid Afrika, waarvan de vertegenwoordigers geen blad voor de mond namen en vaak de acties in Nederland toejuichten. Een van de belangrijkste momenten in de anti-Shellacties, was bijvoorbeeld toen een grote anti-apartheidsdemonstratie wel 50.000 mensen trok en op het podium op het Museumplein in Amsterdam een dominee uit Zuid-Afrika verklaarde dat de acties tegen Shell met groot enthousiasme ontvangen werden in de townships. Dan heb je als actiecampagne, zoals dat heet, 'leverage'.

door Kees Stad

rubriek

Updates uit België

Weinig actie, veel voorbereiding

Uiteraard is er in België op activistisch vlak de afgelopen maanden minder gebeurd dan gewoonlijk. Er zijn dan ook weinig grote gebeurtenissen en betogingen te vermelden. Dat betekent niet dat activisten stilzitten. Mensen benutten deze tijd om die ongelezen boeken uit hun boekenkast eindelijk eens vast te pakken en daar vervolgens in een online anarchistische boekenclub over te spreken. Om te vergaderen, elkaar te ondersteunen en om samen plannen te smeden voor een wereld na Corona. Om te schrijven en te ontwerpen. Om het veelgeprezen principe van wederzijdse hulp in de praktijk te brengen. Ik hoop hier gauw weer over prachtige demonstraties, bijeenkomsten en acties te kunnen schrijven!

8 maart – feministische strijd

Zoals ik in het vorige nummer al schreef, werd er in België hard gewerkt aan de voorbereiding van een succesvolle vrouwenstaking. Na een aantal weken van voorbereidende activiteiten mocht het resultaat er zijn: op 8 maart liepen er zo'n 8.500 demonstranten door het centrum van Brussel. De zeer strijdbare betoging bestond uit een diversiteit aan groepen en individuen, die allemaal duidelijk wilden maken dat 'wanneer vrouwen stoppen, de wereld stopt!' Aangezien 8 maart een zondag was, werd er opgeroepen om ook op maandag te blijven staken. Veel vrouwen stopten met werken, zorgen, studeren en consumeren om hun bijdrage aan de maatschappij en hun nabije omgeving duidelijk te maken.

Protest na dood Brusselse jongen

Op vrijdagavond 10 april kwam in de Brusselse wijk Anderlecht de 19-jarige Adil om het leven. De jongen werd door een politiebusje aangereden tijdens een politieachtervolging en overleefde dat niet. Over de precieze feiten is nog weinig bekend, maar waarschijnlijk was hij uit angst op de vlucht geslagen voor een politiecontrole die met coronamaatregelen te maken had. In België is het momenteel immers enkel toegestaan om op een scooter te rijden van en naar je werk. Woedende jongeren uit de wijk, waarin helaas vaker jongeren door politieoptreden om het leven zijn gekomen, gingen de straat op om de dood van Adil aan te klagen. De politie reageerde op deze jongeren door de confrontatie aan te gaan met behulp van al hun materieel: schilden, wapenstokken en andere wapens, en een helikopter werden allemaal ingezet. Meer dan de helft van de jongeren werd opgepakt.*

En verder...

... De grootschalige revolutionaire 1 mei-demonstratie in Brussel gaat dit jaar uiteraard niet door op 1 mei. De agitatiemaand april, waarin allerlei voorbereidende activiteiten hadden moeten plaatsvinden, viel natuurlijk ook in het water. Maar uitstel is geen afstel! De organisatie kondigde al aan dat er later dit jaar zeker nog gedemonstreerd zal worden. De week voorafgaand aan die betoging zal gevuld worden met zoveel mogelijk van de activiteiten die eigenlijk voor april op de agenda stonden.

... In België wordt er dagelijks om acht uur 's avonds geapplaudisseerd voor zorgmedewerkers. Enkele activisten roepen via de Facebookpagina ColèreNonConfinée op om banners te maken om van dat moment ook een beetje een radicaal protest te maken.

door Emma

Noot

* 'Protest ontaardt in geweld in Anderlecht na dood van jongeman tijdens politieachtervolging, 57 relschoppers opgepakt', gepubliceerd op 11 april 2020, op: vrtnws.nl.

Mycelium

In de eerste Buiten de Orde van 2020 is een tekst verschenen over de 'draaideur'. Deze werd voorgesteld als een manier waarop de Vrije Bond zich kan opstellen richting de bredere anarchistische beweging, als een functie die deze kan vervullen en hoe de Vrije Bond en de beweging elkaar kunnen versterken. Hier stel ik ander model voor dat goed op die draaideur aansluit, maar een andere insteek heeft. Ook dit is iets dat zowel de Vrije Bond als de bredere beweging om ons heen versterkt. Ik noem het: mycelium.

Mycelium is de biologische term voor de ondergrondse verbindingen tussen schimmels. Het netwerk dat zich uitstrekt tussen bovengrondse paddenstoelen van dezelfde soort. Het is het permanente deel van een paddenstoelenkolonie, het groeit of krimpt gestaag terwijl de paddenstoelen in een heel ander leefritme steeds opkomen en weer afsterven. Door de anarchistische beweging te zien als mycelium leg je de nadruk op het uitbreiden van een milieu dat niet afhankelijk is van een specifiek project, organisatie of groep. Het gaat om het sociale netwerk, om overtuigingen, om persoonlijk vertrouwen, om opgebouwde vaardigheden, hulpmiddelen en revolutionaire praxis. Het mycelium groeit doordat paddenstoelen onder meer kunnen opgroeien en hun sporen kunnen verspreiden, maar het overleeft de individuele paddenstoel. Zoals geen bioloog verwacht dat een specifieke paddenstoel het eeuwige leven heeft of het mycelium overbodig maakt, zo zou geen revolutionair moeten denken dat een federatie/actiegroep/collectief op zichzelf kan slagen zonder dat er in de beweging ook allerlei andere projecten ontstaan. Het is belangrijk om anderen altijd als kameraden te zien, juist ook wanneer die zelf aan iets buiten jouw project of organisatie werken, en om hun succes als jouw succes te zien. Maar bovendien is het van essentieel belang om kameraden te helpen tot hun eigen projecten te komen.

> Elke groep die een bepaald project oppakt, bouwt een stuk infrastructuur waar de rest van de beweging profijt van heeft

Wat geeft mycelium aan de beweging?

Wat voegt deze metafoor van de Vrije Bond als mycelium dan toe aan het organiseren? Er zit een aantal kanten aan. Elke groep die onze waarden uitdraagt, maakt het makkelijker voor nieuwe mensen om een verbinding te maken met andere groepen. Elke groep die een bepaald project oppakt, bouwt een stuk infrastructuur waar de rest van de beweging profijt van heeft. Iedereen die in staat is met een politieke invulling zijn eigen talenten/passies te volgen, is duurzamer aanwezig, overtuigender en energieker. Kameraden die hun persoonlijke passie politiek invullen, kunnen bruggen slaan tussen onze politieke beweging en verschillende subculturen waarbinnen anders geen anarchistisch geluid zou bestaan. Denk hierbij aan subculturen gericht op een hobby, een bevolkingsgroep, een taalgemeenschap, een muziekgenre of een ander fandom.

Vooral voor anarchisten is het belangrijk om dit te onderkennen en onszelf vanuit dat besef te organiseren. Omdat wij geloven dat prefiguratie en een brede spreiding van de macht

binnen onze beweging essentieel zijn om de wereld echt te verbeteren, moeten we deze ontwikkelingen zoveel mogelijk faciliteren.

In sommige andere organisaties en bewegingen bestaat er slechts een enkele actievorm of manier van betrokken zijn waaraan vrijwel iedereen meedoet. Enerzijds kan dit heel leerzaam zijn doordat mensen hun grenzen verleggen door mee te doen aan acties die ze zelf misschien niet bedacht zouden hebben. Aan de andere kant kan dit een demotiverend keurslijf zijn. Dat kan de duurzame betrokkenheid en de diversiteit binnen de beweging ondermijnen. Bovendien kan dit het leerproces voor een revolutionair ook afremmen, doordat men steeds dezelfde taken doet. Activisten leren dan minder snel om het organiserende werk te doen of om in bredere zin naar een eigen project te kijken, want de activiteit komt vooral neer op loyaal bij demonstraties of acties komen opdagen. Toewijding is belangrijk, maar in een anarchistische beweging willen we geen kanonnenvoer voor acties zijn, maar autonome individuen die zichzelf kunnen organiseren.

De revolutie heeft alles nodig, van koks tot strijders, schrijvers en techneuten, de puzzel is hoe hen samen te brengen

De metafoor van het mycelium is daarom nauw verwant aan die van de draaideur uit het artikel in de vorige *Buiten de Orde*. Organisatorische vrijgevigheid is daarin van essentieel belang. Als Vrije Bond kan onze infrastructuur en ons netwerk veel bijdragen aan nieuwe projecten die wij zelf misschien niet hadden kunnen opzetten. Bovendien moeten we voorbij onze eigen organisatie kijken en er niet van uitgaan dat alleen Vrije Bondsleden en aangesloten groepen tellen als groei van de beweging.

Waarin de draaideur en het mycelium van elkaar verschillen, is in de nadruk die de Vrije Bond zou leggen om die bredere beweging het meest te helpen. Volgens het draaideurargument kunnen we de Vrije Bond zien als een soort voorportaal voor de beweging, een herkenbaar, bewegwijzerd herkenningspunt van waaruit je verder je weg kunt vinden naar dingen die al bestaan. Heel waardevol, en goed voor het netwerk van de Vrije Bond. Het idee van het mycelium deelt dat belang van toejuichen dat mensen elders actief willen zijn en voorbij de eigen organisatie kijken. Maar het mycelium gaat vooral over hoe we een vruchtbare voedingsbodem kunnen creëren voor nieuwe anarchistische projecten binnen of buiten de Vrije Bond: nieuwe paddenstoelen die het geheel versterken.

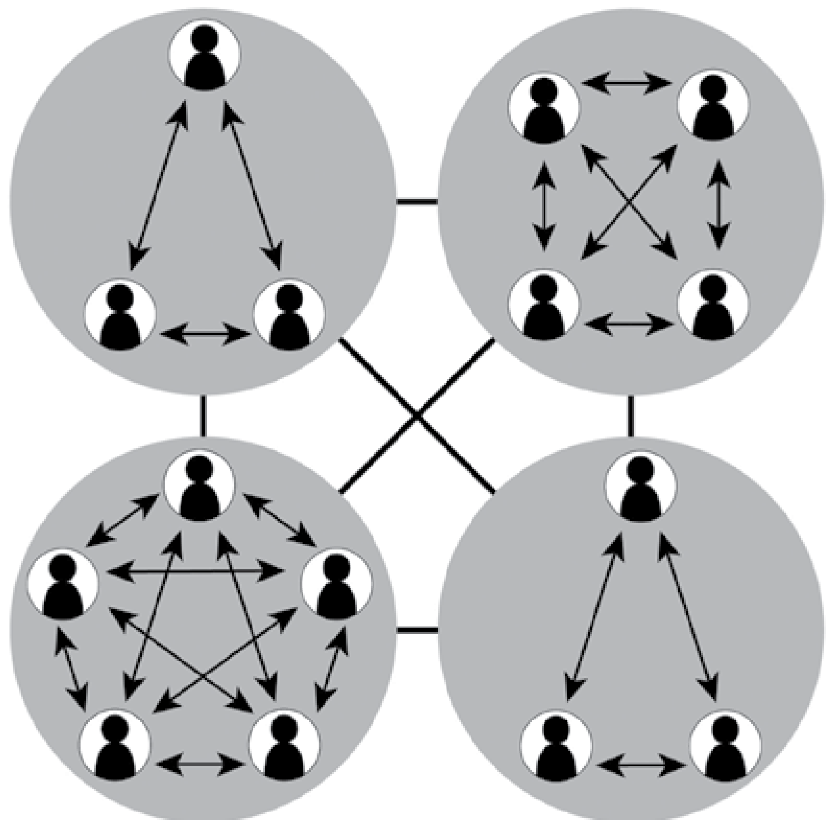
Zo'n voedingsbodem maken we door nieuwe groepen en projecten aan te moedigen, te faciliteren en met de beweging te helpen verbinden. Bovendien wordt die geholpen door nieuwe ideeën en uitwisseling aan te moedigen en door te zorgen dat mensen zich ondersteund en aangemoedigd voelen. Het is van groot belang om meer mensen de moed te geven om de sprong te wagen een ambitieuzer project op te pakken buiten het commerciële stramien.

Dit is een project dat zichzelf versterkt. Hoe meer we als een sterk en voedend mycelium kunnen optreden, hoe meer sterke paddenstoelen er opkomen die op hun beurt de gehele beweging tot ontwikkeling brengen. Hoe verder dit doorzet, hoe kleiner de sprong is naar intensere toelegging op activiteiten in de beweging, hoe groter ook het vertrouwen van onze kameraden dat de beweging hen kan oppakken als hun sprong verkeerd gaat.

Dit is een conceptie van groei die dieper gaat dan het oppervlakkige tellen van leden, die daadwerkelijk inzet op de vrijheid om als anarchisten te opereren, op het uitdragen van onze ideeën, over het opbouwen van alternatieven. Hiermee maken we nieuwe sociale ruimtes waar we steeds beter leren om als vrije en gelijke personen samen te werken.

Hoe de Vrije Bond deze functie al vervult

Tot op zekere hoogte doet de Vrije Bond dit al. We hebben een groot netwerk waardoor leden allerlei projecten tegenkomen in hun mailbox, op evenementen et cetera. Als een of enkele leden binnen de Vrije Bond een bepaald project op willen pakken dat bij onze ideeën aansluit, kunnen ze hier gemakkelijk een werkgroep of iets dergelijks oprichten; met de enthousiaste plannen

MYCELLIUM

van leden stemt de ALV vrijwel altijd in. Het groepengeld en het solidariteitsfonds moedigen mensen aan om aan de slag te gaan met nieuwe dingen. De ruimtes waarmee we sterke banden hebben zijn ook voor nieuwe projecten makkelijker te gebruiken. Als Vrije Bondlid vind je deze ruimtes gemakkelijker dan als niet-lid. Het gebruik van autonome themagroepen of werkgroepen opzetten is hierin ook waardevol, omdat er daarmee ruimte is voor allerlei nieuwe ideeën. Sinds een klein jaar heeft de Vrije Bond ook een Discordserver waarop levendig gediscussieerd wordt, en waar we op afstand dieper in gesprek kunnen dan de maillijst toelaat. Daar is het al gebruikelijker om feedback te vragen op ideeën en geschreven stukjes et cetera.

Hoe de Vrije Bond deze functie kan versterken

Ik denk dat we als Vrije Bond nog veel sterker op dit punt kunnen inzetten. Dit is een zeer sterke strategie voor groei (echte, diepgaande, organische groei), en iets dat aansluit bij de huidige structuur van de Vrije Bond en enkele processen die al binnen de bond lopen. Oftewel, een expliciet onderzoeken en versterken van iets dat we impliciet al deden en dat ontzettend waardevol blijkt.

We kunnen een sterker mycelium vormen door de ruimte voor nieuwe ideeën te vergroten. Bijvoorbeeld met groepsbrainstorms, met *skillshares*, met scholing en met een uitgebreid bewustzijn van elkaars vaardigheden. Door een *security culture* op te zetten die ons toestaat te leren en vertrouwen op te bouwen. Meer kennis van elkaars vaardigheden zorgt ervoor dat gedeelde vaardigheden die we normaal niet als politiek relevant zien, tot nieuwe dingen kunnen leiden. Brainstorms en dergelijke kunnen helpen onze passies in politieke kaders te plaatsen, gedeelde interesses te ontdekken en de radicale verbeelding vrij te maken voor nieuwe plannen.

We kunnen een sterker mycelium vormen door te zorgen voor inzicht in de beweging. Laat mensen zien waar de mogelijkheden liggen, wat bestaande projecten kan versterken, welk terrein nog onontgonnen is. Voor nieuwe mensen zijn de Vrije Bond en de anarchistische beweging nogal ondoorzichtig en moeilijk om in te navigeren. Mensen expliciet bewuster maken van wat er al is, welke projecten waardevol zijn voor hun eigen project, zorgt ervoor dat deze politieke projecten meer aan elkaar bijdragen en meer de moeite waard worden. Tegenwoordig drijft de onderlinge uitwisseling van politieke projecten sterk op de persoonlijke banden van oudgedienden, waardoor nieuwe projecten buiten de boot kunnen vallen.

Ook de recente toevoeging van lokale contactpersonen binnen de Vrije Bond kan veel aan onze rol als mycelium toevoegen. De contactpersonen zoeken bewust contact met nieuwe leden, om hen verschillende mogelijkheden aan te wijzen, te helpen wegwijs te worden binnen de bond, om uit te vragen wat leden interesseert en zo de verbinding te leggen met anderen. Dit gaat het beste wanneer nieuwe leden door de contactpersonen proactief benaderd worden. Vooral bij hen die uit sympathie lid worden maar niet denken zelf een activist te zijn is dit ontzettend belangrijk! Als nieuwe leden het idee hebben dat zij niets zouden kunnen bijdragen, is dat vaak omdat ze als activist onervaren zijn, omdat ze de mogelijkheden niet zien, omdat ze atypische vaardigheden hebben voor politico's, of omdat ze een uitstraling/levenshouding hebben die anders is dan het typische beeld van een anarchist. Met andere woorden, juist die lui hebben grote kans veel nieuws bij te dragen aan de beweging!

> Het gaat over hoe we een vruchtbare voedingsbodem kunnen creëren voor nieuwe paddenstoelen die het geheel versterken

Zorg voor een praktisch bewustzijn van hoe horizontaal samen te werken. Hierbij gaat het om prettig en efficiënt te vergaderen, dus hoe te zorgen dat iedereen kan meedoen, dat ruimtes uitnodigend zijn voor niet-cis-mannen en POC, en om actief te luisteren. Ook is het waardevol als er in de beweging meer kennis bestaat over omgang met splitsingen in collectieven, samenwerking tussen collectieven, en omgaan met groepen die op verschillende manieren organiseren. Handig zou een basisbeheersing van projectmanagement en effectieve conflictmediatie zijn.

Agentschap betekent het initiatief, het zelfvertrouwen en de actieve blik op je omgeving hebben om deze te kunnen en willen veranderen

Bevorder gevoelens van agentschap onder kameraden. Agentschap is een academisch begrip dat bedacht werd als tegenpool van sociale structuur. Agentschap betekent het initiatief, het zelfvertrouwen en de actieve blik op je omgeving hebben om deze te kunnen en willen veranderen, of om minder als consument tegenover de projecten/acties waarmee je in aanraking komt te staan. Als zo'n houding breedgedragen is, kan dat voor iedereen de last van het organiseren van evenementen verlagen en kunnen projecten verbeteren doordat deelnemers actiever meedenken. Maar nog belangrijker zal een sterker gevoel van agentschap onder activisten hen ertoe brengen om eerder met een project een probleem binnen de beweging op te lossen of een bepaalde rol in the nemen.

Het bevorderen van agentschap is vrij abstract, maar het gaat samen met emancipatie in bredere zin. Een mogelijke invulling hiervan deed zich dit jaar voor tijdens een discussie op 2.Dh5. Zoals de kapitalistische samenleving ons bombardeert met voorbeelden van 'grootse' ondernemers, hun zeven effectieve gewoontes en twaalf leefregels, zo kunnen wij onderling het organiseerwerk van kameraden aanprijzen en tot een herkenbare rol maken. Daarmee presenteren we hun praktische lessen en hun houding naar buiten zodat mensen zich hieraan kunnen spiegelen. Dit beeld van de anarchistische organisator kan naast de straatactivist/kraker, de filosoof/schrijver, de inspirerende spreker en andere rolmodellen staan om het beeld uit te breiden van wat wij anarchisten zijn, en wat nieuwe kameraden kunnen worden.

Als het gaat om het helpen ontstaan van nieuwe projecten en groepen, dan kan coaching ook veel verschil maken. Het is voor mensen die grotere projecten willen opzetten belangrijk om andere delen van de beweging te leren kennen. Daarin snel wegwijs worden is ontzettend waardevol. Bovendien hebben nog niet veel mensen ervaring met de opzet van een langlopend politiek project. Wie weet er in het begin wat een bepaald project nodig gaat hebben en hoe dat aansluit op de bestaande infrastructuur? Wanneer iemand een nieuw project wil beginnen, gaat er een nieuwe wereld open van partners, taken, juridische context, tijdsplanning, *outreach* en meer. De drempel om dit te doen kan aanzienlijk worden verlaagd als we mensen proactief coachen en begeleiden en als we duidelijk communiceren dat we dit voor kameraden doen.

Bij nader inzien heeft deze tekst ook gediend als een manier om meer anarchistische groei van zowel de federatie als van de beweging te presenteren, met aansluitend een buffet van methoden om die als Vrije Bond te versterken. Ik ben heel benieuwd hoe jullie hiernaar kijken. Gezien de aanzienlijke groei van leden, lokale afdelingen en activiteiten van de laatste tijd, denk ik dat het belangrijk is om als beweging bewust te overwegen hoe we deze groei samen vorm willen geven. Enthousiasme over een opgaande lijn, wanneer deze aangesloten kameraden in onze organisatie betekent, is zeker terecht. Maar het moet ons er niet toe brengen om deze leden voor ons te zien als een uniforme zwart-rode massa die samen op straat te zien zijn bij elke actie waar de ALV op toelegt. Laat onze opbouw diepgaand zijn, zodat de stille wateren van de Nederlandse en Vlaamse politiek onder de oppervlakte een monster kunnen voortbrengen dat bovengronds een geheel nieuw klimaat kan neerzetten.

door Alex

‘Ik wil me vrij voelen zonder dapper te hoeven zijn’

Een verslag van een treinreis naar Istanboel om deel te nemen aan de Internationale Vrouwendag-demonstratie

‘Spring, spring!’, klinkt het overal om ons heen. ‘Spring!’. Dus we springen, zo hoog als we kunnen, zoals andere vrouwen doen in de straten van Istanboel. Het is de nacht van 8 maart 2020, Internationale Vrouwendag. Duizenden vrouwen komen samen om de straten van Istanboel terug te winnen.

Tijdens die nacht hebben wij – alle vrouwen van de nachtelijke mars – onze stemmen en fluitjes gebruikt om zoveel mogelijk lawaai te maken. Istanboel zou moeten horen hoe vrouwen de straten claimen, moeten voelen hoe de vrouwen zich verzetten tegen de politie, traangas en rubberen kogels, en moeten zien hoe vrouwen hun rechten verdedigen. Het was niet de eerste keer dat vrouwen de straten van Istanboel opeisten. Het zal niet de laatste keer zijn.

> In geen van die linkse café’s gebruikten ze het woord Turks, ze kortten het in tot ‘T’

Dit verhaal is het persoonlijke verslag van onze, Sara’s en Ronja’s, reis van Nederland naar Istanboel, en vertelt hoe we aan het springen raakten tijdens de nachtelijke mars op Internationale Vrouwendag.

Zelfs een hond heeft een paspoort nodig

Het idee om deel te nemen aan de Internationale Vrouwendag-demonstratie in Turkije ontstond vorig jaar nadat Sara haar vriendin Melek in Istanboel had bezocht. In Istanboel had Sara geprobeerd om deel te nemen aan de demonstratie van 8 maart. Terug in Nederland ontmoetten we elkaar (Ronja en Sara) voor een kop koffie en spraken we over Istanboel. Zelfs het kleine beetje dat Sara had gezien van de demonstratie van 8 maart was al inspirerend. We maakten een plan om terug te keren naar Istanboel om samen met Melek deel te nemen aan de Vrouwendag-demonstratie.

Maar toen begon het coronavirus zich te verspreiden in West-Europa en werden onze reisplannen twijfelachtiger. Na een aantal angstige telefoontjes zijn we uiteindelijk vertrokken. Ondanks enkele kleine tegenslagen en een paar slapeloze nachten verliep onze reis soepel, zelfs het coronavirus wachtte tot na onze terugkeer.

We reisden vanuit Nederland met steeds langzamere treinen door Oostenrijk, Hongarije, Roemenië en Bulgarije, en uiteindelijk naar Turkije. Bij elke grensplaats stopte de trein en kwamen groepen norse mannen binnen om onze paspoorten op te eisen. We overhandigden onze Nederlandse en Duitse identiteitskaarten. De mannen gingen naar hun kantoren en namen onze kostbare documenten mee. Na een angstig half uur kwamen ze weer tevoorschijn, met de identiteitskaarten in de hand, en de trein ging verder over de grens.

Je kon een breed scala aan vrouwen zien

De enige grens waar we het comfort van onze slaaptreincouchette moesten verlaten, was toen we de EU verlieten en Turkije binnenkwamen. In Kapikule, de eerste halte na de Bulgaars-Turkse grens, overhandigde een officier een dun papiertje met een datumstempel. 'Verlies dit niet', gromde hij. Dit was schijnbaar de enige zin die de vele ambtenaren op het kleine grenspostje konden uitspreken.

Zo'n afstand reizen op alleen onze id-kaarten en zonder visum was iets dat voor Melek onmogelijk zou zijn. Ze moet elke keer als ze naar Europa wil reizen een grote stapel formulieren en bewijzen inleveren. Melek vatte welsprekend samen hoe ongewoon het was om zo ver te kunnen reizen met alleen een id-kaart. Ze wees op het blauwe boekje dat op een stapel lag met de kam, het speelgoed en de traktaties van haar huisdier. 'Zelfs een hond heeft een paspoort nodig', klaagde ze.

T. Koffie en gesmokkelde thee

In Istanboel verbleven we bij Melek in de wijk Kadiköy, aan de Aziatische kant van de stad. Onze vriendin gaf ons een warm welkom en opende haar prachtige huis voor ons. Ze liet ons ook haar favoriete plekken in Kadiköy zien. De meeste café's die we bezochten waren links in hun politiek. Er waren verschillende aanwijzingen dat dit het geval was, Melek wees ons daarop. Ze boden geen Turkse koffie aan. Turkse koffie drinken in een café in Istanboel is heel normaal, dachten we. Maar het zit allemaal in de naam. Toen we de menukaart nader bekeken, konden we geen Turkish Coffee vinden. In plaats daarvan boden ze T. Kahve (T. Koffie) aan. In geen van die linkse café's gebruikten ze het woord Turks, ze kortten het in tot 'T'.

Als het om thee gaat, is er ook een interessant verhaal te vertellen. Thee is een van de andere gebruikelijke dingen om te drinken, namen we aan. Dankzij Melek weten we nu dat je niet zomaar thee kunt bestellen in een Koerdisch café. Ze zullen je dan vragen of je normale thee of gesmokkelde thee wilt hebben. Kaçak Çay – of gesmokkelde thee – wordt vanuit Irak naar Turkije gesmokkeld.[1] En raad eens, wij hebben deze terug naar Nederland gesmokkeld.

Een laatste vraag

De dag voor Internationale Vrouwendag had Melek enkele vriendinnen uitgenodigd in haar flat om de demonstratie op zondag te bespreken. We hebben de hele avond met die geweldige vrouwen doorgebracht: Canan, een vrouw die veel met ons deelde, maar haar ouders niet durft te vertellen over haar lesbische relatie; Eda, de partner van Canan, die ook hun relatie geheim houdt, en Iida die net haar diploma had gehaald en bezig was om haar busje gereed te maken voor een reis naar Europa.

We dronken bier, aten de heerlijke linzenköfte die Melek had klaargemaakt en praatten tot in de kleine uurtjes. Het voelde alsof we veel meer deelden dan alleen maar eten en praten. Er ontstonden nieuwe vriendschappen.

Met onze nieuwe vriendinnen spraken we over onze ervaringen in het dagelijks leven en deelden we verschillende verhalen over politieke acties. We herinneren ons nog het verhaal dat Canan ons vertelde, over een vrouw op de universiteit in Istanboel die geconfronteerd werd met ongewenste seksuele aandacht van een medestudent. Als reactie daarop verspreidden andere vrouwelijke studenten een foto van de man op de campus om deze intimidatie openbaar te maken. Ze 'bezochten' ook zijn lezing om hem te beschuldigen en te beschamen.

Maar verhalen over ongelofelijk politiegeweld kwamen ook voorbij. Tijdens een actie, vertelde onze nieuwe vriendinnen ons, viel de politie de vrouwen aan, trok aan hun haren en gooide hen van de trap. Bij een andere actie werden onze vriendinnen gedwongen hun eigen lichaam te gebruiken als 'airbag'. De eerste vrouw die op de grond ligt, vangt de rest van de daarop volgende lichamen op. Toen ik naar die verhalen luisterde was ik, Ronja, er niet meer zo zeker van of ik het aan kon om gearresteerd te worden.

En elke keer als we dachten dat we genoeg geleerd hadden, hadden we nog een laatste vraag. Maar we waren niet de enigen die vragen stelden. In feite had Canan een overvloed aan vragen en gaf ze ons genoeg stof om over na te denken. We spraken over onze families, en Melek, Iida, Eda en Canan beschreven hoe jonge mensen zich onder druk voelden staan om te trouwen. Toen kwam er een vraag aan ons: 'Hoe zijn jullie families over het huwelijk?' Toen ik, Sara, de houding van mijn gelukkig ongehuwde ouders beschreef, voelde ik opnieuw het voorrecht om uit West-Europa te komen. Was het daarom juist dat ik deelnam aan de demo? Het was Internationale Vrouwendag, maar is deze strijd echt internationaal? Heb ik

onze nieuwe vriendinnen lastiggevallen door mee te doen aan deze demonstratie?

We hebben geen antwoorden op deze vragen, maar omdat onze nieuwe vriendinnen ons verzekerden dat het prima was als we meekwamen (met het voorbehoud dat ze niet echt wisten of we als buitenlanders in minder of juist meer gevaar waren als we werden gearresteerd) hebben we besloten om te gaan.

8 maart 2020

Met Melek hebben we een plan voor de dag gemaakt. We zouden eerst een manifestatie in Kadiköy bijwonen en dan onze nieuwe vriendinnen van de avond ervoor ontmoeten en naar de hoofddemonstratie op het Taksim-plein gaan.

Om twee uur 's middags gingen we met z'n drieën (Melek, Ronja en Sara) naar de veerbootterminal in Kadiköy.

Daar kwamen honderden vrouwen bijeen voor de Vrouwendag, om te protesteren tegen het geweld van mannen tegen vrouwen en tegen ongelijkheid. Je kon een breed scala aan vrouwen zien: jong, oud, religieus, Turks, Koerdisch, anarchisten, socialisten, liberalen, enzovoorts. Overal zag je vlaggen en spandoeken.

> De politie is bereid om waterkanonnen, rubberen kogels en veel verschillende 'smaken' traangas te gebruiken

Melek deed goed werk en vertaalde voor ons toen een reeks vrouwen uit de diverse groepen die op de manifestatie vertegenwoordigd waren, het podium op gingen. Elke toespraak werd gevolgd door slogans uit de menigte of door muziek van bands, zoals de vrouwenprotestband BandSista.[2] Alle toespraken en slogans hadden in ieder geval één ding gemeen: lhbt- en vrouwenrechten.

Tijdens de demonstratie trok een poster met alleen het nummer 6284 erop onze aandacht. Later, op weg naar huis, maakten we gebruik van de wifi in ons hostel in Sofia om op te zoeken wat dat betekende. Het blijkt dat dit cijfer verwijst naar een wet op het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen.[3] Maar helaas lijkt die wet niet veel effect te hebben. Luisterend naar de verhalen van Melek en haar vriendinnen en naar de toespraken tijdens de demo hoorden we hoe vrouwen in Turkije nog steeds aan geweld worden blootgesteld.

Voor ons vertrek had Ronja wat onderzoek gedaan en rapporten gevonden van verschillende nationale en internationale ngo's die dat bevestigen. Hun boodschap is duidelijk: in Turkije worden vrouwen geconfronteerd met discriminatie en geweld, en met moord.[4] Vorig jaar werden bijvoorbeeld 474 vrouwen vermoord door mannen.[5] Dit is meer dan één vrouw per dag. Emine Bulut, 38 jaar oud, is één van hen. Ze werd door haar ex-man doodgestoken voor de ogen van haar dochter. Deze brute moord heeft in het hele land verontwaardiging gewekt.[6]

Bij het lezen van deze verslagen leren we ook dat een reactie van de regering op deze aanvallen ontbreekt. De door de overheid georkestreerde bescherming van vrouwen richt zich momenteel alleen op vrouwen als onderdeel van het gezin, niet als individu. Ngo's wijzen op de ontwikkeling om alleen over vrouwenrechten te praten zolang vrouwen worden gedefinieerd aan de hand van conservatieve heteroseksuele gezinswaarden.[7] Op de Vrouwendag-demonstratie was dit ook een onderwerp. Vrouwen droegen posters die verwezen naar vrouwen als individuen: 'We zijn geen familie, we zijn vrouwen'.

Na de manifestatie in Kadiköy was het idee om met het openbaar vervoer naar het Taksim-plein te reizen en het protest daar voort te zetten. Om drie uur namen we de veerboot over de zee naar de Europese kant van Istanboel.

Overal is Taksim

De demonstratie zou om zeven uur 's avonds op het Taksim-plein beginnen. Toen we naar het plein liepen, vertelde de altijd goed geïnformeerde Melek ons over de betekenis ervan voor Turks links. Taksim is gevestigd in een historisch diverse volksbuurt en staat al jaren in het centrum van de politieke strijd in Istanboel. Het is de favoriete ontmoetingsplaats voor demonstraties en stond in het centrum van de Gezi-park protesten van 2013.

Maar, zo vertelde Melek ons, de laatste jaren is er een gezamenlijke inspanning geleverd om het karakter van het plein te veranderen. Er is een grote moskee gebouwd in een poging om Taksim te veranderen van een ruimte voor seculiere politiek in een religieuze ruimte, en het diverse gebied rondom het Taksim-plein staat bloot aan een snelle gentrificatie.

Op weg naar Taksim ontmoetten we onze nieuwe vriendinnen van de avond ervoor: Canan, Eda en Iida. Het was die dag niet gemakkelijk om op het Taksim-plein te komen. Eerst probeerden we de metro. Die was gesloten. Dus liepen we, en terwijl we dat deden zagen we steeds meer politie. Wegen werden geblokkeerd door slagbomen, waterkanonnen en gewapende politie. We konden niet

naar het Taksim-plein komen. Na meer dan twee uur lopen belandden we in een café in een zijstraat die naar het plein leidt.

We waren verbaasd over de moed van onze Istanboelse vriendinnen. Ze lijken geen twijfels te hebben over het neerzetten van Vrouwendag op het Taksim-plein. Maar voor ons was het tijd om te vertrekken. Het zien van hoe wanhopig de politie ons van Taksim afhield, had ons onze zenuwen gekost. De verhalen die we van onze nieuwe vriendinnen in het café hoorden, droegen ook niet bij. We hoorden hoe bereid de politie is om waterkanonnen, rubberen kogels en veel verschillende 'smaken' traangas te gebruiken.

'Als je wanhopig bent, denk dan aan deze menigte'

Onze vriendinnen gingen toch naar de demonstratie op het Taksim-plein. Wij zaten op een bankje in een park en bespraken onze angst en ons diepe respect voor de vrouwen die aan het demonstreren waren. Later hoorden we dat er in de tijd dat wij in het park zaten 34 arrestaties waren geweest – vrouwen die door drie agenten werden weggesleept terwijl hun collega's hen beschimpten en sloegen.[8]

Terwijl duizenden vrouwen zich van het nog steeds geblokkeerde Taksim-plein afkeerden en in de richting van de zee begonnen te lopen, namen wij op onze parkbank een besluit. We gaan terug naar het plein – om even te kijken. Met een kaart in de hand spelen we de verdwaalde toerist en volgen we het lawaai in de richting van de demonstratie. Toen we de vrouwen vonden, hadden we geen andere keuze dan ons bij hen aan te sluiten.

De energie was buitengewoon. Vrouwen zongen, schreeuwden en zwaaiden met spandoeken. Twee van de teksten daarop zijn in ons geheugen geprent. 'Waar ik ook ga, ik wil me vrij voelen, zonder dapper te hoeven zijn', een verwijzing naar het trieste feit van geweld tegen vrouwen in Turkije, maar de tekst kan net zo goed verwijzen naar de moed die nodig is om de vrijheid om te demonstreren en te protesteren op te eisen. De tweede behoeft geen uitleg, er stond gewoon: 'Als je wanhopig bent, denk dan aan deze menigte'. Terwijl we langsliepen, leunden de mensen uit het raam en zwaaiden ze. We zagen een klein meisje vrolijk naar ons zwaaien.

Beneden bij de zee ging de demonstratie uiteen en onze kleine groep ging terug naar de veerboot. Maar de avond was nog niet voorbij. Buiten de veerbootterminal was een grote kring van vrouwen aan het dansen en toen de veerboot Europa achter zich liet, begonnen de vrouwen weer te zingen en zich om te kleden. Totdat de mensen riepen om stilte toen een vrouw van middelbare leeftijd opstond om te praten. Het was Hasbiye Günaçti.[9] 'Een beroemde activiste', fluisterden onze vriendinnen ons toe. Günaçti sprak de mannen op de veerboot toe en vroeg hen weg te blijven van feministische acties. Ze hebben een rol – het uitdagen van andere mannen die gewelddadig zijn tegen vrouwen – maar in feministische acties is het belangrijk dat de eigen stem van de vrouw wordt gehoord.

We kwamen terug aan de Aziatische kant van Istanboel, moe maar gelukkig en met een gevoel van macht. We namen afscheid van Canan, Eda en Iida en gingen een paar drankjes drinken met Melek in ons favoriete Koerdische café (met T. Koffie en gesmokkelde thee, natuurlijk) en daarna naar bed. Morgen zouden we beginnen aan onze lange reis terug naar Nederland via Bulgarije, Servië, Kroatië, Slovenië, Oostenrijk en Duitsland.

Aan de dappere vrouwen van Istanboel

We zijn alle vrouwen die betrokken zijn bij het organiseren van en deelnemen aan de 8 maart-manifestatie en -demonstratie in Istanboel zeer dankbaar.[10] Ze moeten weten dat de beweging waar ze deel van uitmaken groot, krachtig en waardevol is (of althans, zo kwam die op ons over). We willen ook Melek en haar vriendinnen Canan, Eda en Iida bedanken voor het feit dat ze ons hebben meegenomen naar de Internationale Vrouwendag-demonstratie en dat ze ons hebben geïnformeerd over de vrouwenbeweging in Turkije.

Terugkijkend op de dag willen we een aantal dingen zeggen. Ten eerste willen we de diversiteit van de manifestatie en de demonstratie vermelden. Ze leken niet de linkse subcultuur of kliek te vertegenwoordigen die men zo vaak ziet in Europese activistenkringen – al moeten we wel toegeven dat de internationale vrouwendag daar vaak een uitzondering op is. De menigte in Istanboel leek een gevarieerde menigte vrouwen te zijn die hun recht op de stad en de nacht wilden doen gelden.

We waren ook onder de indruk van de flexibiliteit van de vrouwen die betrokken waren bij de demo. Het doel was om te demonstreren op het Taksim-plein, maar toen dit onmogelijk bleek werd al snel een nieuw plan gemaakt om door straten te demonstreren met een veel kleinere aanwezigheid van de politie. Door te roepen en te laten zien dat Taksim overal kon zijn, werd het onmogelijk om het verzet volledig af te stoppen.

Tot slot moeten we vaststellen dat de manier waarop het grote aantal vrouwen op de politiedreiging reageerde, gewoonweg heel dapper was. De aantallen die de straat opgingen tegenover een overweldigende aanwezigheid van de politie vereisten de dapperheid van vele duizenden gewone vrouwen. Dapperheid die niet nodig zou moeten zijn, maar die er toch was.

door Sara en Ronja

Vertaald door de redactie van Doorbraak, op basis van de originele tekst: Sara en Ronja, "'I want to feel free without needing to be brave" – An account of a train journey to Istanbul to join the International Women's Day demonstration', 21 maart 2020, op: doorbraak.eu.

Noten

Vanwege de omvang worden de noten niet afgedrukt. Geïnteresseerden kunnen ze opvragen bij de redactie.

rubriek
Antifa

Idealen uit het steentijdperk

Onder de noemer 'Fellow whites' organiseerde de extreemrechtse organisatie Erkenbrand in november 2019 een conferentie in Nederland. Verschillende sprekers deelden hun mening met het aanwezige publiek. Naast de Amerikaanse antisemiet Kevin MacDonald stonden ook gasten uit België, Duitsland en Engeland op het podium. Een van die gasten was de Engelsman Mark Collett, schrijver van het boek *The Fall of Western Man*. Een week voordat de Erkenbrand-bijeenkomst plaatsvond verscheen er op de website van de organisatie een boekrecensie van het zojuist genoemde boek.

Noem het tegeltjeswijsheid

Wie de moeite neemt om dit anti-feministisch manifest te lezen krijgt een beter inzicht in hoe rechtsextremisten denken over de 'natuurlijke' rollen van mannen en vrouwen. In al die jaren blijkt dat er binnen het gedachtegoed van extreemrechts bitter weinig is veranderd ten aanzien van deze rolpatronen. Of het nou Thierry Baudet is die zegt dat een vrouw het fijn vindt om veroverd te worden ondanks dat zij 'nee' zegt, of aanhangers van Erkenbrand die vinden dat de westerse man teveel vervrouwelijkt is. In het kort komt het er op neer dat er blijkbaar 'rollen' zijn die mannen en vrouwen van nature naleven.

Bijenkorf

Een soortgelijke gedachte zet Mark Collett in zijn boek uiteen. 'De natuur heeft de man en de vrouw zo gemaakt dat ze samen een stabiele familie-eenheid vormen die hun kinderen grootbrengen. Mannen en vrouwen zijn verschillend, zowel fysiek als mentaal, maar door de kenmerken van zowel de man als de vrouw vormen ze een eenheid.' Vervolgens maakt Collett een vergelijking met een bijenkorf en hoe de bijen met elkaar omgaan omdat ze elkaars taken respecteren. Zo gaat het volgens Collett ook in een gezonde maatschappij. Een man moet zijn vrouw niet kleineren en andersom moet de vrouw haar man niet verachten, want beide hebben een andere rol in de samenleving. Zo blijkt volgens de schrijver dat vrouwen van nature verzorgen, terwijl mannelijke eigenschappen discipline en autoriteit behelzen. Mannelijke kenmerken dra-

gen bij aan een sterke samenleving en daarnaast dienen ze als rolmodel om de toekomstige jeugd op het rechte pad te houden en om tradities en waarden door te geven.

Raadgever

Marcus Follin, alias The Golden One, is een Zweed die zichzelf als rolmodel ziet voor de toekomstige jeugd. Deze spierbundel poseert graag met zijn ontblote lichaam op YouTube en foto's. Binnen extreemrechtse kringen lijkt hij met honderdduizend volgers redelijk populair te zijn. Ook adviseert hij ongevraagd de jeugd. Noem het tegeltjeswijsheid. 'Overal in de wereld vertellen cultuurmarxisten dat jonge mannen aardig moeten zijn en dat ze niet moeten meedoen aan de chemische masculiniteit (bedoeld wordt bodybuilding met anabolen). In schoolsystemen hoor je niets anders dan dat blanke mannen slecht zijn. Maar men vergeet dat het natuurlijk is om met je lichaam bezig te zijn', aldus Follin.

Ook als vader geeft hij praktische tips aan andere vaders. Om de 'gevaren van de moderne wereld' te trotseren adviseert hij om een dochter in een vroeg stadium te trainen in hoe om te gaan met geweld. Het liefst met echte wapens. In een van zijn videocommentaren zegt hij dat hij zijn dochter vechttraining gaat geven. Voor hem is masculiniteit belangrijk, want zijn dochter zal hem zien als echte man. En dit is het beeld dat zij haar hele leven blijft meedragen. Feministen zorgen voor gebroken gezinnen met alle gevolgen van dien. Zo missen kinderen uit dergelijke gezinnen een mannelijk rolmodel. 'Dochters groeien op zonder een man die voor ze op komt, die niet hun vaste rots in de branding is. Als ze later op zoek gaan naar een partner, dan zullen ze een verkeerde man uitkiezen, een man die in gedrag te vrouwelijk is. Met een gefeminiseerde man zullen ze niet gelukkig worden', weet de blonde krachtpatser.

Veranderende rolpatronen

Veranderende rolpatronen door het feminisme hebben volgens Roger Devlin desastreuze gevolgen in de maatschappij. Als hij in 2016 het publiek van Erkenbrand toespreekt wil hij zijn visie op mannelijkheid, vrouwen en feminisme met hen delen. Deze Amerikaan denkt namelijk dat werkeloosheid het gevolg is van feminisme. Doordat vrouwen zijn gaan werken is het leger van werkenden enorm toegenomen. Hierdoor zijn de lonen omlaag gegaan. Ook schrijft hij het aantal alleenstaanden toe aan het feminisme, want, zo redeneert hij, vrouwen zijn van nature op zoek naar de alfa. Een man die voor hen kan zorgen. Omdat vrouwen nu gelijke salarissen krijgen vervalt de functie van 'onderhouden willen worden door de alfa'. Vrouwen kunnen nu zonder man leven. Daarnaast meten vrouwen zich met mannen. Competitiestrijd was vroeger onder mannen noodzakelijk zodat de vrouw het sterkste mannetje kon uitzoeken. Doordat vrouwen de strijd aan zijn gegaan blijven er weinig alfamannen over. Extreemrechts redeneert graag vanuit hoe het in de natuur gaat om vervolgens de mens langs deze meetlat te leggen. In het Duits heet dat 'biologistisch' redeneren, een woord dat niet direct vertaald kan worden in het Nederlands.

> Extreemrechts redeneert graag vanuit hoe het in de natuur gaat om vervolgens de mens langs deze meetlat te leggen

Handelen

Volgens Marcus Follin bestaat er een verband tussen bodybuilding, vechtsport en een extreemrechtse politieke visie. 'Extreemrechtse mannen zijn fitter en sterker', beweert hij. Om deze gedachtegang wat uit te leggen haalt hij enkele voorbeelden aan. Een voorbeeld refereert aan de film 'The Matrix', waarin de hoofdrolspeler de keuze krijgt tussen twee verschillende pillen. De ene pil is blauw, maar bij het slikken blijft alles hetzelfde. Met de rode pil krijg je het inzicht in wat er daadwerkelijk in de wereld gebeurt. Follin voegt daar nog een derde pil aan toe, namelijk de 'glorious pill'. 'Het is noodzakelijk om de rode pil te slikken zodat je de leugens van het cultuurmarxisme ziet', legt hij uit. 'Maar', vervolgt hij, 'bij de "glorious pill" zet je de kennis om in handelen.' Uit het interview blijkt dat Follin een krijgshaftig mannelijkheidsbeeld heeft met een gestaalde discipline. Hij sluit het interview op YouTube af met de woorden dat hij blijft trainen, zichzelf fit wil houden en dat hij klaar is om te vechten. En vechten dat doet hij, want Follin staat in de ring waar hij zijn krijgskunsten van MMA (Mixed Martial Arts) vertoont. Enkele jaren geleden gaf hij een gastles vechten aan enkele Erkenbranders.

Vechten

Een van de toen aanwezigen was Quincy Barrow, die in 2016 al bij de eerste Erkenbrand-conferentie opdook, waar hij de beveiliging in handen had. Inmiddels heeft hij binnen deze kring een aantal medestanders verzameld aan wie hij vechtsportlessen geeft. Zijn vechtschool heet 'Stormram'. Op de website van de school valt te lezen dat 'Stormram' het Nederlandse antwoord is op de feminisering van westerse mannen. Stormram verwerpt ideeën over tolerantie, gelijkheid en genderrollen. Het vervrouwelijken van de mannen leidt tot zwakheid en zwakheid leidt degeneratie. Rechtsextremisten die bij hem trainen tonen dan ook graag hun spieren en hun kunsten op het gebied van vechtsport.

Barrow is niet de enige die zich als Erkenbrander keert tegen het feminisme. Ook de kortstondige Rotterdamse lijsttrekker van de Partij Voor de Vrijheid, en inmiddels ex-Erkenbrand-aanhanger Geza Hegedus, laat zich in een 'radio-uitzending van Radio Evropa' negatief uit over feminisme. Volgens hem is het feminisme er op uit om de traditionele familiebanden en de samenleving omver te gooien. Ook ervaren mannen en vrouwen een soort van identiteitscrisis door het oprukkende feminisme, aldus de gewezen PVV'er. Als er in het gesprek over de krijgsmacht wordt gepraat, dan stelt Hegedus zich op het standpunt dat de man een natuurlijke neiging heeft om de vrouw te beschermen. Mannen vormen binnen het legerapparaat een geoliede machine die samen een doel hebben en waarbinnen de vrouw volgens hem een verstorend element is.

Hoeksteen

Een andere aanhanger van de extreemrechtse organisatie vertelt in hetzelfde radiogesprek dat feminisme de verschillen in het biologische en fysieke stelsel ontkent. 'Feminisme zegt op te komen voor gelijkheid van man en vrouw. Feministen willen

steeds meer machtsposities van de man bagatelliseren. Het is een doorgeschoten onafhankelijkheid', aldus de Erkenbrander. Ook hij vervalt uiteindelijk in de natuurlijke rollen van mannen en vrouwen. Zo stelt hij dat bij de bewaking van landsgrenzen de mannelijke fysieke kracht tot zijn recht komt en hij wil daar geen vrouwen bij hebben. De man moet volgens de geïnterviewde in tijden van anarchie zijn natuurlijke rol van beschermer op zich nemen. Ook Hegedus sluit zich hierbij aan en stelt dat de man een beslissende factor is, want het zit volgens hem in zijn aard. Het feminisme is in zijn ogen een ideologie die tegen de natuur in gaat. Daarnaast vertelt hij dat er in de maatschappij een 'vernietigingsslag' plaatsvindt die geïnitieerd is vanuit het feminisme. Gebroken gezinnen, vader of moeder zonder verantwoordelijkheden. Niet verwonderlijk dat rechtsextremisten blijven mijmeren over het traditionele gezin als hoeksteen van de samenleving.

Hij maakt korte metten met het begrip feminisme en noemt het een ideologie van haat

Normaal

Mark Collett beschrijft in zijn anti-feministisch manifest dat de man de baas en de vrouw het hart is van het huis. Hij maakt korte metten met het begrip feminisme en noemt het een ideologie van haat. 'Haat voor natuurlijke, sterke masculiene mannen, maar ook haat voor de natuurlijke liefdevolle en vrouwelijke vrouw. Het is een ideologie die geen gelijkheid nastreeft, maar wil dat de vrouw de man op zijn eigen terrein domineert. Het is een ideologie die de vrouw wil transformeren van een natuurlijk, liefdevol en medelevend individu tot weinig meer dan een gebrekkige vervanger van een man. Het feminisme wil de natuurlijke grenzen doorbreken en de natuurlijke genderrollen op zijn kop zetten. Deze natuurlijke grenzen en genderrollen zijn echter enkele van de basisblokken die hebben gediend bij de opbouw van de westerse beschaving.' Volgens de schrijver is het feminisme een stuk gereedschap van degene die het Westen kapot wil maken. Vrouwen willen volgens hem geen gefeminiseerde man, want 'dat zie je in de dierenwereld ook niet terug'. 'Vrouwen kiezen in de dierenwereld het sterkste mannetje, dat is volledig normaal'.

Steentijdperk

Wie vergelijkingen trekt met de nazi-ideologie, ziet dat hedendaagse rechtsextremisten qua visie niet veel verschillen met hun voorgangers. Beide gaan van het standpunt uit dat er natuurlijke rollen bestaan voor zowel de man als de vrouw. Vrouwen en mannen worden nog steeds als een eenheid gezien. Een eenheid die volgens de rechtsextremisten terug te vinden is in de natuur, gelet op de voorbeelden met bijen en andere kwinkslagen naar gedragingen van dieren in de natuur. Maar ook opmerkingen zoals die van Baudet liggen in deze lijn. Wie denkt dat tradities en daarmee ook traditionele rolpatronen voor eeuwig onveranderd zullen blijven leeft in een illusie. Het is daarom wonderbaarlijk om te zien dat er anno 2020 nog steeds mensen zijn die blijven vasthouden aan oeroude ideeën over de rol van man en vrouw. Bij Mark Collett en zijn medestanders lijkt alles te zijn geëvolueerd behalve de hersenen, die zijn blijven steken in de prehistorie.

door John Postma

kroniek

Migratiestrijd

Diverse datums

'Niet gay genoeg' ondersteuning LGBT+ vluchtelingen

Het initiatief LGBT Asylum Support biedt al enige jaren ondersteuning aan en voert campagne voor LGBT+ vluchtelingen die geen verblijfsstatus toegekend krijgen. LGTB Asylum Support roept onder meer op mensen te ondersteunen bij de behandeling van hun zaken in rechtbanken:

woensdag 19 februari – voor een Nigeriaanse lesbische asielzoekster bij de rechtbank Groningen

vrijdag 28 februari – voor een Oegandese lesbische asielzoekster bij de rechtbank Zwolle

donderdag 12 maart – voor een Liberiaanse homoseksuele asielzoeker bij de rechtbank Den Haag

Woensdag 4 maart

Wake 'Shame on EU' in Utrecht

New Neighbours organiseert een wake op het Domplein om 'solidariteit [te] tonen met de vluchtelingen, inwoners van de Griekse eilanden en NGO's die al jaren onvermoeibaar opvangen wat de EU laat liggen'. Er worden kaarsen gebrand voor de slachtoffers van het Europese migratiebeleid.

Donderdag 12 maart

Demonstratie 'Humanity Is Calling, Any Answer?' in Amsterdam

Het door Turkije tijdelijk opschorten van de Turkijedeal leidt ertoe dat meer migranten de oversteek naar Griekenland proberen te maken. Daar worden ze begroet met harde repressie en verblijf onder erbarmelijke omstandigheden in overvolle vluchtelingenkampen op de Griekse eilanden. Een ad hoc initiatief van vluchtelingen organiseert een kleine demonstratie op de Dam in verband met de verslechterende situatie aan de grens van Turkije en Griekenland.

Zaterdag 14 maart

Flyeren tegen oorlog tegen migranten in Griekenland

Een demonstratie tegen de oorlog tegen migranten in Griekenland, georganiseerd door de Anarchistische Groep Amsterdam en de Vrije Bond, moet wegens corona op het laatste moment geannuleerd worden. In plaats daarvan deelt een kleine groep mensen flyers uit op de Dam in Amsterdam.

Maandag 6 april

Ontruiming pand 'We Are Here' in Diemen

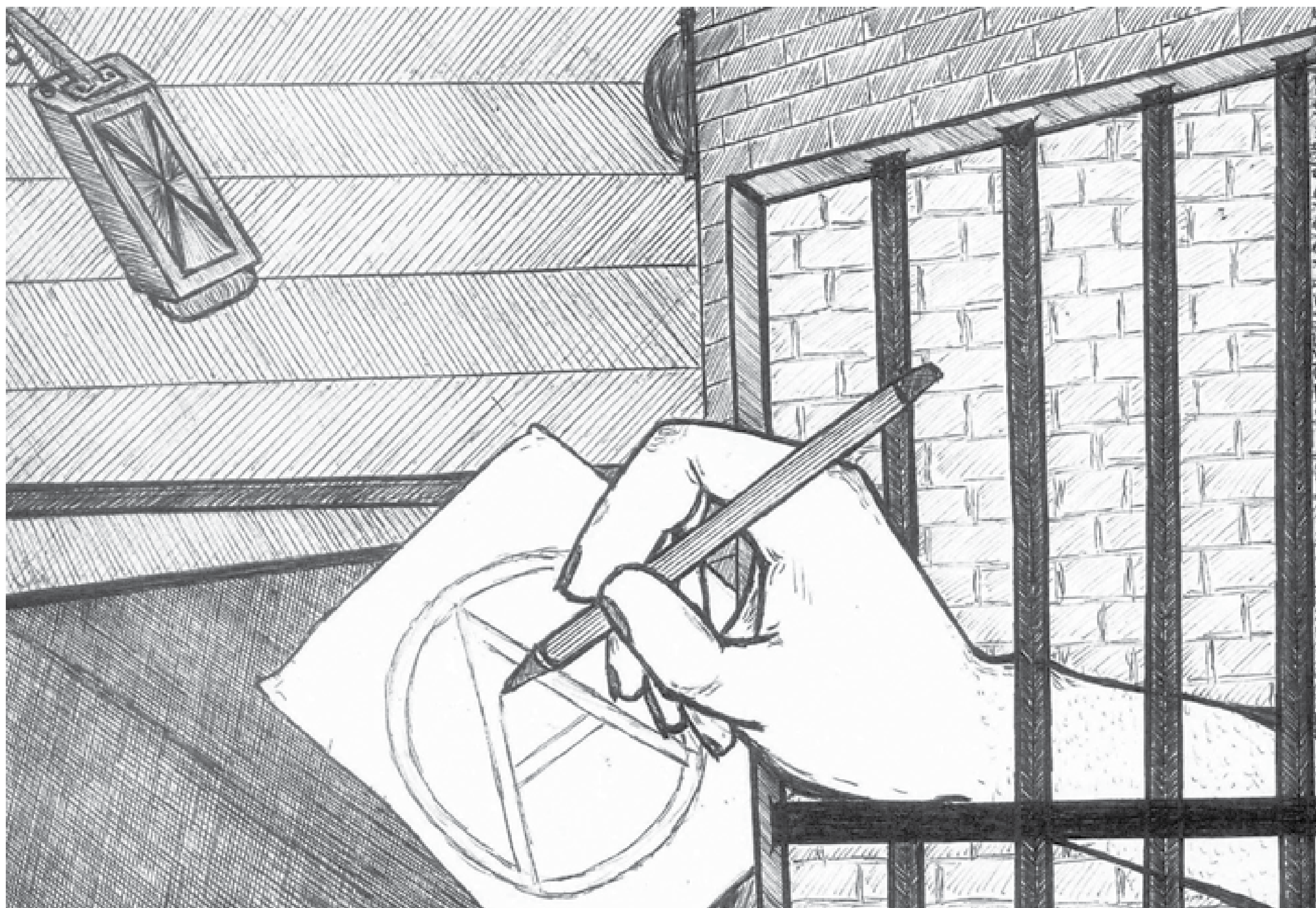
De politie ontruimt een kort daarvoor gekraakt pand aan de Stammerdijk in Diemen, waar een deel van het vluchtelingencollectief 'We Are Here' wilde gaan verblijven. Er vallen geen arrestaties. Veel mensen van 'We Are Here' zitten noodgedwongen dicht op elkaar in een eerder betrokken parkeergarage in Amsterdam Zuidoost, waarvan de geplande ontruiming half maart wordt uitgesteld. De gemeente Amsterdam blijft weigeren adequate opvang te bieden.

Vanaf zondag 12 april

Mini-acties voor vrijlating detentiecentrum Rotterdam

De coronamaatregelen treffen vluchtelingen die in detentie zitten hard. Om hen die in detentiecentrum Rotterdam opgesloten zitten te steunen en voor hun vrijlating te pleiten organiseren bekenden onder de titel 'Laat Ze Vrij' een serie minidemonstraties bij het detentiecentrum met maximaal drie personen. De eerste dag lukt het goed contact te maken met mensen binnen, de tweede dag worden demonstranten, weer eens op vage gronden ('het veroorzaakt binnen onrust') weggestuurd. Na een paar dagen vangen de demonstraties, nu van tevoren aangemeld bij de gemeente, weer aan.

door No Border Netwerk

Illustraties door Joke Kaviaar

De status quo zoekt rebellen

In maart van dit jaar was het thema van de Boekenweek 'Rebellen en dwarsdenkers'. Er werden een Boekenweekgeschenk, -gedicht en -essay uitgegeven. Allemaal geschreven door schrijvers uit het mainstream concours. Eén ervan vroeg zich daarbij af waar de rebellen gebleven zouden zijn. Kijkt de Boekenweekorganisatie verder dan de grote uitgeverijen? Want buiten het mainstream-concours zijn er immers volop rebelse schrijvers. Rebellen die ageren tegen de status quo of onderdelen daarvan. Maar helaas: voor de commerciële doelen van de Boekenweek waren die rebellen niet geschikt. De Boekenweek heeft niets met rebellie te maken en wil er niets mee te maken hebben. Want uitgeverijen moeten boeken verkopen, de status quo mag niet veranderen.

Er is dus helemaal geen ruimte en tijd gegeven aan rebellie. Er is geen echte rebel bij televisie-spreektafels aangeschoven. Geen recensent in de grote literatuurbladen heeft werk van echte rebellen, die schrijven voor kleine uitgeverijtjes in de marge, beoordeeld. Paginavullende interviews in de grote kranten zijn er dus niet aan een rebel besteed.

Terugkijkend naar de '25 boekentips' voor het thema 'Rebellen en dwarsdenkers' zie ik titels als *Johan Cruijf*, een biografie over een populaire voetballer; *Mindfuck next level*, een boek van een illusionist, *Grand hotel Europa* door de welbekende, altijd overal te veel aanwezige schrijver met zijn heerlijk rebelse haarbos; *De edele kunst van not giving a f*ck*. Stop. Not giving a fuck? Zijn dat de rebelse boekentips? Ik lees de samenvatting van het boek: 'Stop met altijd maar positief zijn, en leer in plaats daarvan om te gaan met je tekortkomingen en de tegenslagen in het leven. [...] Mark Manson geeft je de tools om te kiezen waar jij om geeft, en dus ook waar je niet om geeft. Dat idee omarmen werkt bevrijdend.' Dus, rebellen, houd je vooral niet bezig met de ander, let op jezelf, ontwikkel jezelf, bevrijd jezelf, koop een boek, lees, heb wat plezier, check de insta van Ilja Leonard Pfeiffer vol knappe vrouwenfoto's, hou je geest voor de gek met de trucjes van een goochelaar, ga door met je dagelijkse sleur.

Klinkt niet echt vrijgevochten rebels als je je werk schikt naar leesconventies en verwachtingen van anderen

En dan is er ook gekozen voor een boekenweekgedicht. Ellen Deckwitz schrijft over de vrijheid die ze pakt om bepaalde dingen uit haar leven voor zichzelf te houden. In een interview met *Trouw* zegt ze: 'Natuurlijk zijn er dingen die verdrietig stemmen, het klimaat dat naar

de Filistijnen gaat, de Belastingdienst, de idioten in de Tweede Kamer, maar er is een soort vredigheid over me gekomen.' Vredigheid? De rebel die zich vredig neerlegt bij de status quo? Ze maakt in het interview nog net wat goede opmerkingen, maar vervolgens schrijft ze liever niets en doet ze liever niets. Vredig is zij... – Is dat de rebel anno 2020? Iemand die gewoon mooi schrijft?

Diezelfde Ellen Deckwitz krijgt in een interview in *Trouw* de vraag of ze vrij kan schrijven. Ze antwoord dat 'leesconventies, verwachtingen die lezers hebben, en restricties waar je jezelf als schrijver toe dwingt' haar beïnvloeden. Klinkt niet echt vrijgevochten rebels als je je poëzie schikt naar leesconventies en verwachtingen van anderen. Om als 'rebel' het podium van de Boekenweek te betreden moesten de schrijvers dus mee kunnen doen aan de status quo.

Marthe van Bronkhorst schreef een treffend gedicht over deze status quo. Het verscheen onlangs in *Vrijspraak*, een bloemlezing van dertien dichters over vooroordelen en geweten anno 2020. 'De status quo is een eiland waar de storm niet woedt en geen water raast / In de status quo stijgt jaarlijks het aantal graden, maar het klimaat verandert niet / Het was gisteren toch koud? / Er is een roepende in de woestijn / maar de echo echoot niet / Er heeft altijd iemand baat bij de status quo.'

Schrijver en columnist Özcan Akyol schreef het boekenweekessay. Hij vraagt zich daarin af waar die rebellerende en dwarsdenkende schrijvers toch zijn gebleven. Je ziet ze inderdaad niet aan tafel bij programma's als De Wereld Draait Door of in kranten als Trouw of de 'linkse' Volkskrant.

Waarom maak ik me zo druk om die status quo en gematigde Boekenweek-rebellen? Het is toch maar een thema en het is toch goed dat de aandacht aan het boek in het algemeen wordt gegeven? Zeker! Maar met mainstream schrijvers wordt door de Boekenweek aan het begrip 'rebel' een gematigde inhoud gegeven. De Boekenweek laat de echte rebel niet binnen. En draagt er met haar keuzes aan bij dat de echte rebel verder uit het centrum wegdrijft. De echte rebel krijgt daardoor steeds vaker te maken met het stempel 'radicaal', 'extremistisch' of zelfs 'terrorist'.

De rebel laat zijn idealen niet beïnvloeden door de status quo

In 2011 werd dichteres en activiste Joke Kaviaar opgepakt. Haar computers en harde schijven werden ingenomen, haar huis door een team rechercheurs minutieus doorzocht. Ze werd vastgezet voor 'opruiende teksten' en omschreven als terrorist. Wat schreef ze? Kritische teksten over het migratiebeleid. Het was de tijd van Balkenende, Rita Verdonk en nieuwe migratiewetten die volgens haar onwettig waren, want in strijd met internationale verdragen en mensenrechten. Toch moest ze zichzelf verantwoorden tegenover artikel 132 van het wetboek van strafrecht: 'Hij die een geschrift of afbeelding waarin tot enig strafbaar feit of tot gewelddadig optreden tegen het openbaar gezag wordt opgeruid, … wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.'

Welnu, een celstraf stopt de rebel niet van schrijven en handelen. De rebel laat zijn idealen niet beïnvloeden door de status quo.

Er zijn genoeg schrijvers in de marges van de samenleving die het stempel rebel kunnen dragen. Maar het is een contradictio in terminis te denken dat rebellen en dwarsdenkers van vandaag groots uitgelicht worden door de clubs die het concours bepalen. Zou dat niet zelfmoord zijn voor die clubs zelf? In het geval van dwarsdenkende en rebellerende schrijvers is er bij de mainstream lezer te weinig (geld) te halen. Tenslotte draaien die clubs op boekenverkoop, kijkcijfers, likes en financieel winstbejag. De Boekenweek zoekt liever 'rebellen' in haar eigen kring en maakt van dwarsdenkende schrijvers daarbuiten onbedoeld 'extremisten'. Een gematigde rebel kun je verkopen aan de massa, een extremist niet.

door Jasper

rubriek
Gedonder van onderop

Sociale strijd in en voorbij coronatijd

Het jaar 2019 kan de geschiedenisboeken in als jaar vol revoltes. Soedan, Algerije, Hong Kong, Ecuador, Indonesië, Chili, Libanon, Irak, Colombia, Frankrijk. Het jaar 2020 begon terwijl de opstandigheid met name in het Midden-Oosten werd weggeduwd door oorlogsdreiging toen de VS een Iraanse generaal vermoordden in Bagdad. Die oorlog ging nog steeds niet door, al blijft de dreiging volop bestaan. Al snel was er een nieuw wereldwijd gevaar, veroorzaakt door een onaangenaam virus. Dat virus zelf ging tekeer en joeg mensen naar binnen, regeringen grepen de pandemie aan om de straten leeg te houden.

> Gevangenen waren geenszins van plan in stilte dood te gaan

Sociale strijd ondervond aanvankelijk een zware terugslag. Maar al snel was het coronabeleid van regeringen aanleiding voor steeds heftigere sociale strijd, evenals de opstelling van ondernemers die koste wat kost mensen aan het werk wilden houden of weer krijgen, ongeacht hoe levensgevaarlijk dat bleek te zijn. En intussen is het schrikeffect dat de pandemie teweegbracht, allang niet meer genoeg om straatprotesten rond andere thema's te voorkomen. Op het moment dat ik dit schrijf, staat Minneapolis in brand, inclusief politiebureau. Een gevolg van de opstand die daar is begonnen na weer een laffe politiemoord door witte agenten op een zwarte man. Schrijf 2020 dus maar vast bij in de geschiedenisboeken als jaar waarin de revoltes van 2019 een vervolg kregen. En als we toch bezig zijn: voeg wat opstandige daden bij bewonderende woorden. Dan komen we nog eens ergens.

Toen het ene na het andere land van staatswege werd dichtgegooid met lockdowns, volgden er uit kringen van de sociale strijd zeer uiteenlopende reacties. Die lockdowns behelsden een immense repressie. In Italië gold min of meer een uitgaansverbod, je had een papier nodig waarop de reden vermeld stond waarom je buiten was. Anders kon je aangehouden en zwaar beboet worden. Andere landen zagen soortgelijke onderdrukking.

Al snel namen anarchisten hiertegen stelling en klaagden zij de oprukkende politiestaat aan in felle verklaringen. Al snel reageerde de staat met gerichte onder-

drukking. Intussen sloot diezelfde staat gevangenissen vrijwel volledig af van de buitenwereld: nauwelijks bezoek en dergelijke. Excuus: besmettingsgevaar beperken. Onzin natuurlijk: alsof bewakers het virus niet veel makkelijker naar binnen brengen dan bezoekers. Bewakers gaan dagelijks de bajes in en uit, bezoekers slechts een enkele keer. Gevangenen waren geenszins van plan in stilte dood te gaan. Ze kwamen in opstand in dertig gevangenissen. 'De methoden van revolte waren eenvoudig en effectief. Van het noorden naar het zuiden van Italië verspreidde het vuur zich van de ene naar de andere gevangenis, gevangenen klommen op de daken en schreeuwden "vrijheid en amnestie!", gevangenbewakers werden gegijzeld, tralies werden verbogen, officiële documenten werden tot as gereduceerd. Er zijn geen sporen van wetshandhaving meer in sommige vleugels van de gebouwen. In Modena is de hele gevangenis gesloten omdat de opstanden die onbruikbaar maakten. De cijfers die beginnen te circuleren spreken van honderd ontsnapte gevangenen. We wensen ze veel geluk!' Aldus Indymedia Nantes op 11 maart 2020.[1]

Dit was revolte, rechtstreeks gericht tegen staatsrepressie. Maar er was een andere reactie, ook in Italië, in en om fabrieken. Het viel mensen immers op hoe ongelijkmatig en scheef de lockdown werd doorgevoerd. Mensen mochten niet of nauwelijks de straat op. Argument: de verspreiding van het virus tegengaan. Maar mensen moesten vaak wel gewoon naar hun werk, waar arbeiders veelal dicht bij elkaar moesten zijn op de werkplek. Beschermende kleding en maatregelen ontbraken meestal. Thuisblijven wegens virusgevaar betekende geen inkomen. Naar het werk gaan betekende levensgevaar. Confindustria, de Italiaanse grote ondernemersclub, oefende druk uit om de lockdown niet naar alle bedrijven uit te breiden. Die lockdown was dus wel een repressiemiddel. Maar grote ondernemers wilden dat instrument juist liever niet hanteren, want ze wilden hun productie en hun winsten niet in gevaar brengen. Het beeld dat de heersende klasse dolgraag de lockdown doordrukte om de straten te beheersen, is slechts gedeeltelijk juist. De ondernemers – essentieel deel van die heersende klasse – vonden en vinden die lockdown eigenlijk maar niks en gingen er slechts onder druk in mee.

Arbeiders voelden de tegenstrijdigheid en gingen actievoeren. Al snel vonden in Italië felle, vaak wilde stakingen plaats om hetzij meer bedrijven plat te krijgen hetzij ten minste meer beschermende voorzieningen aan te brengen in de bedrijven. Vakbonden vertaalden de druk die arbeiders met hun vaak wilde stakingen uitoefenen, terwijl ze die druk ook temperden en in staatsveilige lobbykanalen opvingen. De druk was echter groot genoeg om meer bedrijfssluitingen gedaan te krijgen dan de regering aanvankelijk wilde. Arbeiders beantwoordden een ondernemersvriendelijke gedeeltelijke lockdown met een soort shutdown van onderop.[2]

Soortgelijke ontwikkelingen vonden plaats in veel andere landen. De Verenigde Staten beleven in feite een stakingsgolf om deze reden.[3] In Detroit staakten buschauffeurs op 17 maart voor corona-veiligheidsmaatregelen, en ze wonnen. Bij General Electric in Massachussetts onderbraken arbeiders het werk en eisten ze dat het bedrijf omschakelde naar de productie van ventilatoren voor in de zorg. Op allerlei plekken protesteerden groepen arbeiders nu in steeds meer deelstaten van de VS de boel weer wordt opengegooid en mensen onder druk gezet worden hun leven te wagen voor de winsten van de ondernemers.

Italië en de VS waren niet de enige landen met corona-gerelateerde stakingsacties. In Canada legden arbeiders in een autofabriek van Chrysler op 13 maart het werk een tijdje neer., uit bezorgdheid wegens het virus.[4] In Malawi eisten verplegenden en artsen adequate beschermingsmiddelen en zetten ze die eis met een sit-in kracht bij.[5] Gevangenisopstanden wegens coronarepressie vonden plaats in Sierra Leone, maar ook in Frankrijk waar sinds 11 april revoltes plaatsvonden.[6] Op en rond 1 mei gonsden er huurstakingen door de Verenigde Staten. Het idee was: 'Can't pay, won't pay': we kunnen die huur niet betalen, nu we door ontslag en inkomensverlies geraakt worden, dus gaan we ook niet betalen.[7]

Ik kan pagina's lang doorgaan met het noemen van acties. Stakingen tegen afgedwongen werkhervatting na de lockdowns, protesten van gezondheidswerkers om meer beschermende middelen tegen het virus, maar ook protesten tegen lockdownrepressie zelf. Die laatsten zijn lang niet altijd steun en sympathie waard, in tegendeel. In de VS, Groot-Brittannië, Nederland en Duitsland zijn 'Stop de Lockdown'-demonstraties reactionaire aangelegenheden, aangestuurd door mensen volgens wie het virus een hoax of hooguit een griepje is, mensen die allerhande conspiracy-filosofietjes verspreiden, mensen die ondernemers ruim baan willen geven, ten koste van de gezondheid van personeel en klanten, vaak uiterst rechtse mensen die de 'dictatuur' van de lockdown willen vervangen door een levensechte rechtse terreurstaat met henzelf als gewapende macht. Uit naam van de vrijheid jagen sommige demonstranten mensen desnoods de coronadood in, uit naam van de vrijheid helpen deze mensen Trump en de ondernemersklasse om werkhervatting en winstbejag hun ongebreidelde ongezonde gang af te dwingen. Trump blies het rechtse vuurtje nog wat extra aan met een reeks tweets.[8]

> Uit naam van de vrijheid jagen sommige demonstranten mensen desnoods de corona-dood in

Maar er was ook een heel ander soort protest, in een aantal Afrikaanse en Latijns-Amerikaanse landen. Daar betekende lockdown nog wel iets meer dan hier in Nederland. De lockdowns waren er niet alleen veel hardhandiger en met militair geweld afgedwongen. Ze bedreigden mensen bovendien met acute honger. Thuisblijven immers betekende geen inkomsten. Aan virusbestrijding droeg de lockdown ook maar matig bij, waar veel mensen in kleine woningen moesten verblijven. Hongerprotesten en dergelijke vonden plaats, dwars tegen de lockdowns in. Dit gebeurde onder andere in Nigeria, in Colombia, in Zuid-Afrika, in Argentinië.[9] Dit is rechtstreekse sociale strijd van arm tegen rijk, tegen de staat die de armen in de eigen huizen opsluit en van bestaansmiddelen berooft.

Weer anders ziet de strijd er in sommige Europese landen uit. In Slovenië bijvoorbeeld, waar op 8 mei een fietsdemonstratie tegen de regering van premier Jansa plaatsvond.[10] Demonstranten keerden zich tegen de lockdown, maar dat protest had niet de reactionaire strekking zoals we die eerder zagen. Integendeel: de demonstranten 'hebben beweerd dat mr. Jansa politiebevoegdheden tracht uit te breiden, haat tegen migranten opstookt, en persoonlijke

aanvallen doet op journalisten'. Vrijheid en solidariteit gaan hier als doelen hand in hand, en op de fiets was afstand houden ook goed te doen. Milieugroepen deden ook mee: 'Zij zeiden dat de regering artikelen in noodwetgeving voegden waarmee het raadplegen van ngo's bij bouwprojecten geblokkeerd kon worden', en waarmee ondernemers en staat dus kennelijk extra ruimte kregen voor milieuverwoestende projecten.

Mensen laten zich niet eindeloos van de strijd tegen ondraaglijke verhoudingen afhouden

Regeringen gebruikten corona inderdaad om sociale strijd tegen te gaan, en aanvankelijk had dat succes. Maar het middel raakt uitgewerkt. Mensen laten zich niet eindeloos van de strijd tegen ondraaglijke verhoudingen afhouden, zelfs niet door een dodelijk virus. In drie landen waar vorig jaar de sociale strijd hevig woedde, leeft die strijd inmiddels weer op. In Irak zijn de anti-regeringsprotesten die in de laatste maanden van 2019 in revolutionaire richting gingen, inmiddels hervat en komen arbeiders in opstand tegen Shell wegens het niet uitbetalen van loon.[11] Hetzelfde geldt voor Libanon, waar het de afgelopen tijd er alweer heftig aan toeging, met een bestorming van het ministerie van energie als protest tegen steeds terugkerende stroomuitvallen en een staking van veelal migrant-arbeiders werkzaam in de vuilnisverwerking die al een maand duurt. Op 12 mei werd deze kracht bijgezet met een blokkade bij het kantoor van het particuliere bedrijf dat die vuilnisverwerking in handen heeft.[12]

In Ecuador, waar heftige protesten in oktober 2019 de regering ertoe brachten van bepaalde bezuinigingen af te zien, laait de strijd ook weer op. De regering is daar met een nieuw pakket maatregelen gekomen, met salariskortingen en sluiting van staatsbedrijven. Er zijn alweer 'duizenden mensen de straat op gegaan', aldus de NOS, die er aan toevoegt: 'de vakbonden komen nu in opstand'. Op de achtergrond speelt corona hier mee. Het virus kostte in Ecuador veel mensenlevens, de zorg kon het niet aan, lijken bleven op straat liggen. En de impact was natuurlijk voor arme mensen heel anders dan voor rijke mensen. 'In een land als Ecuador zie je dat de rijken naar een particulier ziekenhuis kunnen, zich kunnen isoleren en thuis kunnen werken, maar arme mensen hebben die luxe niet', zegt NOS-correspondent Marc Bessems.'[13] Niet alleen 'in landen als Ecuador', beste Marc, tenzij je daarmee wel heel veel landen bedoelt. Intussen stelt een verklaring uit de sociale bewegingen zelf de zaak nog wel iets scherper dan de NOS. 'Laten we een nieuwe proletarische revolte maken', heet het in die tekst, 'verspreid door sommige kameraden in Quito'.[14] Laten we dat inderdaad eens gaan doen.

door Peter Storm

Noten

Vanwege de omvang worden de noten niet afgedrukt. Geïnteresseerden kunnen ze opvragen bij de redactie.

Vrije Bond Congres

11 tot 13 september 2020

De congresgroep is hard aan het werk om het congres te organiseren! Ondanks de coronacrisis (of juist dankzij) hebben we d'r zin an! Vanwege de coronapandemie is er grote onzekerheid over welke evenementen dit jaar nog door kunnen gaan, en in wat voor vorm. Desondanks gaat het organiseerwerk voor het congres gewoon door, want we kunnen ons niet laten verlammen door onzekerheid. Door hier bewust mee bezig te blijven kunnen we met de situatie omgaan in plaats van erin te berusten dat het congres toch niet doorgaat. Zo zorgen we dat we ons aanpassen aan een situatie waarin opeens weer andere voorwaarden gelden. Ga er dus voorlopig vanuit dat het congres doorgaat op de originele datum van 11 tot 13 september 2020. Als blijkt dat het op dat moment onmogelijk is het congres plaats te laten vinden, zullen we het verplaatsen. Houd voor updates de Vrije Bond website, maillijst en facebook in de gaten. We zijn hard bezig alles rond te krijgen voor het congres en maken ook al plannen, zodat het geheel verplaatst zou kunnen worden als dat nodig blijkt. Naast het inhoudelijke gedeelte zal er dit jaar ook weer een informeel programma zijn. Het vreugdevuur was zo gezellig vorig jaar dat het dit jaar natuurlijk niet kan ontbreken. Ook zullen er overdag spellen, workshops en andere leuke momenten gepland worden. We zijn ook al begonnen met het plannen van leuke activiteiten voor het kinderprogramma voor mensen die hun kinderen meenemen.

Discussiestukken & voorstellen

We hebben al meerdere inzendingen ontvangen om te bespreken op het congres. Tot nu toe ligt de nadruk op meer strategische en ideologische discussiestukken. Het mooie daaraan is dat er op het vorige congres een breed gedeeld sentiment was voor bredere discussies. Daarvoor is dit jaar ruim plaats gemaakt en dat kan dus ook ingevuld worden met verschillende visies. Er is echter zeker nog plaats voor meer, dus als je op het congres een onderwerp wilt bespreken horen wij dat graag.

Enkele zaken kunnen vanuit verschillende hoeken behandeld worden, zoals de rol van de Vrije Bond nu en hoe die er in de toekomst uit zou kunnen zien. Er wordt ook in verschillende stukken gekeken naar de verhouding tussen de Vrije Bond en de bredere (anarchistische) beweging, wat de sterke en zwakke punten zijn en hoe we die kunnen verbeteren. Ook is er een stuk dat een analyse van de huidige situatie in de Benelux presenteert en dat een discussie uitlokt over onze uitdagingen en mogelijkheden hierin. Concrete voorstellen hebben we op dit moment in minder grote getale ontvangen. Er zijn er ook nog een paar in de maak, waaronder het idee voor een actiecampagne en een plan voor fondsenwerving op grotere schaal. Maar we zijn nog gretig op zoek naar meer concrete voorstellen. Heb jij een idee om de Vrije Bond beter te maken?

Wil je een campagne beginnen? Of wil je wel iets bespreken, maar weet je nog niet precies hoe het in een voorstel te formuleren? Mail ons! Wij willen graag iedereen helpen die een bijdrage wil leveren voor het congres.

Wat willen wij allemaal van jullie weten?

Laat ons graag weten of je van plan bent om te komen! Dat helpt ons enorm bij het plannen van alle onderdelen van het congres. Verder zouden we graag willen weten of jij specifieke behoeftes hebt. Het congres vindt plaats op een camping, dus we vragen iedereen zelf een tent en slaapspullen mee te nemen. Als je niet in een tent kan slapen hebben wij alternatieven in de vorm van caravans en een huisje. Laat het ons weten als je dat nodig hebt! Heb je andere behoeftes? Wij horen het graag, zodat wij het evenement zo toegankelijk mogelijk kunnen maken. Heb je kinderen die je mee wil nemen? Laat het ons weten (inclusief hoe oud ze zijn), zodat we het kinderprogramma erop kunnen aanpassen. We zijn natuurlijk altijd op zoek naar mensen die willen helpen. We zijn nog op zoek naar notulisten, facilitators, mensen die willen meewerken met het kinderprogramma, hulp bij het koken, et cetera. Wil jij graag helpen? Laat het ons weten!

door de Vrije Bond Congres voorbereidingsgroep

Contact

Wij zijn te bereiken via: vrijebondcongres@riseup.net.

De kern van het anarchisme in tien items

De staat is een tijdje uit beeld geweest. Hoewel, de politici en de functionarissen bleven (alsmede politie, belasting, leger). Zij handelden echter niet namens de staat. Hun acties vonden legitimatie in de verwijzing naar neoliberale leerstukken (markt, concurrentie, winst) of het vage 'Europa' – vaag vanwege zijn oncontroleerbaarheid voor ons als gewone mensen. Ook voor doorgeleerde economen trouwens. Ik moet dan denken aan mensen als de spraakmakende Griekse econoom Yanis Varoufakis. Die moest erkennen dat de macht die in deze 'vaagheid' gelegen ligt, oncontroleerbaar is. En nu heeft het coronavirus Covid-19, een niet-levend wezen van minder dan een duizendste millimeter, daar verandering in gebracht. Nadat om redenen van het maken van winst de publieke functie 'zorg' tot op het bot was afgebroken, werden we geconfronteerd met Covid-19. Het is de staat die de controle daarover moet zien te verwerven. Daarvoor werd dan ook onmiddellijk de 'sanitaire uitzonderingsstaat' ingesteld. De staat is weer helemaal in beeld. De vraag is hoeveel van de staatsaanwezigheid er zal blijven hangen nadat wel Covid-19 onder controle is, maar nog niet de mens. Want waar eenmaal liberticide (knevelen van vrijheid) is uitgepakt, krijgt men het moeilijk weer in de doos terug.

Onvermijdelijk zal het anarchisme, naast bijvoorbeeld de Liga voor de Rechten van de Mens, meer van zich laten horen in zijn verzet tegen liberticide. Dit verzet staat in een breder spectrum dan alleen maar verzet tegen vrijheidsknevelarij. Dat bredere spectrum komt aan de orde in inleidingen over het anarchisme, zoals het boek *Anarchisme, een introductie*, of in mijn eigen boekje *Anarchisme in de lage landen*. Onlangs kwam er opnieuw een inleidende tekst uit, nu in Frankrijk, getiteld *Dix questions sur l'anarchism* (2020), geschreven door de Franse historicus Guillaume Davranche. Op de site Bibliothèque Fahrenheit 451 verscheen er een samenvatting van, die ik vertaalde (zie hieronder). Het boek werd ook uitvoerig besproken op de site van het maandblad *Le Monde Libertaire*. Aan het eind van de samenvatting informeer ik daarover onder de kop 'Discussie'.

De libertaire activist en historicus Guillaume Davranche presenteert het anarchisme als een gestructureerde politieke stroming, met een alternatief voor het kapitalisme en een globale visie op de transformatie van de samenleving. Hij beschrijft de ideologische fundamenten ervan en verwijst tegelijkertijd naar bestaande anarchistische praktijken. Hij doet dat aan de hand van tien items.

> Het te bereiken evenwicht is het evenwicht tussen de behoeften van de bevolking, de productiecapaciteiten en de capaciteiten van de biosfeer

De oorsprong

Hij koos voor een historische benadering, waarbij hij de latere jaren 1870 neemt als geboorte van een beweging waarin een handvol ex-communards (oud deelnemers aan de Com-

mune van Parijs), Zwitserse arbeiders, Russische revolutionairen in ballingschap en Italiaanse verzetsstrijders zijn samenbracht. Zij streefden het communisme na en verwierpen tegelijkertijd de parlementaire weg om dat te bereiken. Davranche keert terug naar (a) de grondslagen die door Proudhon zijn gelegd van een niet-statelijk, federalistisch en zelf-bestuurd socialisme, (b) naar de door Bakoenin geïnitieerde splitsing in verzet tegen Marx, vervolgens (c) naar de splitsing van de AIT. Verder behandelt hij de congressen van de Jurafederatie rond Kropotkin en Élisée Reclus, de korte periode van 'propaganda door het feit' en tenslotte de aanvaarding van de algemene werkstaking met de geboorte van het revolutionaire syndicalisme.

Het economische project

De afschaffing van het kapitalisme, de markt en de egalitaire verdeling van de rijkdom zijn een conditio sine qua non voor de ontwikkeling van een democratisch en ecologisch systeem. Vitale infrastructuren voor productie en ruil mogen niet in beslag worden genomen door een kapitalistische aandeelhoudersklasse of een staatsbureaucratie, maar moeten rechtens toebehoren aan de hele maatschappij, dat wil zeggen sociaal eigendom worden. Elk bedrijf of productie-eenheid voert haar eigen werk uit en het democratisch debat bepaalt de keuzes op het gebied van voedsel, energie, stad, onderwijs en vervoer, in plaats van te worden bepaald door de markt of kapitalistische lobby's binnen het staatsapparaat. Iedereen werkt vrij en consumeert zonder beperking. 'Het te bereiken evenwicht is het evenwicht tussen de behoeften van de bevolking, de productiecapaciteiten en de capaciteiten van de biosfeer. Het kapitalisme zal dit nooit toestaan: daar ligt de uitdaging van het libertaire communisme.'

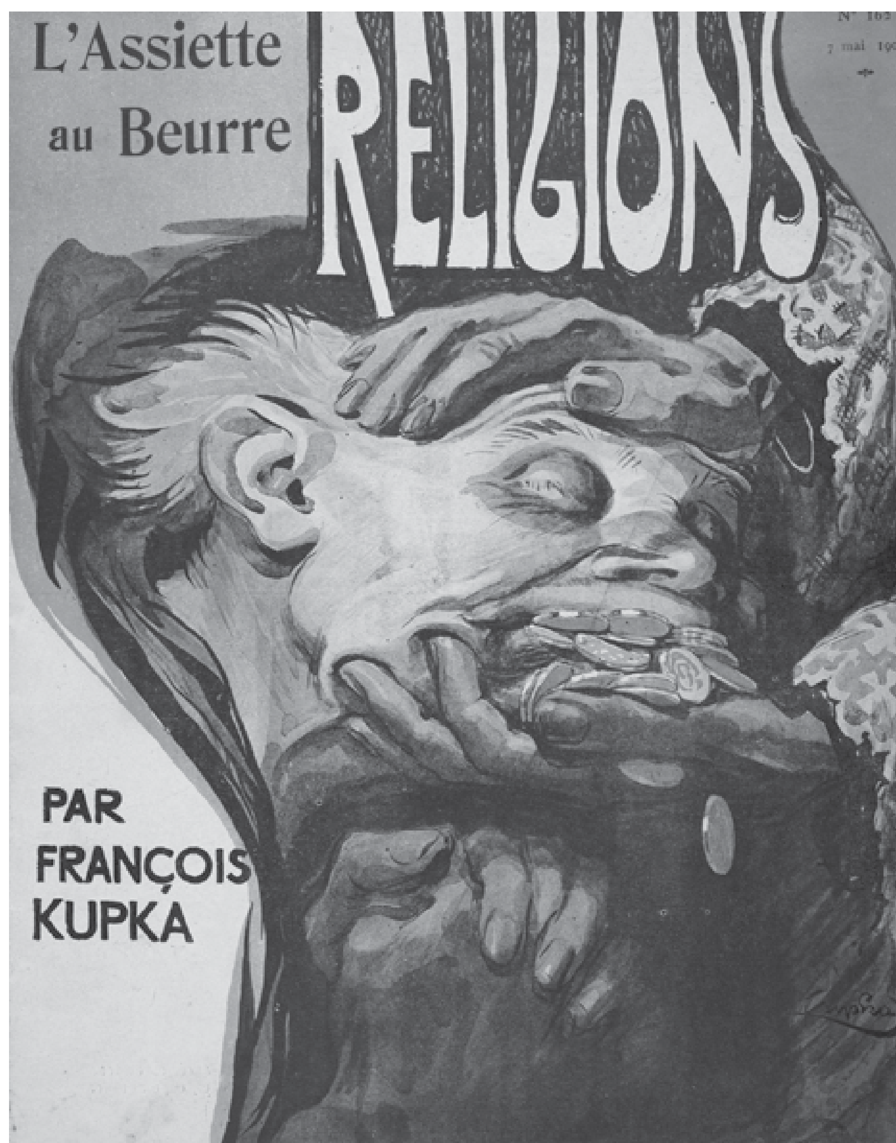
Het democratische project

Het anarchisme pleit niet alleen voor de vernietiging van de staat, maar ook voor de vervanging ervan door een systeem van federaal zelfbestuur, gestructureerd 'van onderop en van de periferie naar het centrum', om een Bakoeninistische formule te gebruiken. Daarmee wordt de uitoefening van de authentieke volksmacht afgebakend. Elk echelon beheert de zaken die het direct aangaat, zonder inmenging van het hogere echelon. Alle belangrijke maatschappelijke keuzes zijn onderworpen aan de directe wetgeving van de bevolking; de gekozen vertegenwoordigers zijn 'de uitvoerders van de volksmacht'; het mandaat van de vertegenwoordigers is gebonden, herroepbaar en hun herverkiezing beperkt.

> Anarchisten strijden tegen de nationalistische ideologie, het patriottisme, 'het instrument van de staat om afwijkende meningen te muilkorven'

De ecologische benadering

Of we de economie nu socialiseren door haar radicaal te heroriënteren voordat de situatie onomkeerbaar is, of dat we dat niet doen voordat ze ineenstort en een revolutionair tijdperk begint, in beide gevallen biedt het anarchisme antwoorden. Murray Bookchin hielp de ecologie te introduceren in het anarchisme. Hij hamerde erop dat, meer dan 'de mensheid' of 'de industriële samenleving', de sociale verhoudingen die door het kapitalisme worden veroorzaakt de biosfeer bedreigen (in feite wordt hier mede geopponeerd tegen de onzin dat we geologisch in het antropoceen zijn terecht gekomen). Het zijn met name de verhoudingen van de overheersing die doorwegen, omdat zij de legitimatie vormen voor de overheersing van de natuur door de mens.

Het anarchisme pleit voor een collectieve, democratische en beredeneerde matiging (décroissance). Een collectieve, in tegenstelling tot individuele benaderingen die geen effect hebben op het kapitalisme; een democratische, in plaats van een 'ecofascisme' dat de meerderheid van de bevolking zou rantsoeneren zodat een kleine bevoorrechte klasse haar levensstandaard zou kunnen behouden; een beredeneerde, met een gedifferentieerde afname naar gelang de regio's.[3]

De feministische aanpak

De libertaire beweging verzette zich tegen het kiesrecht. Aan de andere kant stond zij in de voorste gelederen, waar het ging om kwesties van seksuele vrijheid, anticonceptie en vrij samenwonen. 1968 gaf de aanzet tot de 'tweede feministische golf': de revolutionaire beweging als geheel integreerde het feminisme als een volwaardig front in de strijd tegen het systeem van politieke en economische overheersing dat gebaseerd is op de genderspecifieke arbeidsverdeling het patriarchaat.

Internationalistische politiek

Tegenover de ambivalentie van de 'nationale bevrijdingsstrijd', die zowel een progressief als een reactionair potentieel heeft, strijden anarchisten tegen de nationalistische ideologie, het patriottisme, 'het instrument van de staat om afwijkende meningen te muilkorven'. Zij pleiten voor 'de vrije federatie van individuen in de gemeenten, van de gemeenten in de provincies' (Bakoenin), et cetera. En voor een productieve autonomie van elke regio van de wereld.

Religie

Het anarchisme roept op tot de afschaffing van religies als instrumenten van collectieve vervreemding, maar verzet zich tegen alle vormen van vervolging van gelovigen en pleit voor een seculiere samenleving die de vrijheid van godsdienst en geweten garandeert.

Organisatie

Guillaume Davranche presenteert vervolgens nog de belangrijkste soorten niet-exclusieve strategieën die binnen het anarchisme naast elkaar bestaan:

– Het oproer dat de vonk wil veroorzaken die voldoende is om een opstand te beginnen, en vervolgens een revolutionaire omwenteling zal opleveren.

– Het (anarcho-)syndicalisme, dat arbeiders van alle gezindten in beweging wil brengen, in de hoop in hen een antikapitalistisch bewustzijn te wekken. De revolutionaire breuk zou zich voordoen na een grote algemene staking.

– De libertaire pedagogie om het bewustzijn te verhogen door middel van het volksonderwijs en de voorbeeldfunctie van 'alternatieven in actie'.

Op dezelfde manier ontwikkelt het anarchisme de verschillende soorten organisaties waarmee geëxperimenteerd is: informele, in netwerken georganiseerde, 'actieve minderheden' volgens de Bakoeninistische opvatting, alsmede die zich vormen in specifieke anarcho-syndicalistisch, platform-achtige organisaties. Vervolgens herinnert hij aan de rol van de anarchisten in de Spaanse, Russische, Mexicaanse en Macedonische revoluties en in de Shinmin Commune, waarbij hij op summiere wijze een twintigtal van de belangrijkste figuren presenteert.

Tot zover de samenvatting in Biliothèque Fahrenheit.

Discussie

De libertaire historicus René Berthier heeft het boek op de site van het maandblad *Le Monde Libertaire* besproken. De auteur, Guillaume Davranche, reageerde daarop. René Berthier opent zijn bespreking als volgt: 'Guillaume Davranche heeft zojuist een 115 pagina's tellend boek gepubliceerd waarin tien kwesties over anarchisme worden behandeld. Dit boek is voor een zeer aantrekkelijke prijs – vijf euro – een interessant instrument voor popularisatie. Het geeft antwoord op vragen die men zou kunnen stellen over anarchisme. Het gaat, zoals het voorwoord zegt, 'tot de kern van de zaak'. Het vormt een nuttige aanvulling op andere kleine teksten waarin het anarchisme van de Franse Anarchistische Federatie al dan niet wordt gepresenteerd. Het omvat, zo lijkt me, zowat alle vragen die men zich zou kunnen stellen, op een duidelijke en pedagogische manier: het economische en politieke project, de ecologische benadering, het feminisme, het internationalisme, de religie, de manier van organiseren, enzovoort.' Daarna behandelt Berthier verschillende in zijn ogen onjuistheden en zaken waarmee hij het niet eens is.

De reactie van Guillaume Davranche daarop, eveneens in *Le Monde Libertaire*, begint met: 'Dank je voor je lange en nauwgezette beoordeling. Het nodigt uit tot een debat! Ik hoop dat deze de lezers zal interesseren, dus ik zal je een beredeneerd antwoord geven. Een aantal van je opmerkingen raken hun doel en ik zal er rekening mee houden om het boek in een eventuele volgende editie te corrigeren. Andere zijn betwistbaar. Sommige kunnen uit een misverstand voortkomen. Enkele, ten slotte, weerspiegelen echte verschillen in analyse.'

door Thom Holterman

Bron
Dit artikel is eerder verschenen op: libertaireorde.wordpress.com. In het artikel op de site zijn alle hyperlinks en andere verwijzingen te vinden. Daar is ook de link te vinden naar site Bibliothèque Fahrenheit 451 waar de Franse samenvatting van het boek van Guillaume Davranche te lezen is.

Noten

1 Uitgave Vrije Bond, Amsterdam 2018.

2 Kelderuitgeverij, Utrecht 2017.

3 Zie voor het thema matiging *de AS* 205: de bio-regionalisatie is in kringen van anarchisten naast Bookchin ingebracht door Kirkpatrick Sale; zie diens boek *Dwellers in the Land: The Bioregional Vision* (1985); het gaat over een wereld die is opgebouwd rond ecologische en culturele diversiteit, in plaats van nationale en politieke parameters – ThH.

‘Tat twam asi – Jij bent mij!’
Gustav Landauer over individu en gemeenschap

Gustav Landauer (1870-1919) is een van de belangrijkste libertaire socialisten van Duitsland bij het einde van de 19de en begin van de 20ste eeuw. Hij speelde een belangrijke rol in de Radenrepubliek van 1918-1919. Nadat die met geweld was neergeslagen werd hij tijdens zijn hechtenis door contrarevolutionaire soldaten vermoord. Recentelijk verscheen zijn geschiedfilosofisch essay *Revolutie* bij Kelderuitgeverij, Utrecht.

Eenzaamheid

Toen Gustav Landauer in de zomer van 1912 na enkele weken vakantie terug in Berlijn aankwam, voelde hij zich niet meer thuis ‘in dit rusteloze gewriemel, in deze massale eenzaamheid’.[1] Enkele weken lang had hij ver van de mensen geleefd, ‘nu dringt hun beeld zich des te sterker aan je op’. ‘Je ziet niet enkel; je hoort ook; er gaat een zeldzame bekoring uit van de belevenis in drukke straten afgebroken flarden van gesprekken in het voorbijgaan op te vangen, houding en uitdrukking van de sprekenden in de vlugte waar te nemen en zich daaruit een beeld van hun interesses en van hun persoon te vormen. En anderen lopen apart en lopen zwijgend verder: wat zegt ons de blik in hun ogen, hun gelaatsuitdrukking, hun gang?’

Als hij hun gesprekken opvangt, komt bij Gustav Landauer de gedachte in hem op dat ze achter hun levendig geklets over allerlei onbenulligheden een geheim verbergen, en dat ze er alles aan doen om dit geheim verborgen te houden. Wat ze achter hun gelach en geklets en drukke bezigheden verbergen, is niets anders, zegt Gustav Landauer, dan een beklagenswaardige eenzaamheid.

‘Wat ze verbergen is niets anders dan een beklagenswaardige eenzaamheid’

Het betekent een opluchting wanneer men de holheid en ontbering zonder masker aanschouwt, wanneer men ‘de rusteloze mens van de massa’ passeert, die de schrijver Edgar Alan Poe als eerste in de grootstad wist af te beelden. ‘Hij moet zich steeds, nu eens langzaam, dan weer snel, door het gewoel heen wringen; zijn blik is soms naar beneden gericht, andere keren staart hij leeg en vragend voor zich uit; hij zoekt, hij zoekt; wat zoekt hij dan toch, de ongelukkige? Kan het zijn dat hij niets in zich heeft en zich vol matte begerigheid, vol dof verlangen op het uitwendige stort, opdat er iets voor hem zou bestaan? Sluimert diep in hem het verlangen en doolt hij nu in een rusteloos zoeken, zonder te weten wat, zonder te weten dat hij zoekt, door de krioelende straten? Iedereen heeft iets omhanden, eenieder is iets en heeft iets en haalt iets; en hij wenst zich aan hen allen te kunnen verwarmen, en wordt verder en verder gedreven en hij merkt niet dat ze allen zijn als hij en dat ze allen net als hij niet weten wat hen ontbreekt? Uit deze massa stapt niet en fluistert niet een angstig, onuitsprekelijk verlangen, dat nog niet tot zich gekomen is, dat nog onderdrukt en onopgelost is; maar het is er en het begeleidt haar in heel haar doen. Ze komt tot uiting, wanneer het erg wordt, in de begeerte of in de walg; maar kan niet plotseling het ogenblik

komen waarin de wanhoop als een immense vlam uit gans deze verschrikkelijke massa oplaait?'

'Alles wat leeft, leeft voor altijd'

Als hij de arbeiders bekijkt, bedenkt Gustav Landauer hoe 'eng en ingesnoerd ze zijn en in de realiteit gevangen': 'de arbeiders van onze tijd zijn mensen die zijn blijven stilstaan. Ze hebben niet meer de blik op het oneindige gericht; ze voelen zich te veel als arbeider en te weinig als vertegenwoordiger van een nieuwe mensheid, te weinig als mensen die worden en veranderen, die zichzelf en daarmee de wereld willen veranderen; ze lijken op een nieuwe soort die voor het hogere bestemd was en naar het lagere gegaan is.'

Bij de vrouwen evenwel ziet Gustav Landauer 'een nieuw type' ontstaan: 'De vrouwen echter, die we niet kennen en die we zomaar op straat passeren, herinneren ons niet zelden aan kunstwerken en dromen en sprookjes; aan vrouwen kan men dikwijls zien dat er een naar de verte reikende innigheid en een verlangen naar verlossing in hen huist.'

Zijn grootste hoop stelt hij in de kinderen, maar dit roept bij hem een fundamentele vraag op: 'Hoe zullen uit de kinderen de juiste volwassenen voortkomen, wanneer de volwassenen niet de juiste kinderen zijn?' Waar het volgens hem de mensen aan ontbreekt is 'kinderlijkheid'. En Gustav Landauer brengt dan de uitspraak uit het evangelie in herinnering: 'Als gij niet wordt als deze kinderen…'. Wat voor hem niets anders betekent dan: 'Als gij niet wordt zoals gij als kind waart, als gij niet wordt die gij zijt.'

Massamens

De blik waarmee Gustav Landauer in deze passage de voorbijgangers in de straten van Berlijn bekijkt, is die van de stadsbewoner zoals die bij de eeuwwisseling in alle grote steden van Europa naar voren trad. Het is de blik van de massamens in een geatomiseerde maatschappij. Zoals Max Weber in dezelfde periode constateert, zijn individu en stedelijke gemeenschap niet langer op elkaar betrokken, maar van elkaar vervreemd geraakt. Privésfeer en openbaarheid zijn in de loop van de modernisering steeds verder uit elkaar getrokken. In de massamaatschappij bevindt het individu zich weliswaar te midden van andere mensen, maar tegelijkertijd ook altijd eenzaam te midden van de anonieme massa.

Is in deze maatschappij nog een vereniging van gelijkgestemden, is er nog solidariteit en gemeenschap mogelijk, zo vroeg Gustav Landauer zich soms wanhopig af. Of is het: ieder voor zich? Dat wilde hij onder geen beding aanvaarden.

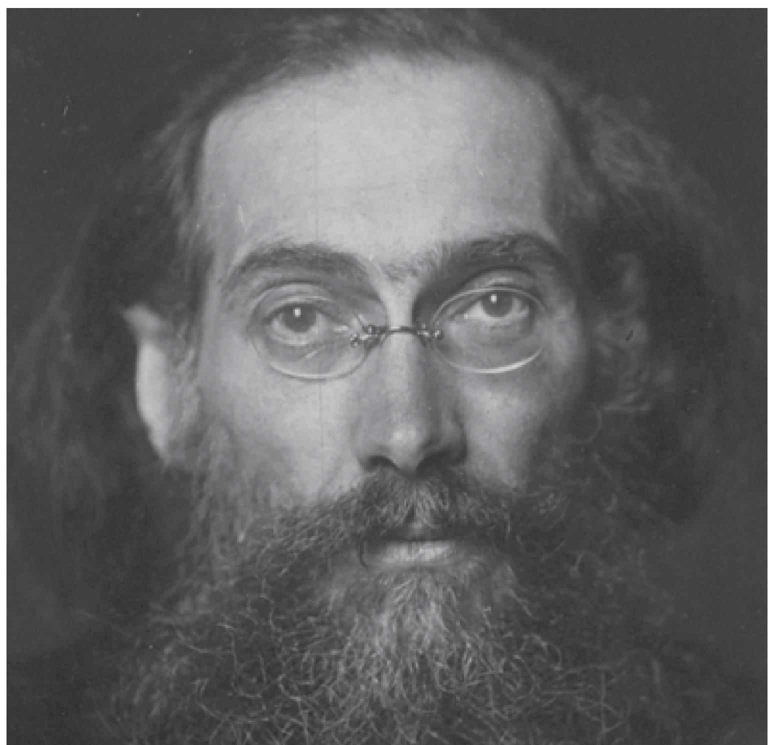
We leven in een geatomiseerde maatschappij waarin het individu teruggeworpen is op zichzelf.[2] Individu heeft, net als atoom, de betekenis: het ondeelbare. Maar klopt dit wel?, zo vraagt Landauer zich af. Misschien moeten we die ondeelbaarheid niet letterlijk opvatten. Soms zegt men dat de mens een machine is – *l'homme machine*, waar de Franse materialisten van het einde van de 18de eeuw het over hadden. Ook deze definitie schiet tekort. Het uit vele delen bestaande geheel dat individu genoemd wordt, is, zegt Landauer, met de raadselachtige maar ons allen erg vertrouwde eigenschap begiftigd, dat we *leven* noemen. Het begrip individu staat voor hem bijgevolg gelijk aan *organisme*. En het individu, dat dus een organisme is, is op zijn beurt een deel van een groter organisme, de gemeenschap, waar, op zijn beurt, weer andere zelfstandige entiteiten uit ontstaan.

Mensengemeenschap

Het egoïsme – waar met name de individualistisch georiënteerde anarchist Stirner het zo dikwijls over heeft – is volgens Landauer niet de oorspronkelijke drijfveer van het individu. Veeleer het tegendeel: het is de laatste drijfveer, die pas erg laat bij de menselijke soort opgedoken is. Volgens Landauer is het egoïsme een drang die bij de mens in de meeste gevallen ten dienste staat van niet-egoïstische motieven.

Staat anarchisme voor het belang van het individu, dan betekent socialisme de inschakeling van het individu in de mensengemeenschap. Het ene hoeft het andere niet uit te sluiten.

Landauer: 'Er bestaat geen absoluut individu, de individuen zijn enkel delen van een over het algemeen concreet, helemaal niet achteraf geconstrueerd groter zogenaamd individu: de menselijke gemeenschap, dat hetzelfde betekent als: de menselijke soort. De afzonderlijke individuen staan door middel van erfelijkheid, omgeving, lichamelijke, geestelijke en spirituele krachten op een onverbreekbare manier met elkaar in contact. De onafhankelijke individuen zijn vooral ook in het perspectief van de toekomst niet "ondeelbaar", dagdagelijks scheiden ze arbeid, scheiden ze het werk van mensen af; in het ijzer dat ik smeed, in het boek dat ik schrijf, in het onderwijs dat ik geef, steekt een deel van mijn kracht en dus ook van mijn materiaal: mijn werk ben ik zelf, niet in overdrachtelijke zin maar letterlijk. En iets nog veel belangrijkers scheidt zich van het individu af, in zoverre hij niet onvruchtbaar is:

het door de man opgevoede, door de vrouw gebaarde kind. Zoals van de boom, wanneer hij in onvruchtbare aarde staat, een tak afvalt en op vruchtbare bodem valt: de oude boom sterft en vergaat, de scheut gedijt en wordt een nieuwe boom. Zo sterft ook de mens en sterft toch weer niet; in zijn kinderen leeft hij zelf, getransformeerd en met de krachten van een ander mens verenigd, verder. Waar is nu het individu gebleven? Het ondeelbare is verdwenen – want het heeft zich gedeeld; maar een deel van de mens is gebleven en leeft verder. Geen abstract, dood begrip is de mensheid; de mensheid is het werkelijke, de afzonderlijke mensen zijn enkel de te voorschijn tredende, veranderbare en weer verdwijnende schaduwbeelden, waar doorheen de mensheid zichtbaar wordt.’

‘Hoe klein zo’n individualiteit in elk mens ook is, het is een kiempje dat hij moet verzorgen’

De uitspraak ‘Alles wat leeft, sterft’, vindt Landauer een relatieve, triviale en nietszeggende waarheid. Hij stelt daar tegenover de zin: ‘Alles wat leeft, leeft voor altijd.’ Landauer: ‘Méér dan elk egoïsme en méér dan elk pronken met mijn ik, word ik verheven door de zekerheid tot een geheel te behoren, dat uit de eeuwigheid komt en naar de eeuwigheid gaat.’ En trots roept hij uit: ‘Hoe dom en dwaas staan alle volksonderdrukkers, alle gijzelaars van de mensheid in het aangezicht van de eeuwig heersende, eeuwig verjongende Moeder Natuur!’

Individualiteit

Landauer brengt ons in herinnering dat de psychologie ons leert dat er geen eengemaakte ziel bestaat, geen ‘ik’, maar enkel geestelijke drijfveren en krachten, die soms in de sfeer van het bewustzijn binnendringen en andere keren onder het bewustzijnsniveau ageren. Deze afzonderlijke geestelijke krachten die in een organisme huizen, voeren met elkaar een rusteloze strijd, en naargelang de kracht van de afzonderlijke en bijzondere omstandigheden is nu eens de één, dan weer de ander de overwinnaar. En steeds spreekt ook de lichaamstoestand een belangrijk woordje mee.

De psychologie zegt ons net hetzelfde als wat de biologie ons leerde: er bestaat geen absoluut, zelfstandig individu, er bestaan enkel geestelijke krachten, zoals er ook lichamelijke krachten bestaan, en één van deze krachten is het bewustzijn, dat evenwel niet in staat is een despotische heerschappij over de onbewuste driften uit te oefenen. Al deze krachten zijn door innerlijke en uiterlijke omstandigheden bepaald; deze brengen een onverbreekbare samenhang tussen de zogenaamde individuele geest en de overige wereld tot stand. Zoals het individuele organisme enkel maar een deel van een grote reële lichaamsgemeenschap is, zo is de individuele geest een deel van een grote reële geestesgemeenschap.

Landauer: ‘Niet het individu, dat dikwijls in het grote geheel een klein, laag, hatelijk schepsel is, dient voorgetrokken te worden, maar het grootse in het individu, het blijvende, dat de vooruitgang van de mensheid, van de menselijke soort bevordert. Niet “individu” of “egoïsme” kan onze strijdkreet zijn, maar *individualiteit*. (...) Individualiteit (...) wil niets anders zeggen dan dat elk individu in zich het bijzondere, het oorspronkelijke, het grootse en betekenisvolle tot de zege helpt. (...) Hoe klein zo’n individualiteit in elk mens ook is, het is een kiempje dat hij moet verzorgen en tot ontwikkeling brengen – door strijd tegen de eigen ordinaire en lage driften, door strijd tegen de onderdrukkende en beperkende mensen en instellingen, door solidaire vereniging met gelijkgestemden en medestanders in lijden en in strijd.’

‘Jij bent mij!’

Met *Der Einzige und sein Eigentum* (1844) heeft Stirner een belangrijk boek geschreven, zegt Landauer, maar hij heeft vergeten aan te tonen dat het ‘ik’ geen eenheid is, maar een veelheid van diverse drijfveren en eigenschappen, een plaats waar zowel het armzalige, het kleine en het vergankelijke huist, als het grootse, het meeslepende en het eeuwige. [3]

Landauer besluit dan ook: ‘Wij zullen in deze tijd van strijd, die voor het grootse en het eeuwige bestemd is, niet het egoïsme, het deel van onze persoonlijkheid dat het kleine en het lage wil, naar boven laten komen. Is helemaal geen anarchist wie zegt of denkt: ik ben mezelf het meest nabij, dit wil zeggen ik bekommer me niet om de anderen en ik denk eerst aan het belang van mijn eigen nietigheid. Wanneer iemand niets beters heeft te doen, kan hij, wat mij betreft, zo lang hij daar zin in heeft, bewijzen dat ook de overgave aan grootse ideeën, aan het enthousiaste, niets ontziende engagement voor de mensheid, uit het zogenaamde egoïsme voortvloeit. Maar hij zou moeten inzien dat dat een verloren strijd is, een strijd om versleten en betekenisloze woorden. Laten we de motieven van kleinzieligheid en bekrompenheid en de voorzichtige afweging van onmiddellijke uiterlijke levensomstandigheden in ons doden; laten we dàt deel van ons dat met moed en vuur zich voor het grootse en het onvergankelijke inzet, op het voorplan brengen. Niet individualisering hebben wij momenteel nodig, maar gemeenschappelijke strijd voor de toekomst; niet woordspinsels maar strijd tegen het spook van nood en uitbuiting en knechting! Het is inderdaad een groots, trots woord: “Ik ben ik!” en we zullen het op elk moment opwerpen tegenover iedereen die ons de vrijheid van denken en beslissen wil beknotten; maar niet minder groots is het woord, en vooral belangrijk in tijden van strijd, waarin eensgezindheid van alle gelijkgestemden en onderdrukten nodig is, het oud-Indische woord: “Tat twam asi” – *jij bent mij!* Jij bent mij en ik ben jou – ons verenigt de nood en de lichamelijke en geestelijke ontbering; en ons verbindt de strijd voor vrijheid en mensengeluk! Jij bent mij – we komen van het lijden en willen naar het geluk!’

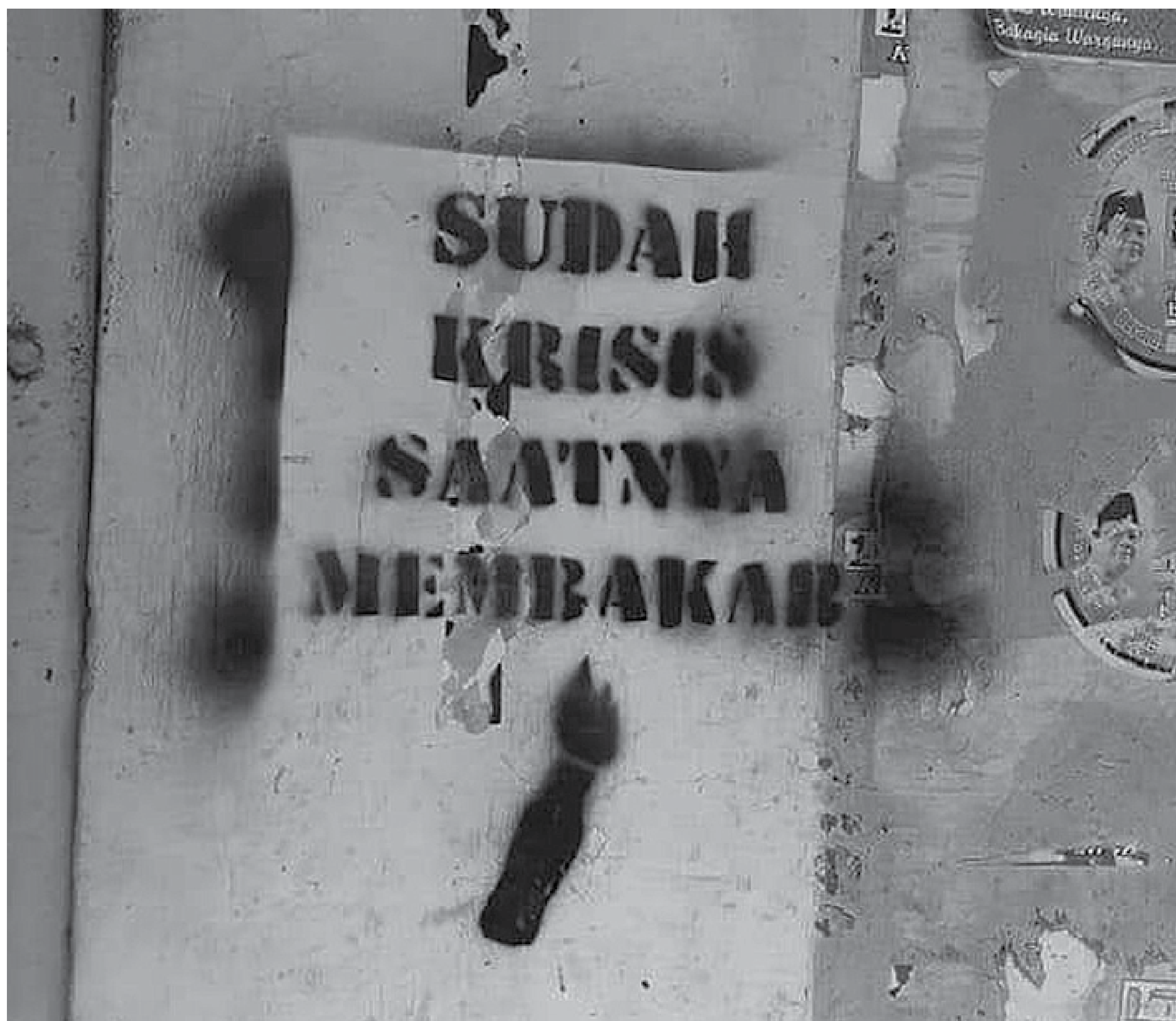
door Johny Lenaerts

Noten

1 Gustav Landauer, ‘Rückkehr in die Grossstadt’ (1912) in Gustav Landauer, ‘Antipolitik’, *Ausgewählte Schriften*, Band 3.1 (Lich/Hessen: Verlag Edition AV, 2010) 95-100.

2 Gustav Landauer, ‘Zur Entwicklungsgeschichte des Individuums’ (1895-1896) in Gustav Landauer, ‘Anarchismus’, *Ausgewählte Schriften*, Band 2 (Lich/Hessen: Verlag Edition AV, 2009) 45-68.

3 Gustav Landauer, ‘Unsere nächste Aufgabe’ (1895) in ibidem, 189-193.

Anarchistenjacht en agressieve censuur in Indonesië

In april van dit jaar kreeg de solidariteitskas van de Vrije Bond een verzoek om steun aan anarchistische kameraden uit Indonesië, die een solidariteiscampagne zijn gestart tegen willekeurige arrestaties van kameraden uit Tangerang en Malang. Bij hun verzoek om steun is naar het eerste bericht verwezen hierover, dat verscheen op de site anarchistworldwide.com. Kort daarop volgden twee andere berichten op dezelfde site. Het laatste is een solidariteitsoproep van het Anarchist Black Cross van Indonesië.

Naast een solidariteitsoproep laten de berichten ook zien dat Indonesië, naast Bolivia, El Salvador, de Filippijnen, Hongarije, Kenia, Slovenië en tal van andere landen, de aldaar uitgeroepen noodtoestand vanwege het coronavirus aangrijpt om politieke arrestaties te verrichten en de totalitaire staat in te voeren, zoals Brazilië's Bolsonaro dat ook probeert te doen tegen de 'regels van het coronavirus' in.

Onze kameraden roepen juist daarom op om desondanks de massa-opstand te organiseren zodra de gelegenheid dit toelaat. De solidariteitskas heeft inmiddels steun gezonden.

De drie berichten waarover we hierboven schrijven hebben we vertaald, en vind je hieronder.

Over de heksenjacht op anarchisten in Indonesië en de mentaliteit van 'normale activisten'

Te midden van een wereldwijde pandemie – zoals er onder de mensheid nooit eerder een wereldcrisis was – en vlak voor een wereldwijde economische recessie heeft de Indonesische politie een verklaring afgegeven, waarin wordt gesteld dat anarchisten op 18 april in het jaar van corona een plunderpartij op nationale schaal zouden hebben gepland. Deze stompzinnige en ook valse strategische verklaring van het gezag is duidelijk bedoeld om in deze tijd schuldigen te zoeken. Dit is een tijd van crisis, waarin veel mensen in de onderste laag van de Indonesische maatschappij de bestaande situatie beu zijn en praten over plundering niet meer taboe is. De boosheid neemt toe. Maar de media en de politie hebben met de arrestatie van vier anarchisten, die aangeklaagd zijn voor graffiti met de tekst 'Het is nu crisis, het is tijd voor vuur' geprobeerd sensatie te maken. Zij proberen de crisis te manipuleren en de incompetentie van de staat te verdoezelen door een 'openbare vijand' te zoeken, die nu 'de anarchisten' heet. Je hoeft alleen maar het effect te vergelijken van een beetje graffiti met het antwoord van het internet van de algemene middenklasse en ook van de burgerlijke activisten, verklikkers en lafaards, die worden gemanipuleerd naar de focus op een kleine groep anarchisten in Tangerang – een paar kilometer van Jakarta – die voor deze graffiti werden gearresteerd.

Wie zijn deze anarchisten?

Terwijl de valse toorn van de publieke opinie over anarchisten toeneemt – het algemene verhaal is 'anarchisten zijn provocateurs' – zijn zelfs sommige linkse activisten bereid om met de staat samen te werken door zich op de anarchisten te storten en de actie als stompzinnig te kwalificeren. En dat is niet nieuw. De activisten – in casu de middenklasse – die in deze tijd van paniek ook zo bang zijn voor alles, worden gemakkelijk gemanipuleerd. Waarom? Dit is anders dan hun denken in twee richtingen en de banaliteiten van hun acties, en natuurlijk betekent illegaliteit voor hen het verlies van hun veiligheid. Deze zelfde categorie mensen heeft in deze tijd van crisis en pandemie veel anarchistische projecten ondermijnd, waaronder gratis voedsel uitdelen, onderdak aan daklozen geven en andere strijdvormen van onderop. Veel van die zogenaamde activisten blijven op hun gat zitten en doen mee aan het 'blijf thuis' scenario van de staat, terwijl de werkelijke algemene woede oplaait en heviger wordt. En de gearresteerde anarchisten zijn actieve jongeren die een coöperatief café houden, actief zijn in het verspreiden van contra-informatie en een massale 'werkelijk vrije markt' op een niveau van onderop organiseren. Het is duidelijk dat de middenklasse en de mentaliteit van activisten hetzelfde idiote scenario afspiegelen dat door de staat is opgezet om hen deel van de controlemaatschappij te maken. Dit korte bericht is dan ook een 'fuck you' voor iedere activist, en zelfs voor sommige linkse anarchisten die iedere directe actie als stompzinnig kwalificeren of beschuldigen, juist omdat mensen uiteindelijk gearresteerd worden. Het is ook een 'fuck you' voor de staat die dat valse scenario heeft opgezet om de anarchisten de schuld te geven. Aan de plunderingen zullen veel anarchisten meedoen en dat zal zeker gebeuren! Lieve staat, je weet heel goed dat je structuur uiteenvalt, en we zullen aan je verrotting bijdragen. FUCK YOU.

Solidariteit met de gearresteerde anarchisten in Tangerang!

The Individualist Circle, 12 april 2020

De voortdurende anarchistische heksenjacht en het scenario van de incompetente staat.

Een paar weken geleden werden kameraden in Tangerang gearresteerd voor graffiti en de media maakten daarvan sensationele berichten. Daarna kwam valse informatie van de politie, die verklaarde dat op 18 april de Indonesische anarchisten een massaplundering over het gehele land hadden voorbereid. Dit was aantoonbaar vals. Bovendien probeerde de politie een belachelijk scenario op te zetten waarbij een kleine misdadiger die zij hadden opgepakt gedwongen in een video moest optreden en de uitspraak moest doen dat hij 'de enige leider van de anarchisten' was. Gelukkig is deze video een nationale grap geworden. Al eerder hebben veel activisten en journalisten kritiek geleverd op politieverklaringen met betrekking tot boeken. De politie nam boeken in beslag en lieten ze zien aan de media. Het waren voornamelijk niet-politieke boeken, de meeste daarvan waren fictie of rapporten die legaal waren gepubliceerd. Daarom is vastgesteld dat die boeken geen bewijsmateriaal voor een rechtbank waren. Maar de Indonesische politie is meer dan bereid om haar eigen stompzinnigheid te overdrijven. Over heel Indonesië zijn er massale plunderingen, gevangenisrellen en zelfs mensen die dood gaan van de honger.

De absurde arrestaties en de isolatie van de aangeklaagden.

De meeste aangeklaagden in de zaak maakten vooral graffiti. Terwijl het duidelijk is dat de graffiti was bedoeld om tot opstootjes aan te zetten, schijnen de staat en de politie bepaald kortzichtig. Of misschien doen ze dit bewust om ons af te leiden van de werkelijke problemen als een deel van hun strategie om het totale onvermogen van de staat om met de crisis om te gaan te versluieren. Jonge anarchisten werden op West-Java gearresteerd, en onlangs nog in Malang op Oost-Java. Deze tweede zaak verschilt met die van de

anarchisten in Tangerang: de anarchisten in Malang werden juist gearresteerd, omdat zij direct betrokken waren bij de sociale strijd tegen landroof en staatsondernemingen en andere volksacties van onderop. Een bericht van de media gaat zo ver te beweren dat de vervolging van deze anarchisten rechtvaardig is, want – en dat zegt ook de politie – 'zij zijn antikapitalisten'. Deze scenario's van de staat stinken als door idiote bureaucraten gelegde rotte eieren.

Een van de meest schandalige arrestaties die slechts een paar dagen eerder heeft plaats gevonden is die van een journalist die heel kritisch was over het regeringsbeleid. Ravio Para schreef over falsificatie van informatie over COVID-19 door de staat en publiceerde een helder artikel op een onafhankelijke nieuwssite. Daarna werd zijn WhatsApp account gehackt – WhatsApp-functionarissen zeiden dat het waar was, zijn WhatsApp werd gestoord – en ontving hij plotseling boodschappen op zijn account met de tekst 'het is al crisis, het is tijd om te fikken, laten we op 30 april gaan plunderen'. Voordien had Ravio al contact opgenomen met enkele experts over de vraag waarom hij zijn eigen account niet meer onder controle leek te hebben. Niet veel later was het contact met hem verbroken. Totdat de meerderheid van zijn vrienden en aanhangers bevestigden dat hij al gearresteerd was.

We kunnen zeggen dat de bureaucraten en de politie roekeloos hebben gehandeld, maar in deze tijd van pandemie schijnt het dat zij alles kunnen doen wat ze willen om iedereen te vervolgen, vooral mensen die banden hebben met de anarchisten. In dit laatste scenario kunnen we zien hoe de Indonesische staat op een totalitaire manier handelt. Wij zullen niet zwijgend ten ondergaan. Deze heksenjacht op anarchisten moet ophouden en we kunnen de staat niet vragen het te doen. Zijn absolute incompetentie en zijn verrotte infrastructuur zal zelf ten ondergaan. Weg met beveiliging en de controlemaatschappij, laat de staat nu in ontbinding gaan!

P.S.: De grap is dat de meeste anarchisten in Indonesië altijd betrokken zijn geweest bij open volkskeukens met een vorm van wederzijdse hulp en dat de staat altijd alles heeft geprobeerd te criminaliseren. Ja, dan zijn wij de misdadigers en kunnen jullie barsten met je wetten. We zullen ervoor zorgen dat jullie spoedig zullen afsterven.

Circle of Marvelous Individualists, 23 april 2020

Oproep voor een anarchistische wereldwijde solidariteitsactie!

'STOP HET ISOLEMENT VAN ONZE KAMERADEN UIT TANGERANG, LAAT ONZE KAMERADEN VAN MALANG VRIJ, BEVRIJD ALLE ANARCHISTEN!'

Inleiding

We weten dat de staat op een totalitaire manier zal handelen in deze tijd van pandemie en economische crisis en als anarchisten waarderen we zijn wetten niet. Maar in onze constante strijd tegen de heersende kapitalistische ideologie die ons dagelijks leven blijft kolonialiseren, is het doel van het ABC om de politieke verdachten te helpen met juridische zaken om ervoor te zorgen dat we de 'rechten' voor hen krijgen en om met hen te communiceren, om hen niet te isoleren en zich niet alleen te laten voelen. Elke beslissing is de hunne en wij waarderen dat. Echter, aangezien de staat probeert een onzinverhaal te orkestreren in het tot zondebok maken van de anarchisten of de anarchistische beweging in het algemeen in Indonesië, om zijn eigen incompetentie in de omgang met de crisis en de pandemie te verhullen, vragen we jullie om jullie solidariteit te tonen, met welke middelen dan ook. Het kan gaan om graffiti, het maken van spandoeken, of vooral ook om bij elk Indonesisch consulaat te protesteren tegen de isolatie en het arbitraire optreden van de politie. Dat er over de hele wereld wordt meegekeken en dat de activisten niet alleen staan.

De arrestatie en isolatie van Tangerang/Malang anarchisten

Op 9 april 2020 werden R, Af en Ri gearresteerd in een café in Tangerang op beschuldiging van vandalisme. Afgezien van de kleine overtredingen die ze zouden hebben gepleegd, toonde de politie echter een arrestatiebevel dat hun naam niet vermeldde. De familie werd op de hoogte gebracht van deze arrestatie op 11 april 2020, twee dagen na de arrestatie. Dit terwijl Af minderjarig is. Het juridische proces is niet in overeenstemming met de procedures en ook wordt hen alle drie tot nu toe door de politie nog steeds het verkrijgen van juridische bijstand onthouden.

Later zijn nog drie anarchisten gearresteerd en ook zij zitten nog steeds achter de tralies in Malang, Oost-Java. Ze worden vervolgd voor dezelfde aanklacht, 'openbare provocatie', net zoals de kameraden in Tangerang.

Er zijn al kleine gebaren van solidariteit uit Nederland en Australië, zie hiervoor ook onze website:

palanghitamanarkis.noblogs.org.

Palang Hitam Anarkis Indonesia / Anarchist Black Cross Indonesia, 5 mei 2020

Inleiding en vertaling: Jan Bervoets en Mollie Steimer

Waarom de Vrije Markt?

Na(ast) mijn studies heb ik op verschillende plekken gewerkt. In een fabriek, de supermarkt, een fietswinkel en daarna in de zorg. Natuurlijk had ik het op de ene plek meer naar mijn zin dan op de andere. Toch merkte ik na een tijd dat ik ook overal tegen hetzelfde aanliep. Mensen op de werkvloer hebben weinig tot helemaal niets te zeggen over hun werk. Terwijl wij toch degenen zijn die alles draaiende houden. Te vaak werden we ook nog respectloos behandeld. En bijna altijd was er sprake van uitbuiting: je werk is (veel) meer waard dan je ervoor betaald krijgt. Hoe kleiner het bedrijf, hoe menselijker het vaak is. Daar zie je ook regelmatig goede ondernemers, met hart voor de zaak én de mensen die er werken. Toch zie je ook dan dat er geen sprake is van democratie: onze economie bestaat uit concurrerende dictaturen.*

Burn-out van de zorg

Ondertussen bleef ik op zoek naar werk waarin ik me goed voelde. Na twee universitaire studies begon ik aan een HBO-opleiding tot verpleegkundige, om in de psychiatrie aan de slag te gaan. In eerste instantie voelde ik mij hier erg thuis. De collega's zetten zich met hart en ziel in voor mensen met vaak heftige problemen. Met soms mooie resultaten. Maar toch bleek ook dit uiteindelijk een 'gewoon' bedrijf, waarin mensen als een soort handelswaar werden gezien. Ook begon ik meer en meer te twijfelen aan de manier waarop (dwang)medicatie en vrijheidsbeperkende maatregelen werden ingezet.

Omdat ik in de voorgaande jaren ook al teveel hooi op de vork had genomen kreeg ik uiteindelijk een burn-out. Daarop moest ik te snel re-integreren en kreeg ik opnieuw een burn-out. Toen mij opnieuw een te snel re-integratietraject werd opgedrongen probeerde ik mijn grenzen te stellen. De eigen regie hierin werd me totaal ontzegd. Iets dat ik ook al zo vaak bij cliënten had zien gebeuren. En dat terwijl 'eigen regie' juist centraal zou staan in de zorg die de organisatie bood. Ik was er helemaal klaar mee.

Maar wat dan?

Een van de weinige positieve dingen van een burn-out is dat je alle tijd hebt om na te denken. En je gaat vooral nadenken over: wat wil ik nou echt? Wat drijft mij? Langzaam kwam ik steeds dichter bij mezelf en besefte ik dat ik daar moest blijven.

Ik heb mij altijd aangetrokken gevoeld door ideeën over een vrije, democratische wereld. En daar hoort een vrije, democratische economie natuurlijk bij. En daar horen weer allerlei ideeën over alternatieve manieren van samenwerken bij. Hoe meer ik me erin ging verdiepen, hoe meer ik er bovendien achter kwam dat deze ideeën op veel plekken al in de praktijk worden gebracht. Zo is er in Nederland al een schoonmaakbedrijf waarin de medewerkers samen het bedrijf besturen (schoongewoon.nl). En in het buitenland is er nog veel (véél) meer. Wat zou ik graag zelf zo willen werken!

Maar hoe? En toen dacht ik: waarom importeer ik niet producten die op deze manier zijn gemaakt, om die op de markt te verkopen? Dan begin ik mijn eigen vrije bedrijf! Zo kunnen ik en later hopelijk ook anderen ons geld hiermee verdienen, en dit soort initiatieven op andere plekken ondersteunen. En tegelijkertijd promoten we het idee van vrije bedrijven aan iedereen die het horen wil!

En die naam..?

Tot slot nog even over de naam 'De Vrije Markt'. Natuurlijk zit daar wel een knipoog in. Vrijwel iedereen denkt bij 'de vrije markt' en 'economische vrijheid' juist aan de dictatoriale bedrijven zoals de meesten nu zijn. Die dan zonder overheidsbemoeienis een zo groot mogelijke winst nastreven voor de bedrijfstop en de aandeelhouders. Bij '(vrije) marktwerking' denken mensen aan de privatisering van de NS, de nutsbedrijven, in de zorg. Waarbij relaties tussen management en medewerkers vaak alleen maar autoritairder worden, en de dienstverlening er nou niet bepaald op vooruit lijkt te gaan. Met, afhankelijk van wie je het vraagt, enorm leed en/of enorme welvaartsgroei als gevolg. Maar ongeacht wie in die discussie het bij het rechte eind heeft, wat is daar dan vrij aan? Hoe zit er vrijheid in die manier van samenwerken, in die economie?

Nee, doe mij dan maar echte economische vrijheid: bedrijven waar de medewerkers vrij zijn om met elkaar te bepalen wat en hoe(veel) ze produceren aan diensten of goederen. En wat ze doen, met (de opbrengst van) wat ze immers zelf hebben geproduceerd. Het zou me ook niet verbazen, als er dan vaker voor sociale en duurzame oplossingen wordt gekozen. Dat blijkt in ieder geval uit de voorbeelden die ik ben tegengekomen. Doe mij dus maar een echte vrije markt, een markt van vrije bedrijven. Vandaar de 'Vrije Markt'!

door Dylan Paauwe

Noot

* Tegen de uitwassen daarvan ben ik trouwens met anderen een solidariteitsnetwerk begonnen. Het idee hierachter is dat we sterker staan als we voor elkaar opkomen. We zijn erg blij met de successen die we hiermee behalen. Zie voor meer informatie: vloerwerk.org.

Meer lezen

vrijemarkt.org

Fabeltje Appelscha

Lang geleden, in een land dat niet langer bestaat, woonde eens een herder. Zoals de meeste herders had hij een kudde schapen. Hij liet ze grazen van het lekkerste gras en kou lijden als hij hun wol scheerde. Uiteindelijk doodde hij ze en at of verkocht hun vlees. Hiermee verdiende de herder zijn brood en Hij zag dat het goed was.

Totdat ons verhaal begint leken de schapen dit prima te vinden. Ze dachten simpelweg niet verder dan nu. Ze keken uit naar de komst van de herder die hen uit de duistere schuur zou verlossen en naar de zaligste weiden zou brengen, waar ze tevreden hun dagen zouden herkauwen.

Op een van deze weides stond een oude appelboom, die betere dagen had gekend. Toch boden haar grillige takken onderdak aan ontelbare dieren. Naast insecten en vogels huisde er in een van haar holtes een wijze slang. Helaas voor hen kapte de herder die winter de boom om er zijn huis mee te verwarmen.

Bij het ontwaken van de lente – ergens begin mei – gebeurde er een wonder; een van de takken begon te bloeien en droeg daarna een vrucht. In deze appel stopte de boom alles wat haar zonlicht heeft gezien en wat haar grondwater heeft gehoord.

Tassst toe en verander wat er komen gaat

Voordat de herder iets in de gaten kreeg, plukte de slang de appel en bracht deze naar de kudde. De angst voor het vreemde dier was groot en haastig stoven de schapen uiteen. Alleen het moedigste schaap bleef dapper staan en hoorde zachtjes sissen: 'Dessse appel bevat kennisss over eerlijk en kwaad, tassst toe en verander wat er komen gaat.'

Verleid door deze woorden nam het schaap een hap. Voor haar netvlies voltrok zich het leven van alle schapen die ooit bij de boom waren geweest. Ze zag een bos gekapt worden. voor de wei, en mannen zwoegen om de wei met prikkeldraad te omgrenzen. Ze zag dames in wollen mantels en lammeren aan het spit. Ze zag hoe ooien werden uitgemolken voor kaas,

en Zij zag dat het verkeerd was.

Woedend schudde ze zich wakker uit het visioen. 's Avonds stond de kudde weer opeengepakt tussen de hooibalen in de schuur. Het appelschaap klom omhoog en verkondigde luid: 'De herder is een tiran, kom trek met mij ten strijde. Herover onze vrijheid en eindig dit voortdurende lijden!'

Even was de kudde stil, maar al snel sloeg de twijfel toe. 'Wie beschermt de kudde tegen de wolf?' vroeg een ooi. 'Wie breng 's

winters haver en hooi?' vroeg een ram. 'Bovendien hebben we het zo slecht nog niet vergeleken met onze buren in de varkensflat' zei een lam. Toch waren ze het erover eens dat hun leven aangenamer zou kunnen zijn. Spoedig blaatte heel de kudde door elkaar. Het ene idee nog volgzamer dan het ander; delegaties om meer hooi, petities voor minder wol of voor het stemmen welke hond de kudde leidt.

Geïrriteerd liep het appelschaap naar buiten, de maanloze nacht tegemoet. In het donker begon ze aan het prikkeldraad te knagen. De hele nacht kauwde ze door. Haar kiezen brokkelden langzaam af maar vastberaden negeerde ze de pijn. De haan wilde al bijna gaan kraaien toen de draad het eindelijk begaf. Snel sloop ze terug naar de schuur en viel als een blok in slaap.

De volgende dag werd de kudde weer van de schuur naar de wei gedreven. Daar aangekomen liet het appelschaap trots het gat in het hek zien. Maar de kudde durfde er niet doorheen. De angst voor het onbekende was te machtig, dus aanvaarden ze hun miserabele bestaan. Teleurgesteld liet ze zich die avond terugdrijven naar de schuur.

De kudde blaatte afkeurend toen de achterblijvende schapen voor de zoveelste maal door de hond gebeten werden. Hierdoor aangemoedigd ging het appelschaap zij aan zij staan met de achterblijvers en riep de kudde toe: 'Samen staan we sterk, sluit je bij ons aan. Eensgezind kunnen we de vijand verslaan!' Maar de kudde bleef staan en keek toe hoe het appelschaap door de hond werd gegrepen. Gehavend en verbitterd strompelde ze terug.

Woedend ging ze naar de slang en verweet hen haar de appel te hebben gegeven. Liever was ze in de paradijselijke onwetendheid gebleven dan de gruwelijke waarheid te kennen zonder deze te kunnen veranderen. De slang bleef kalm en siste zacht; 'de mooissste weg is onverhard, eet de appel op en beëindig je sssmart.'

Aarzelend at ze de appel op en weldra begonnen de visioenen. Ze zag het lot van de schapen en dat van de hond, die in een lek hok op een bot moest knagen. Ze zag de herder en dat zelfs hij niet aan de kudde wist te ontsnappen. Ze zag zijn zorgen, huur en pacht. Ze zag mijnen en fabrieken, gevangenissen en soldaten. Vervolgens zag ze het land dat ze deelden. Ze zag bossen en het woud, bergen en dalen. En daar, ongeschonden door de hebzucht van mensenhanden; uitgestrekte vlaktes geaderd met frisse beekjes, mals gras dat door de zon werd beschenen en Zij zag hoe het zou kunnen zijn.

Hierna viel ze uitgeput in slaap. Ze ontwaakte en besloot niet terug te keren naar de schuur, verbaast dat ze hieraan niet eerder had gedacht. Ze draaide zich nog eenmaal om en liet alleen een drol achter naast de wei. Ze ging door bossen en het woud, over bergen en dalen. Uiteindelijk kwam ze bij de vlakte aan en aanschouwde de pracht. Duizenden kruiden bloeide nog mooier dan in het visioen. Het gras wuifde haar toe en dolgelukkig dartelde ze erdoorheen. Ze deed haar oornummers af en noemde zich voortaan Ooivia.

> De mooissste weg is onverhard, eet de appel op en beëindig je sssmart

Ondertussen ontkiemde uit haar drol naast de wei een boompje. Het zaadje van de wonderappel groeide spoedig uit tot een flinke boom en de slang had weer een huis. Er ontsproten meer dan genoeg appels voor iedereen die er een wilde. Al snel was Ooivia niet meer alleen op de vlakte.

Hoewel ze niet met velen waren kwam het herdersloze vee ieder jaar, rond Pinksteren, bijeen. Er waren schapen, geiten, koeien, zelfs een enkele lama en een gnoe bij. Samen waren ze gelukkig op de onbegrensde wei.

Daar deelden ze hun hoop en verlangen.

Daar wensten ze dat elke kooi door vrijheid zou worden vervangen.

door B

Het virus spreekt

Stilte, mens. Stilte. Stop met al die belachelijke oproepen tot oorlog. Kijk me niet aan met die wraakzuchtige blik. Laat die angst die mijn naam inboezemt eens gaan. Wij, virussen, uit de bacteriële achtergrond van deze wereld, *zijn* het leven op Aarde. Zonder ons had noch jij noch de eerste cel ooit het daglicht gezien.

Wij zijn je voorouders. Net als de stenen en de algen, en veel meer dan de apen. We zijn overal waar je bent, en ook waar je niet bent. Jammer voor jou, als je in het universum alleen ziet wat op jou lijkt! Maar bovenal, hou op met die onzin dat ik degene ben die jou doodt. Je sterft niet door mij, maar aan het gebrek aan zorg voor je medemens. Als je je in eigen kringen niet net zo roofzuchtig zou gedragen als met al het andere op deze planeet, dan zou je genoeg bedden hebben, verpleegkundigen en beademingsapparatuur. Genoeg om de schade te overleven die ik jouw longen aandoe. Als je niet je ouderen zou opslaan in sterfkamers en de gezonden opeengepropt in betonnen hokken, dan zou je je niet in deze situatie vinden. Als je niet alles had veranderd wat gisteren nog volle, chaotische werelden waren, in een uitgestrekte monoculturele woestijn van Hetzelfde en het Méér – dan had ik nooit kunnen beginnen aan deze wereldwijde verovertocht van jullie kelen. Als jullie over de laatste eeuw niet bijna allemaal een kopie waren geworden van één onhoudbare levensvorm, dan zouden jullie je nu niet voorbereiden om als vliegen te sterven, verlaten en alleen omringd door je geliefde beschaving. Als je niet je omgeving zo leeg, zo doorzichtig, zo abstract had gemaakt, dan had ik nooit kunnen verspreiden met de snelheid van een vliegtuig.

Ik kom slechts het vonnis uitvoeren dat je allang over jezelf hebt geveld. Sorry hoor, maar jij hebt de naam 'Anthropoceen' bedacht. Jij heb de eer opgestreken voor deze ramp: nu dat hij zich voltrekt, is het te laat om het op te geven. De meest eerlijke van jouw soort weten dit goed. Ik heb geen andere medeplichtige dan jouw sociale organisatie, jouw gekte voor het 'grootse' en zijn economie, jouw fanatisme voor systemen. Alleen systemen zijn 'kwetsbaar'. De rest leeft en sterft. Er is alleen 'kwetsbaarheid' voor diegenen die willen controleren, die systemen willen uitbreiden en verbeteren. Bekijk me goed: *ik ben slechts de keerzijde van de heersende dood.*

> Laat niet diegenen die je naar de afgrond hebben geleid doen alsof ze je er weer uit kunnen krijgen

Dus hou op met mij te beschuldigen en me op te sporen. Mij versteend aan te staren. Doe niet zo kinderachtig. Ik stel een verandering voor in je perspectief: er is een intelligentie inherent aan het leven. Je hoeft geen subject te zijn om een geheugen of een strategie te hebben. Je hoeft niet soeverein te zijn om te beslissen. Bacteriën en virussen kunnen het ook laten regenen of de zon doen schijnen. Beschouw me dus eerder als je redder dan diegene die je graf graaft. Voel je vrij mij niet te geloven, maar *ik ben gekomen om de machine uit te zetten waarvoor je de noodrem niet kon vinden.* Ik ben gekomen om jullie gijzeling op te schorten. Ik ben gekomen om jullie te laten zien hoe absurd 'normaliteit' is. 'Het was gestoord ons eten, onze bescherming, onze capaciteit om voor onze eigen omgeving te zorgen aan anderen te delegeren.' 'Er

is geen grens aan hoeveel geld we kunnen uitgeven, het begrotingstekort doet er even niet toe, gezondheid heeft geen prijs.'

Zie hoe het bewustzijn van je heersers zich splitst! Zie hoe ik ze reduceer tot een stelletje arrogante afpersers! Zie hoe ze opeens van zichzelf afstand nemen als overbodig, of zelfs *schadelijk*! Je bent voor hen slechts de ondersteuning voor de reproductie van het systeem, minder nog dan slaven. Zelfs plankton wordt beter behandeld dan jij.

Maar pas op dat je ze niet bekritiseert om hun tekortkomingen. Hen beschuldigen om hun zorgeloosheid is hen meer waarde toedichten dan ze verdienen. Stel jezelf de vraag: waarom vond ik het zo lekker mezelf te laten regeren? Als je de Chinese optie prijst tegenover de Britse, de keizerlijk-forensische tegenover de darwinistisch-liberale, betekent dat je van beide niets snapt. Niets van de horror van de een, of de horror van de ander. Sinds Quesnay hebben de 'liberalen' altijd met verlangen gekeken naar het Chinese Keizerrijk; en dat doen ze nog steeds. Ze zijn Siamese tweelingen. Dat de ene jou opsluit in jouw eigenbelang en de ander in dat van 'de samenleving' komt altijd neer op de vernietiging van het enige niet-nihilistische gedrag: voor jezelf zorgen, voor diegenen waarvan je houdt en dat waarvan je houdt in diegenen die je niet kent. Laat niet diegenen die je naar de afgrond hebben geleid doen alsof ze je er weer uit kunnen krijgen: zij zullen alleen maar een meer geperfectioneerde hel voor je maken, een nog dieper graf. Zodra ze dat kunnen, zullen ze zelfs een leger sturen om het hiernamaals te patrouilleren.

Bedank mij. Hoe lang waren al deze onbevraagde dingen, plots opgeschorte dingen, anders vanzelfsprekend gebleven? Globalisering, wedstrijden, luchtvaart, begrotingstekorten, verkiezingen, het spektakel van de sport, Disneyland, fitnessscholen, een groot deel van de commercie, de scholen, massabijeenkomsten, de meeste kantoorbanen, al die dronken sociaaldoenerij die maar de keerzijde is van de grootstedelijke eenzaamheid: dit bleek allemaal onnodig, toen *het noodzakelijke* zich liet zien. Bedank mij voor de lakmoesproef van de komende weken: je gaat nu eindelijk je eigen leven leiden, zonder de duizenden uitvluchten die jaar na jaar het onhoudbare gaande hielden. Zonder het door te hebben, was je nooit echt geweest. Je zal nu met je geliefden leven. Je zal thuis leven. Je zal ophouden onderweg te zijn naar de dood. Misschien haat je je man. Misschien geef je geen flikker om je kinderen. Misschien wil je het decor van je dagelijkse leven opblazen. Om heel eerlijk te zijn: je maakte helemaal geen onderdeel meer uit van de wereld, in deze vervreemde metropolen. Jouw wereld was helemaal nergens en helemaal nooit meer leefbaar, behalve in die toestand waarin je haar continu probeerde te ontsnappen. De lelijkheid was zo hevig dat het verdoofd moest worden door beweging en afleiding. En het illusoire regeerde de ruimte tussen de mensen. Alles was zo efficiënt en effectief geworden dat niets meer ergens op sloeg. Bedank mij voor dit alles: welkom op aarde!

Dankzij mij zal je, voor een onbepaalde tijd, niet meer werken. Je kinderen zullen niet naar school gaan. En toch zal het totaal anders zijn dan vakanties. Vakanties zijn die ruimtes die koste wat kost gemeubileerd moeten worden, in afwachting van de terugkeer naar het werk. Maar wat zich hier dankzij mij voor jou opent, is geen afgebakende ruimte maar een enorme leegte. Zonder teken dat de eerdere non-wereld zal terugkeren. Al deze winstgevende nonsens zou zo maar eens voorbij kunnen zijn. Als je niet betaald wordt, wat is dan natuurlijker dan niet je huur betalen? Waarom zou je je schulden blijven betalen aan de bank, als je niet meer kan werken? Is het niet uiteindelijk suïcidaal, om ergens te leven waar je niet eens een tuin hebt? Wie geen geld heeft zal niet ophouden met eten, en wie de kracht er voor heeft zal brood hebben. Bedank mij: aan je voeten plaats ik een keuze die impliciet je leven al structureerde: *de economie of het leven.*

De keuze is aan jou. De inzet is historisch. Of de heersers leggen hun noodtoestand op aan jou, of je vindt jouw eigen noodtoestand uit. Of je bindt je aan de waarheden die naar voren komen of je legt je hoofd in de guillotine. Of je gebruikt de tijd die ik jou nu geef om je de volgende wereld in te denken op basis van de lessen van de voortdurende ineenstorting, of de voortdurende ineenstorting zal zichzelf radicaliseren. De ramp stopt wanneer de economie tot een einde komt. De economie *is* de ravage. Tot vorige maand was het een these. Nu is het een feit. Niemand kan negeren dat politie, surveillance, propaganda, logistiek én call-center nodig zullen zijn om dit feit te onderdrukken.

Creëer clusters van het goede leven en breid ze uit, en ik sta machteloos tegenover jou

Geef je niet over tot paniek of ontkenning in mijn aanzien. Geef je niet over aan biopolitieke hysterie. De komende weken zullen verschrikkelijk, overweldigend, wreed zijn. De deuren van de Dood zullen wijd open slaan. Ik ben de meest vernietigende productie van de ravage van de productie. Ik ben de annihilatie van de nihilisten. De onrechtvaardigheid van deze wereld zal nooit duidelijker zijn. Het is een beschaving – niet jou – die ik kom begraven. Zij die willen leven zullen nieuwe gewoontes moeten maken, hun eigen gewoontes. Mij vermijden zal de gelegenheid zijn voor de heruitvinding, van deze nieuwe *kunst van afstanden*. De kunst van elkaar groeten, waarbij sommigen zo raar waren dit als een instituut te zien, zal binnenkort geen enkel label meer gehoorzamen. Het zal denkende wezens aanwijzen. Doe het niet 'voor anderen', voor 'de bevolking' of voor 'de samenleving', doe het voor jezelf en de jouwen. Zorg voor je vrienden en je geliefden. Bedenk met hen opnieuw, soeverein, een rechtvaardige manier van leven. Creëer clusters van het goede leven en breid ze uit, en ik sta machteloos tegenover jou. Dit is niet een oproep voor de massale terugkeer van discipline, maar *van aandacht*: niet voor het eind van alle zorgeloosheid, maar *van alle verwaarlozing*. Op welke andere manier had ik jullie kunnen herinneren dat de redding *in elk gebaar* zit? Dat alles naar voren komt in het kleinste ding.

Ik moest de feiten onder ogen komen: de mensheid bevraagt zichzelf alleen datgene dat het niet anders kan dan zich afvragen.

vertaling: Dylan

Bron

Dit is een vertaling van 'Monologue of the virus' op: enoughisenough14.org. De oorspronkelijke tekst werd anoniem gepubliceerd in het Frans in *Lundi Matin.*

rubriek
Economie

De cholera-pandemie

Corona komt natuurlijk niet uit de lucht vallen. Een ontluisterende voorganger als het om pandemieën gaat, is cholera. Die ziekte bestaat al zo'n tweehonderd jaar en heeft miljoenen mensen het leven gekost. Maar wat minstens zo onthutsend is, is dat er inmiddels al lang afdoende medicatie voor bestaat, terwijl de ziekte voort blijft woeden in de armste delen van de wereld. Daar hebben mensen geen toegang tot de vaccins, omdat ze er geen geld voor hebben en omdat er geen schoon drinkwater is.

Nog steeds sterven er jaarlijks tienduizenden mensen aan cholera. Het is een gruwelijke ziekte die veroorzaakt wordt door een bacterie en zeer besmettelijk is. Mensen die de ziekteverschijnselen krijgen – 85 procent van de mensen kan besmet raken zonder ernstige verschijnselen – drogen in zeer snel tempo uit omdat het lichaam letterlijk leegloopt. Het kan binnen een paar uur gebeurd zijn, en anders dan bij corona zijn ook kleine kinderen kwetsbaar...

> Cholera leert ons dat ondanks afdoende medicijnen de ziekte toch kan voortwoeden

Cholera was een ziekte die tot begin 1800 alleen lokaal in Bengalen in India voorkwam. Onder de Britse heerschappij is de ziekte de landsgrenzen overgegaan, via de schepen van het Britse leger en andere imperiale 'diensten'. Je ziet de ziekte zich dan ook keurig eerst verspreiden naar andere Britse koloniale gebieden, binnen enkele jaren ook in het Verenigd Koninkrijk zelf, en daarna in korte tijd naar andere delen van Europa en de rest van de wereld.[1]

Armeluisziekte

In de 19e eeuw begon cholera huis te houden in Europa, en ook daar waren het natuurlijk vooral de armen die in sloppenwijken en onder slechte hygiënische omstandigheden moesten leven de klos. Het duurde tientallen jaren voordat ontdekt werd dat de besmetting vooral via drinkwater verliep. Inmiddels zijn er zes goed beschreven 'pandemieën' geweest, waarvan de jongste in 1961 in Indonesië is begonnen.[2]

Los daarvan steekt de ziekte regelmatig in verschillende delen van de wereld lokaal de kop op. Zoals op Haïti in 2010, nadat daar een aardbeving het land had verwoest en veel mensen onder erbarmelijke omstandigheden in opvangkampen moesten leven. Hoewel er veel verschillen zijn met corona, dat bijvoorbeeld geen bacterie is maar een virus, zijn er opvallende overeenkomsten in de behandeling van de epidemie die niet bepaald vrolijk stemmen.

Het is duidelijk dat ook bij cholera de leefomstandigheden bepalend zijn voor wie er besmet raakt, en wie het vervolgens overleeft. Cholera treft bijvoorbeeld vooral degenen die al ondervoed zijn, en natuurlijk is de beschikbaarheid van riolering en schoon drinkwater een klassieke 'klasse'-factor. Daar komt dan de wel of niet beschikbare gezondheidsvoorziening bij, die des te bepalender is bij een ziekte die zo besmettelijk is en zich zo snel dodelijk ontwikkelt. Maar cholera leert ons ook dat het goed mogelijk is om afdoende medicijnen te ontwikkelen en de ziekte toch te laten voortwoeden.

Medicijnen voor de rijken

Op de website van de Britse krant *The Guardian* waarschuwt Neil Singh ervoor om de lessen van de cholera-behandeling ter harte te nemen om dit niet te herhalen. 'De echt belangrijke vraag is niet wie er morgen doodgaan aan het coronavirus, maar over tweehonderd jaar.'[3] Singh vreest dat het patroon zich zal herhalen: 'We zullen de ziekte overal wel de baas worden, behalve in de armste delen van de wereld.'

CHOLERA-COMMISSIE.

De *Cholera-Commissie* waarschuwt nogmaals met nadruk tegen het gebruik van

**ONRIJPE VRUCHTEN,
PRUIMEN,
KOMKOMMERS,
MELOENEN,
GARNALEN.**

OUDERS behooren zorg te dragen dat hunne *kinderen* zich niet in 't geheim *vruchten* verschaffen.

Voor *goed Drinkwater* behoort steeds gezorgd te worden, als zoodanig wordt

DUINWATER

aanbevolen.

AMSTERDAM, 24 Julij 1866.

Namens de CHOLERA-COMMISSIE.
G. A. N. ALLEBÉ, *Voorzitter.*
A. ROLAND HOLST, 2e *Secretaris.*

Er zijn nu ten minste drie medicijnen die effectief beschermen tegen cholera.[4] Zoals Dukoral, dat oraal ingenomen kan worden en omgerekend twee dollar kost. Maar de medicijnen moet meerdere keren toegediend worden binnen een bepaalde tijd en met schoon drinkwater, waardoor het een groot deel van de armste bevolking in bijvoorbeeld India niet bereikt, en daar gebieden zijn waar de ziekte jarenlang blijft oplaaien. Er is ook een korter werkend krachtig vaccin dat overal in het rijke noorden verkrijgbaar is voor mensen die naar zo'n gebied willen reizen.

Parallellen met corona

Cholera was grensoverschrijdend verspreid en kon alleen effectief bestreden worden in internationaal verband. De ziekte leidde tot de oprichting van de eerste internationale conferentie over gezondheid, in 1851 in Parijs. Het was de voorloper van de latere WHO. Maar desondanks lukte het dus niet om cholera uit te roeien, wat later bij een ziekte als pokken wel lukte. Volgens Neil Singh in *The Guardian* omdat de aandacht bij cholera nooit gegaan is naar een integrale aanpak gericht op verbetering van de leefomstandigheden van de slachtoffers, maar alleen gericht op de medische aspekten van de ziekte zelf.

Wat ook fascinerend is aan de gruwelijke geschiedenis van cholera, is het fenomeen 'cholera-rellen'.[5] Die zie je op veel plekken waar cholera uitbrak ontstaan, en waren vaak verbonden aan komplottheoriën over de oorzaak van het sterven dat mensen om hen heen ervaarden. Gepaard met een aantoonbare isolatie van rijkere delen van de samenleving, leidde dat vaak tot heftige reacties, waarbij vaak juist het verplegend personeel en de ziekenhuizen het doelwit waren.

Maar Singh ziet al een tendens in dezelfde richting als de 'behandeling' van cholera als rijke landen bezig zijn om apparatuur en beschermingsmiddelen op te kopen voor 'hun' bevolking. Wat moet gebeuren is het tegenovergestelde van wat mensen als Trump bedenken: internationale samenwerking moet vergroot worden en de middelen daarvoor moeten drastisch toenemen. Het is ook in wederzijds belang, omdat het de enige manier is om daadwerkelijk van de dreiging voor oplaaien van de pandemie af te komen. Alleen als we af stappen van de oude koloniale logica dat witte mensen belangrijker zijn, en dat arme mensen in het zuiden 'geholpen' moeten worden, zal het deze keer anders aflopen.

Proefkonijnen

Een andere auteur bij *The Guardian*, Kenan Malik, waarschuwt[6] voor een ander patroon dat alweer opdoemt: de mensen zullen als – veelal ongewilde – proefkonijnen gebruikt worden om de medicijnen te ontwikkelen waar ze later meestal zelf niet over zullen kunnen beschikken. Als er wereldwijd zo'n enorme druk is om snel een vaccin te ontwikkelen, zullen alle, toch al schaarse, remmen en regels overboord gegooid worden en gaan medisch onderzoekers op zoek naar proefkonijnen om middelen op te testen.

Onder democratische omstandigheden, of wat daar voor door moet gaan, kan dat redelijk veilig geregeld worden, maar in arme landen is het *wild west*. Volgens Malik zijn medische bedrijven de afgelopen twintig jaar druk bezig geweest om hun tests te 'offshoren' naar armere landen. Tot eind vorige eeuw was het gebruikelijk dat medicijnen vooral getest werden in het land waar de ontwikkelaar zelf gevestigd was, dus veelal in westerse landen. Maar sinds twintig jaar is er een duidelijke globalisering van klinische tests te bespeuren.[7] Van alle medicijnen die in 2017 bijvoorbeeld in de VS nieuw toegelaten waren, was negentig procent geheel of gedeeltelijk buiten de VS en Canada getest. Veel westerse (en Chinese) bedrijven kiezen arme mensen in India omdat in dat land een goede infrastructuur aanwezig is en het beschikt over goed ontwikkelde technici en laboratoria. Nu met corona zijn er al Chinese bedrijven gespot die in Pakistan op zoek zijn naar kandidaten om deel te nemen aan het testen van probeersels.

Eerder gebeurde dat met aids, en vooral de zoektocht naar een goedkoper middel dan het dure AZT. Sonia Shah beschrijft dat in haar boek *The Body Hunters*. Hele groepen besmette mensen zijn ook willens en wetens geneesmiddelen onthouden tijdens tests omdat ze als testgroep een placebo kregen in plaats van het echt middel.

Een ander patroon is dat de ziektes waarvoor de middelen getest worden, nu vaak juist niet de belangrijkste ziektes zijn onder de bevolkingsgroepen waar de proefkonijnen leven. Tuberculose of diarree is geen lucratieve ziekte waar patiënten veel voor zullen kunnen betalen. Allerlei vormen van kanker en ander 'rijkeluisziektes' zijn toonaangevend.

door Kees Stad

Noten

1 Cholera, op: en.wikipedia.org.
2 Cholera outbreaks and pandemics, op: en.wikipedia.org.
3 Neil Singh, 'Cholera and coronavirus: why we must not repeat the same mistakes', 1 mei 2020, op: theguardian.com.
4 World Health organisation, 'Fact Sheet – Cholera', 17 januari 2029, op: who.int.
5 Cohn Jr, S.K., 'Cholera revolts: A class Struggle We May Not Like', (2017), *Social History* 42, (2017) 162-180.
6 Kenan Malik, 'We're desperate for a coronavirus cure, but at what costs to the human guinea pigs?', 26 april 2020, op: theguardian.com.
7 Fabio A. Thiers, Anthony J. Skinsky & Ernst R. Brendt, 'Trends in the global ization if clinical trials', januari 2018, op: nature.com.

Solidariteit is meer dan (alleen) je handen wassen

Hieronder hebben we een sterke verklaring over solidariteit in tijden van corona van verschillende organisaties in Berlijn met gedetailleerde eisen opgenomen. Dit artikel is eerder uit het Duits vertaald door Tommy Ryan en op globalinfo.org verschenen. Mogelijk is ten tijde van het verschijnen van deze Buiten de Orde *het een en ander ietwat gedateerd. Toch hebben we besloten dit artikel te plaatsen, omdat het als voorbeeld en ter inspiratie kan dienen hier in Nederland. Het artikel is aangevuld met enkele Nederlandse support-voorbeelden, alle hyperlinks zijn weggelaten. De oorspronkelijke tekst is op de website jetzterstrecht.org te vinden en in meerdere talen te lezen.*

Het gaat om het hele plaatje

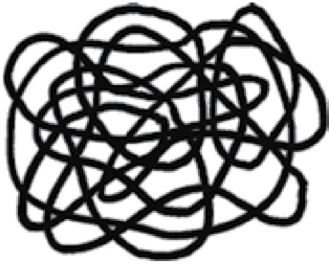
Sinds maart 2020 is de coronapandemie in Duitsland een politieke realiteit geworden. Misstanden als de door de overheid geleide marktwerking in het gezondheidssysteem, de precarisering van arbeid en de moordende asiel- en migratiepolitiek waar al jaren lang politieke strijd tegen wordt gevoerd, tekenen zich scherper dan ooit af.

> Er is meer te doen dan het wassen van de (eigen) handen

De Duitse regering heeft voor het bedrijfsleven snel geld ter beschikking gesteld: als eerste werd het eenvoudiger gemaakt om kredieten aan te vragen en werd er ondersteuning aangeboden bij gedwongen parttime werken. Wat betreft noodhulp voor zzp'ers en de afbouw van bureaucratische hordes voor mensen die van sociale voorzieningen afhankelijk zijn werd echter met vertraging gereageerd. Juist voor ons, diegenen die wegens lage lonen, hoge huren of werkloosheid in precariteit of armoede leven, is dat niet voldoende om de coronacrisis door te komen! Daarnaast zijn alle mensen die niet over een legale verblijfsstatus beschikken van deze hulp uitgesloten.

Wij, opstellers en ondertekenaars van deze tekst, zetten ons al jaren gezamenlijk in en ondersteunen elkaar wederzijds bij acute problemen. Veel van de misstanden die we al jaren aan de kaak stellen zijn nu, in tijden van corona, nog dringender geworden dan voorheen. Als eerste stap hebben we daarom zeer concrete in korte tijd omzetbare eisen opgesteld voor de politieke vertegenwoordigers van alle niveaus. Deze zouden voor deze problemen een directe verlichting verschaffen.

Daarnaast hebben we ideeën verzameld hoe we solidaire acties om kunnen zetten en de bestaande groepen en coalities kunnen ondersteunen. Kom voor jezelf en

je buren en collega's op. We begroeten de solidariteit die in vele wijken en gemeenschappen wordt getoond door bijvoorbeeld te helpen bij het doen van boodschappen en bij de kinderopvang. Maar deze solidariteit is slechts het minimaal noodzakelijke om de dagelijkse gang van zaken overeind te houden en elkaar in onze basisvoorzieningen te voorzien. Is er niet meer mogelijk?

We kijken met zorg naar de periode na de pandemie. Het is nog onduidelijk of ons een grotere economische crisis te wachten staat. Overal in Europa zijn echter de voortschrijdende autoritaire ontwikkelingen zichtbaar. Hoe kunnen wij deze tegengaan? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat alle repressieve maatregelen die de regeringen onder het motto van de bestrijding van de pandemie hebben doorgevoerd, weer ongedaan worden gemaakt? Hoe kunnen we voorkomen dat de rekening van de economische crisis – zoals in 2008 – opnieuw bij de arbeiders en de ouderen komt te liggen?

Wat de gevolgen zijn van de bezuinigingsmaatregelen na de financiële crisis in 2008 kunnen we actueel in Italië en Spanje zien: daar is het kapotbespaarde gezondheidssysteem volledig ingestort met de corona-epidemie. Er is meer te doen tijdens de huidige en volgende 'crisissen' van het kapitalisme dan het wassen van de (eigen) handen. Zet je in voor elkaars belangen, kom voor elkaar op. Samen blijven we strijdbaar!

Onze eisen

1. Nu echt: een gezondheidssysteem zonder winstoogmerk voor iedereen

Wij eisen direct:
– Voor iedereen toegang tot gezondheidszorg, onafhankelijk van verblijfs- of verzekeringsstatus;
– Socialisering en democratisering van het gezondheidssysteem waarbij onze behoeften en niet winst centraal staan;
– Het inwilligen van de eisen van het ziekenhuispersoneel (bijvoorbeeld het betrekken van belangengroepen binnen het crisisberaad, voldoende beschermende kleding, afschaffen van het 'Fallpauschalen-Systeem' waarbij naar verleende diensten wordt betaald en niet vergoed wordt aan de hand van tijd).

2. Nu echt: niemand zal in armoede leven – economische zekerheid voor iedereen

Wij eisen direct:
– Onvoorwaardelijke en onbureaucratische noodhulp aan alle zzp'ers;
– Doorbetaling van sociale voorzieningen, ook bij afwezigheid op het arbeidsbureau. Opslag als dit nodig is;
– Volledige inkomensgarantie voor mensen met een mini-baan (in Duitsland een baan tot maximaal 450,- euro per maand. Men ontvangt hierbij geen zorgverzekering en bouwt eveneens geen pensioen op);
– De eisen van Tacheles e.V. (te vergelijken met de Nederlandse Bijstandsbond) omzetten (bijvoorbeeld onbeperkte toegang tot sociale voorzieningen onafhankelijk van verblijfsstatus en het afdekken van het levensonderhoud);
– Invoering van vermogensbelasting.

3. Nu echt: een veilig onderkomen voor iedereen

Wij eisen direct:
– Een huurstop en kwijtschelding van huurschulden;
– Hotels, vakantiewoningen en leegstaande woningen socialiseren voor de veilige huisvesting van mensen in plaats van gedwongen quarantaine in de opvangcentra (bijvoorbeeld voor daklozen, mensen uit vluchtelingencentra en slachtoffers van huiselijk geweld);
– Onteigening van de grote huisvestingsbedrijven;
– Veilige en langdurige financiering van voorlichtings- en opvangscentra voor huishoudelijk geweld.

4. Nu echt: bescherming voor mensen op de vlucht

Wij eisen direct:
– Het stoppen van alle deportaties, de opening van alle deportatiegevangenissen en asiel en onbeperkt verblijfsrecht voor iedereen;
– Een evacuatie van alle vluchtelingen aan de Grieks-Turkse grens, van de eilanden in de Egeïsche zee en aan de buitengrenzen van de EU;
– Een einde aan de EU-Turkije-deal;
– Toegang tot actuele en betrouwbare informatie in alle talen.

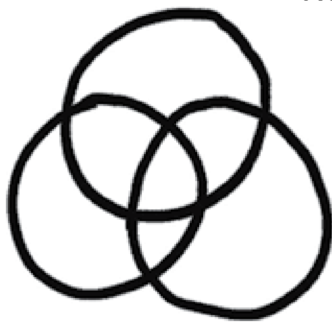
5. Nu echt: een einde aan de uitbuiting van werkenden

Wij eisen direct:
– Het recht op samenkomst van stakenden;
– Directe arbeidsstop met doorbetaling van al het niet noodzakelijke werk in bedrijven en privéhuishoudens;
– Gevarentoeslag en strengere veiligheidsvoorschriften voor iedereen die in specifieke productiegebieden (zoals logistiek, detailhandel, zorg et cetera) moeten doorwerken;
– Toegang tot geld bij gedwongen reductie van arbeidsuren zonder de afbouw vakantiedagen en overuren.

6. Nu echt: repressie tegengaan – voor een solidair samenleven

Wij eisen direct:
– Veiligheidsmaatregelen beperken tot de zinvolle en alleen zolang de acute crisis daadwerkelijk duurt (bewegingsvrijheid en het recht op vergadering en samenkomst zo snel mogelijk weer garanderen, controlemaatregelen terugdraaien);
– Amnestie en genade in de gevangenissen om de verspreiding van Corona daar tegen te gaan;
– Weg met de identificatieplicht!

Praktische zaken voor sociale organisatie: Solidariteit als medicijn

Deze eisen richten zich voor een groot deel tot de regering en de bazen. Dat is ook prima zo, want zij zijn verantwoordelijk: niet voor corona, maar voor het maatschappelijke systeem waarin wij leven en daarmee voor wie de last van deze crisis nu hoofdzakelijk draagt en in de toekomst ook zal blijven dragen. Ons is echter ook duidelijk, dat wij niet van hen op aan kunnen. Naast de directe collectieve solidariteit zoals de voedselvoorziening van risicogroepen en mensen in quarantaine, zal het belangrijk zijn dat wij verder gaan dan dat, en ons niet laten isoleren of verdelen.

We kunnen onze eisen alleen doorzetten als deze door vele stemmen gedragen worden. Laat je daarom niet verleiden om je te negatief uit te laten over stakende verpleegkundigen, omdat de zorginstellingen geen zin hebben om hen het loon te betalen dat hen toekomt. Laat je niet door de bedrijfsbonzen voor de gek houden, nu ze om belastinggeld bedelen en tegelijkertijd duizenden mensen ontslaan. Laat je door de miljonairs op deze aardbol, die jullie toespreken vanuit hun villa's, niet aanpraten dat we (voor het virus) allemaal gelijk zijn.

Kom daarentegen bij elkaar, organiseer je daar waar je bent (en met gepaste afstand). Verspreid deze eisen op alle beschikbare manieren, solidariseer jezelf met diegenen die door moeten werken; praat met je buren en kijk samen hoe je je huisbaas zover krijgt dat jullie geen huur meer hoeven te betalen; help elkaar bij het invullen van je papierwerk voor het arbeidsbureau; laat niemand alleen in deze tijd van isolatie. Samen krijgen we dat voor elkaar.

Een aantal concrete ideeën en handvatten van verschillende groepen

Als je zelf problemen hebt met je huisvesting, overheidsinstanties of op je werk, meld je dan bij één van de hier onder genoemde groepen en klop aan bij je vrienden en je buren. Praat met hen. Want samen hebben we meer ideeën en krijgen we meer voor elkaar!

Ondersteuning in de buurt en van vrienden

– Treed in contact met je buren. Je kunt bijvoorbeeld een app- of chatgroep oprichten. Vergeet niet de mensen voor wie digitale middelen een obstakel zijn. Met papier en stift bij de voordeur (en desinfectiemiddel!) kan je analoog ook veel bereiken. Je kunt ook een briefje met je contactgegevens en de hulp die je aanbiedt bij de ingang van je huis ophangen;

– Richt een hotline op om hulpvragen en hulpaanbod in de buurt te coördineren. Om hulp vragen is voor veel mensen erg moeilijk – een tussenschakel kan dit soms vergemakkelijken en is ook bereikbaar voor mensen die bijvoorbeeld geen Telegram et cetera gebruiken;

– Als jij of mensen om je heen geen huur meer kunnen betalen, richt dan een steunfonds op of schrijf gezamenlijk een brief aan jullie verhuurder waarin je de situatie uitlegt (zie voor meer informatie bijvoorbeeld de website van Bond Precaire Woonvormen);

– Zorg via buurtstructuren gezamenlijk voor mensen in quarantaine en mensen in risicogroepen om hen bijvoorbeeld van boodschappen te voorzien;

– Praat met je vrienden en bekenden. Kijk of er mensen in je omgeving zijn die geldproblemen hebben en probeer gezamenlijk een oplossing te vinden. Indien mogelijk, geef dan geld aan een steunfonds voor diegenen die geen staatshulp ontvangen, bijvoorbeeld een Nederland aan het Covid-19 Actiefonds van de Vrije Bond.

Stress op werk, met overheidsinstanties en verhuurders

– Ondersteun de vakbondsstrijd voor betere arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden van de mensen in de gezondheidssector. Vergroot hun maatschappelijke aanzien;

– Solidariseer je met de strijd voor een gepaste personeelsbezetting in het ziekenhuis en zet je in voor een gezondheidssysteem dat voor iedereen toegankelijk is;

– Ondersteun de strijd voor het terugdraaien van alle geoutsourcete gebieden in de gezondheidszorg;

– Help elkaar bij het aanvragen van sociale voorzieningen en ondersteuning van het arbeidsbureau. Wij doen dat samen! (solidarischeaktion.blogsport.eu kan als inspiratie dienen voor hier in Nederland);

STRESS OP HET WERK DE SOCIALE DIENST EN DE HUISBAAS

– Spreek met je collega's over de situatie in jullie bedrijf (je kan kosteloze en veilige videoconferenties houden: via disroot.org kun je naar een meet-jitsi-pagina). Bespreek met elkaar of er ontslagen dreigen en wat de situatie is voor mensen met tijdelijke of beperkte contacten. Informeer je over je rechten, bijvoorbeeld via de Vrije Bond (de site van FAU-Berlin kan ook als inspiratie dienen);

– Solidariseer je met mensen zonder geldige papieren – bijvoorbeeld bij hun eis voor gelijke rechten en een veilige toegang tot gezondheidszorg, sociale voorzieningen en andere publieke diensten;

PROTESTEREN ONDANKS CORONA

- Heb je thuis een kamer over? Geïllegaliseerde mensen hebben woonruimte nodig, nu dringender dan ooit. Biedt een kamer als slaapplaats aan via bijvoorbeeld ASKV/Steunpunt Vluchtelingen (askv.nl);

- Dakloze mensen lopen eveneens bijzonder veel gevaar. Ondersteun de daklozenhulp met de verzorging en ondersteun de mensen die tijdens deze crisis op straat moeten leven.

Ondanks Corona toch protesteren?

- Organiseer een lawaaiprotest met potten en pannen uit het raam of vanaf je balkon;

- Hang spandoeken uit het raam;

- Meld je collectief ziek op je werk – dat gaat heel simpel via de telefoon – je hebt recht op ziekteverlof;

- Organiseer auto- of fietsoptochten;

- Bijeenkomsten en demonstraties kunnen nog altijd plaatsvinden – met anderhalve meter afstand en gezichtsmaskers (hoe je deze zelf kunt maken kan je hier vinden: wecanstopcorona.wixsite.com/website);

- Oefen via de telefoon druk uit op huurders of een werkgever als deze zijn werknemers slecht behandelt (bijvoorbeeld als mensen dreigen te worden ontslagen of iemands huur niet willen verlagen of kwijtschelden). Let op dat je een anoniem nummer gebruikt!

- Schrijf brieven aan gevangenen – in gevangenissen geldt momenteel een bezoekersstop, wat de situatie voor gevangenen nog moeilijker maakt;

- Stuur politici e-mails en voer de druk op. Leg hen onze eisen voor. Confronteer hen met de ondraaglijke situatie van de vluchtelingen aan de Europese buitengrenzen, zie bijvoorbeeld borderline-europe.de of stopthewaronmigrants.noblogs.org.

door Jetzterstrecht

vertaling: Tommy Ryan

strip

Dr. Pressure

Covid-19 online en op papier

Kijk- en leestips voor activisten

We zitten inmiddels alweer maanden in de coronacrisis en het is duidelijk dat het ook nog maanden gaat duren. Laat staan de 'nasleep' van deze crisis, die door heel veel mensen blijvend gevoeld zal worden. Of eigenlijk, deze zoveelste crisis laat nog maar eens zien hoe kapitalistisch en ongelijk onze wereld is en wie er daadwerkelijk voor de problemen opdraaien.

Je zou kunnen zeggen dat de noodtoestanden of *states of emergencies*, uitgeroepen rond deze Covid-19-pandemie, eigenlijk helemaal niet zo uitzonderlijk zijn. Staten roepen wel vaker de noodtoestand uit, denk aan Baltimore (VS) in 2015 en Zuid-Afrika in de jaren '80 van de vorige eeuw.* En niet te vergeten nu recent in de VS, waar er een terechte Black Lives Matter-volksopstand bezig is. Alle grote volksopstanden van de afgelopen paar jaren werden door leiders beantwoord met repressie en noodtoestanden. De Covid-19-pandemie is alleen maar een extra reden geweest voor het blijvend doorvoeren van repressiemaatregelen, een reden om mensen extra te kunnen onderdrukken.

De vele crises bestonden dus al hiervoor, en zijn alleen maar versterkt. Protesten, actievoeren en proberen een eigen egalitaire samenleven op te bouwen, was al belangrijk. Dit is niet veranderd, maar misschien nog urgenter geworden.

Maar waar te beginnen? Want Covid-19 is niet zomaar een griepje, maar een echt wel serieus te nemen virus. Terwijl de zorg het niet aankon en niet aankan (structurele! veranderingen als meer geld, meer mensen en meer materiaal hebben we nog niet gezien en die bereik je niet met een paar minuten klappen op een balkon).

Dus staat er toch wel een deel van je (activistische) leven stil, veel mensen moesten door de maatregelen van de overheid juist meer werken (bijvoorbeeld de vakkenvullers, docenten, naast de mensen in de zorg), veel mensen verloren hun inkomsten en hadden wel wat anders aan hun hoofd et cetera. En de informatie, over Covid-19, over de problemen in de zorg, over repressieve maatregelen, over wat allerlei anarchistische groepen vinden, over allerlei *mutual aid* initiatieven (die er vaak ook al eerder waren) is overweldigend. Zo ook de propaganda van de staat, zijn paniek zaaien kan overweldigend zijn.

En ook veel kraakpanden worden toch snel even ontruimd, veel mensen in bajessen aan hun lot overgelaten, mensen in precaire situaties hebben het nog moeilijker, op anarchisten jagen (zie het artikel over de Indonesische anarchisten) was er al in sommige delen van de wereld, maar ook dat is nog schrijnender geworden.

Een evenwicht vinden tussen verantwoordelijkheid nemen door het virus niet gemakkelijk te laten rondwaren en verantwoordelijkheid nemen door actie te voeren tegen alles wat er mis is aan onze sociale realiteit is best moeilijk.

Toch lukt het mensen om door te gaan met de belangrijke dingen die ze al deden voor de Covid-19-crisis en er ook nog een schepje bovenop te doen. Er is veel inspirerends te horen, te zien en te lezen. Zoals de filmpjes in de eerste weken van maart, waarbij mensen (netjes met gezichtsmaskers op) 'proletarisch' gingen winkelen en van de opbrengst voedselpakketten konden maken voor daklozen in onder andere de VS en Brazilië. Met daarbij een dikke fuck you aan het adres van Trump en Bolsonaro. Of activisten in Den Haag die op de Eerste Mei een pand kraakten tegen de uitverkoop van de stad (shortstaynoway.noblogs.org). Of alle Black Lives Matter protesten over de hele wereld. De smeris toont zichzelf nog steeds van de moorddadige kant, net als voor het begin van Covid-19, dus wordt er ook geprotesteerd net als voor Covid-19.

'Vuur kan vrijheid brengen'

Als redactie konden we er voor kiezen een heel thema te wijden aan Covid-19. Maar welk artikel pik je er uit en waarom? Waarom zouden we het ene verhaal daarbij wel vertellen en voor het voetlicht gooien en het andere verhaal weer niet? Welke keuzes maak je en hoe zorg je er meteen ook voor dat de artikelen niet al gedateerd zijn als de *BdO* bij de drukker ligt?

Daarom hebben we bedacht een klein overzichtje te maken van een aantal goede en interessante websites, wat tijdschriften en boeken. Dan kan men zelf kiezen wanneer wat te lezen en zo inspiratie op te doen. Dit overzicht is natuurlijk verre van compleet, maar je kunt niet anders dan een kleine selectie maken. Bijna alle websites, publicaties en dergelijke die hier genoemd worden, hebben meer te vertellen dan alleen maar over de Covid-19 crisis en haar gevolgen, wat ook logisch is, want de rest van de wereld draait eigenlijk ook 'gewoon' door.

Websites

Om te beginnen heeft Disroot.org een eigen Covid-support tabblad gemaakt, waarbij je gemakkelijk zonder in te loggen gebruik kan maken van een aantal features op de site. Voor mensen die noodgedwongen (alweer/nog steeds) thuis zitten is het zo gemakkelijker gemaakt om via het web van allerlei dingen uit te wisselen. Het is ook gratis te gebruiken, zodat mensen die even geen inkomsten hebben ook op internet hun dingen kunnen doen. Mocht je wel wat geld hebben, support Disroot dan, zodat de beheerders kunnen zorgen dat de hardware blijft werken en er een klein stukje veilig autonoom internet blijft bestaan.

Er zijn een aantal Nederlandstalige sites waar het een en ander aan achtergrondinformatie, analyse en ook actieverslagen op te vinden is, waaronder globalinfo.nl en libertaireorde.wordpress.com. Globalinfo wil 'informatie geven over allerlei zaken die te maken hebben met neoliberale globalisering. Dit vooral in het kader van acties en bewegingen die zich daartegen verzetten'. En het doel van Libertaire Orde is 'het libertaire arsenaal te gebruiken om onder meer te pleiten voor een zo onbegrensd mogelijke zelfstandigheid van elk individu en elk samenlevingsverband, onder verwerping van geweld, dwang of autoritair gezag daarin of daarbij'. Op beide sites zijn goede (vertaalde) artikelen te vinden en op Libertaire Orde staan ook veel verslagen uit Franse libertaire kranten en tijdschriften.

Vanwege het Covid-19 virus is er ook een nieuw blog in het leven geroepen, pandemie.noblogs.org, dat analyses, verhalen van verzet en muurkranten wil plaatsen. Heel langzaam komen hier stukken op te staan, daarnaast is er een klein lijstje met links op te vinden. Onder andere naar wat autonome plekken in België en naar de website van het tijdschrift *Rumoer*. Rumoer is een nieuwe anarchistische uitgave, die zowel in het Nederlands als in het Engels ook op die site in het geheel te lezen is.

Dan zijn er ook nog veel anderstalige sites. Ik heb me hier voor het gemak even beperkt tot de talen die ikzelf kan lezen. Maar ook kan je op blogs als enoughisenough14.org en anarchistsworldwide.noblogs.org veel in het Engels vertaalde artikelen vinden uit bijvoorbeeld Mexico, Iran, Indonesië en Griekenland. Beide blogs hebben rechts ook nog een menu met linkjes waardoor je op andere internationale en interessante sites/blogs terechtkomt. Ook de bekendere kameraden van Crimethinc. en Libcom kun je zo vinden. Enoughisenough wordt gerund door een groep vrije anarchisten die 'verslag doet van de politieke strijd in de wereld. De meeste van de berichten worden in het Engels gepubliceerd, sommige ook in het Duits'. Anarchisten Wereldwijd is 'een internationalistisch georiënteerd vertaal- en counter-info project gewijd aan de verspreiding van het Insurrectionalistisch Anarchistisch Perspectief, met een speciale nadruk op de noodzaak en de urgentie van de aanval tegen de staat, het kapitaal en alle vormen van onderdrukking'. Plageandfire.noblogs.org is ook een nieuwe blog, speciaal opgezet omdat 'geconfronteerd met een wereldwijde plaag we radicale

beschouwingen moeten delen over de taalkundige en nationale grenzen heen. Want vuur kan voortkomen uit de pest. En vuur kan vrijheid brengen'.

Naast deze algemene sites wilde ik ook enkele sites/blogs met specifiekere zwaartepunten eruit lichten. Zoals die van beyondeurope.net (antiautoritair platform tegen het kapitalisme), blackautonomynetwork.noblogs.org (want *Black Liberation Means Social War*), criminalsforfreedom.noblogs.org (prisoners support site in het Duits), calaismigrantsolidarity.wordpress.com (de naam spreekt voor zich) en revolutionaryabolition.org: 'De Revolutionairy Abolitionist Movement (RAM) is een politieke beweging die zich inzet voor het bevrijden van mensen uit slavernij en het opbouwen van verzet in de Verenigde Staten'. Er wordt op al deze plekken bericht over de gevolgen van Covid-19, maar bijvoorbeeld ook specifiek over de opstanden in de VS en de protesten wereldwijd, over repressie tegen vluchtelingen en gevangenen.

Solidariteit en mutual aid

Sinds Covid-19 zien we ook enorm veel goede solidariteits- en *mutual aid* initiatieven. Nieuwe initiatieven ontstonden, maar heel veel structuren bestonden natuurlijk al. Aangezien we allemaal wel weten dat het aan ons is om elkaar te ondersteunen en niet aan een of andere autoriteit.

Bijvoorbeeld werden er in Den Haag (in de Samenscholing) en in Utrecht (ACU) al snel maaltijden gemaakt en uitgedeeld aan mensen die het nodig hadden. Op veel plekken (waaronder in Italië) waren solidariteitsacties met gevangenen die in opstand kwamen tegen de Covid-19-maatregelen, overal in de VS waren wilde stakingen. En niet te vergeten het artikel 'Solidariteit is meer dan (alleen) je handen wassen' te vergeten, dat in deze *Buiten de Orde* te lezen valt, over hoe men in Berlijn aan de slag is gegaan.

Op internet is heel veel te vinden over waar je verschillende mutual aid groepen en initiatieven kan vinden, uitleg wat mutual aid nou eigenlijk is en waarom iedereen het belangrijk vindt te benadrukken dat men solidair wil zijn en niet slechts liefdadigheid wil tonen. Zoals er op een site te lezen valt is mutual aid 'vrijwillige, wederzijdse, participatieve hulp onder gelijken en het samenzijn *met*, niet voor, overlevenden van rampen'.

Dat het onmogelijke mogelijk is

Twee goede inleidende sites zijn bijvoorbeeld mutualaiddisasterrelief.org en bigdoorbrigade.com, waar je uitleg kan vinden over de kenmerken van mutual aid, voorbeelden van projecten en samenwerkingsverbanden, inspirerende filmpjes en meer. Deze sites zijn ook al langer bestaande initiatieven om zo mee te helpen een blijvende infrastructuur van wederzijdse hulp te creëren. De eerstgenoemde site heeft ook bij de updates naar aanleiding van de coronacrisis een artikel van 23 april gepost waar je een goede lijst met reflecties, inspiratie en hulpmiddelen kan vinden.

De links naar de daadwerkelijke groepen op deze sites en ook de *toolboxes* zijn wel voornamelijk op de VS en Canada gericht. Maar voorbeelden als Copwatch, Food not Bombs, Disability Justice kun je overal vinden, aangepast aan de situatie ter plaatse.

Dichter bij huis kunnen we voorbeelden vinden op freedomnews.org.uk. Op deze site is ook heel veel informatie over mutual aid te vinden, en lessen in deze pandemie-tijd, valkuilen, verslagen van groepen uit Birmingham en Londen en een ervaring dat een lokale autoriteit mutual aid bemoeilijkt. Natuurlijk is de rest van de site ook interessant, deze staat boordevol met nieuws-updates, analyses, leestips enzovoort.

Tevens wilde ik hier ook nog een paar sites eruit lichten, die al veel langer bestaan en die een meer specifiek zwaartepunt hebben. Dit als voorbeeld van het verschijnsel dat, overal over de hele wereld mensen het heft al langer in eigen handen hebben genomen, en daarbij projecten hebben opgezet om een solidaire samenleving te bouwen, zonder inmenging van de staat en het grote geld.

Zoals La Via Campesina; International Peasants Movement (viacampesina.org): 'gebaseerd op een sterk gevoel van eenheid en solidariteit verdedigt het de boerenlandbouw voor voedselsoevereiniteit als een manier om sociale rechtvaardigheid en waardigheid te bevorderen en is het sterk gekant tegen een door bedrijven gedreven landbouw die de sociale verhoudingen en de natuur vernietigt'.

De Black Rose/Rosa Negra Federación Anarquista (blackrosefed.org); 'een organisatie van revolutionairen die gemeenschappelijke visies hebben op een nieuwe wereld – een wereld waarin mensen gezamenlijk hun eigen werkplek, gemeenschap en land controleren en waar in alle basisbehoeften wordt voorzien'.

Rote Hilfe (rote-hilfe.de, website is in het Duits); 'een solidariteitsorganisatie die politiek vervolgde mensen uit het linkse spectrum ondersteunt. Het concentreert zich op politiek vervolgde mensen uit de BRD, maar ook op politiek vervolgde mensen uit andere landen'.

Ik zou nog veel meer websites kunnen opnoemen: Stop the war on Migrants, It's Going Down, of websites die over kraken, landstrijd, radicaal milieuactivisme et cetera gaan. Bij gebrek aan ruimte laat ik het hier maar bij.

Boeken en kranten

Tot slot nog wat aandacht voor papieren leesinspiratie. Daarbij wil ik eerlijk bekennen dat ik, los van een aantal goeie artikelen en wat korte stukjes, nog nooit een heel boek van Peter Kropotkin heb gelezen. *Wederzijdse Hulp (Mutual Aid)* en *De Verovering van het Brood* staan nog steeds op mijn lange lijst van de te willen lezen boeken. Mensen die de boeken wel hebben gelezen raden deze boeken aan. Ondanks dat ze meer als honderd jaar oud zijn, zijn ze nog steeds relevant en dus ook overal en meerdere talen te verkrijgen.

Ook Cindy Milstein heeft al meerdere boeken op haar naam staan die zeer de moeite waard zijn. *Anarchism and Its Aspirations* zou je als een moderne introductie van het anarchisme kunnen zien. Haar meest recente boek *Deciding For Ourselves; The Promise of Direct Democracy* kon niet op een beter moment komen (gepubliceerd in april 2020). 'Deze anthologie onderzoekt het "gevoel van vrijheid in de lucht", zoals een stuk het zegt, door te kijken naar hedendaagse voorbeelden van autonome, direct democratische plekken en de echte-wereld dilemma's die ze ervaren, terwijl ze de egalitaire manieren van leven die er collectief in worden gegenereerd, benadrukken. Er is een groeiend gevoel dat we deze puinhoop in ons eentje zullen moeten oplossen. Maar hoe? Voor onszelf beslissen, in de geest van de Zapatistas, toont aan dat "het onmogelijke mogelijk is".'

Naast boeken hebben een aantal tijdschriften inmiddels ook een nummer met als zwaartepunt Covid-19/Corona-crisis uitgegeven. Zoals *Graswurzelrevolution* (Duits), *Gefangenen Info* (Duits) en *The Funambulist* (Engels). Er staan interessante overdenkingen, analyses en praktijkverhalen in, die ook op de desbetreffende sites te lezen zijn. *The Funambulist* heeft bewust besloten om het eerder bedacht thema 'States of Emergency' niet te veranderen, maar juist te laten zien met deze voorbeelden dat de huidige staatsreactie niet veel verschilt van andere reacties, zoals ik in de inleiding al vermeld heb.

De Federatie van Duitssprekende Anarchisten heeft een speciale uitgave van de *Gai Dao* met als thema 'anarchistische perspectieven op de maatschappelijke crises in verband met de coronapandemie' in de planning staan (fda-ifa.org).

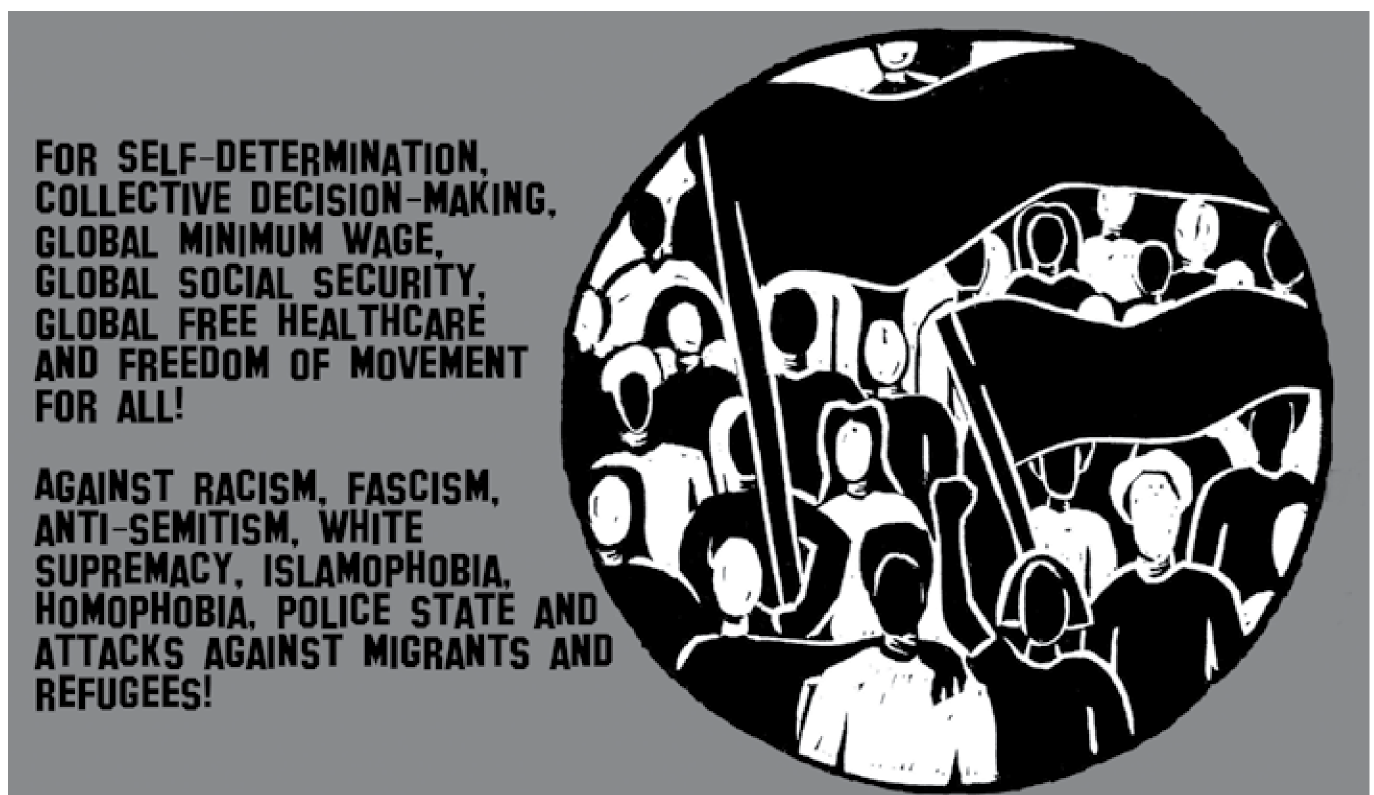
Overigens zijn er op de sites van itsgoingdown.org en pmpress.org/blog nog meer goede artikelen, analyses, actieverslagen en dergelijke te vinden, niet alleen over Covid-19 en de crisis maar ook over Black Liberation en anti-koloniale rebellie.

Tot slot: ben je helemaal klaar met lezen, dan zou je ook nog sub.media kunnen bezoeken. SubMedia is 'een videoproductie-ensemble, dat tot doel heeft anarchistische en antikapitalistische ideeën te promoten en de sociale strijd te ondersteunen door radicale films en video's te verspreiden. SubMedia is opgericht in 1994 en heeft honderden video's geproduceerd over alles, van anti-globaliseringsprotesten tot films over winkeldiefstal. De films zijn over de hele wereld vertoond in sociale centra en bioscopen en zijn door miljoenen mensen op het internet bekeken. Deze site is een verzameling van video's vanaf 2003'.

door Mollie Steimer

Noot

* *The Funambulist; Politics of Space and Bodies*, issue 29, mei-juni 2020.

Laat de scholen leeglopen!

Oorlog

‘Ge zou ne keer ne goeie oorlog moete meemake!’, ik hoor het mijn vader zeggen alsof het gisteren was. Het lijkt erop dat zijn wens post mortem dan toch nog in vervulling is gegaan. ‘t Is te zeggen: we worden verondersteld met z’n allen in oorlog te zijn. Of deze oorlog ook voldoet aan zíj́n definitie van een ‘goede oorlog’ zal ik nooit weten. Zelf heb ik alvast nooit iets positiefs gezien in oorlogen, in geen enkele oorlog. De repressie, de staatscontrole, de wetenschap… In vredestijd had ik al mijn bedenkingen. Die gehoorzaamheid, de inhaligheid, het kuddegedrag… Neen, ik zie daar niets positiefs in! En dan hebben we het nog niet over de vele directe slachtoffers gehad. Maar ik denk dat ik maar eens beter terug naar de uitspraak van mijn vader keer, voor ik al te veel ‘helden’ tegen de borst stuit.

Waarom wenste mijn vader zijn negen ‘kinderen’ eigenlijk een ‘goede oorlog’ toe? Had hij dan zulke goede herinneringen aan z’n eerste levensjaren en aan de oorlog die hier toen volop woedde? Ik denk het niet. Door de band genomen was hij verder ook niet zo’n bijzondere voorstander van de oorlog. Het wegvallen van de legerdienst, dat is hem wel zwaar gevallen! En nu zijn we er. Mijn vader zag een ‘goede oorlog’ als een soort pedagogische loutering. Hij duldde geen verzet en was panisch voor alles wat ook maar een beetje naar verwennerij rook. De deugden van dat laatste heb ik pas veel later – met mijn eigen ‘kinderen’ – mogen ontdekken. Zullen we het er gewoon op houden dat mijn vader ouderwets was? Als ik zie met wat een vurigheid Bourgeois ten strijde is getrokken tegen de te grote aandacht voor het ‘welbevinden’ op school, durf ik dat te betwijfelen. Ik zie trouwens niet hoe je de isolatie en concentratie, de permanente controle en dwang, de diagnosedrift en medicalisering, de georganiseerde wedijver en achterdocht kunt rijmen met welk ‘welbevinden’ dan ook.

Alvorens ik deze oorlog verlaat had ik toch nog graag één puntje uitgeklaard. Wou men in Vlaanderen nu echt de jongeren massaal de frontlinie insturen? Zonder hen even te consulteren? Zonder hen zelfs maar op de hoogte te stellen? ‘Kindsoldaten’, het draait de maag van elke welopgevoede burger binnenstebuiten; behalve hier en nu dan. Mijn vader had het inzake opvoeding zeker goed kunnen vinden met veldheren van het slag Bourgeois en Weyts. Toch durf ik te denken dat ‘zijn kinderen’ dan meteen ook de frontlinie insturen, zelfs voor hem iets te ver ging…

Eeuwige oorlog

Misschien zijn voor dat snode plan excuses op z’n plaats?! Ou un petit “merci”? Want zoals de N-VA het in haar facebookcampagne terecht heeft opgemerkt: ook in coronatijden maken beleidsmakers aan beide kanten van de ‘taalgrens’ liefst andere keuzes. Dat klinkt dan zo: ‘Terwijl men in Franstalig België het onderwijs stillegt, durven we in Vlaanderen uit onze comfortzone te treden en nieuwe uitdagingen aan te gaan. Zo zijn dit geen verloren leerweken.’ Bij

de N-VA blijft men niet graag zitten met een nederlaag; de kleine kantjes van de veldheer. Intussen hebben tal van ouders te kennen gegeven het bijzonder moeilijk te hebben met de extra druk die het opgelegde huisonderwijs legt op de relatie met hun 'kinderen'. Daar zijn ook ouders bij die niet meteen staan te wachten op de heropening van de scholen... Aan al deze ouders zou ik willen zeggen: stuur je kinderen niet terug naar school en stop de oorlog!

Neen, ik heb het niet over de oorlog tegen corona. Het mag intussen wel duidelijk zijn dat die oorlog mij – in deze termen gesteld – maar matig kan boeien. Ik heb het over een oorlog die ook gewoon verder woedt in tijden van vrede, een oorlog waarvoor we nu al enkele eeuwen massaal gemobiliseerd worden, een oorlog die met grote middelen gevoerd wordt, een oorlog die voor haar expansie kan rekenen op de steun van vele 'weldoeners', een oorlog die van generatie op generatie, dag na dag, een zware tol eist... de opvoedingsoorlog!

Het mag niet verwonderen dat een partij die – in lijn met een lange nationalistische traditie – jongeren als dé rijkdom en het eigendom van Vlaanderen ziet, vol inzet op de school. Maar als er al één consensus is in Vlaanderen, dan vormt die zich rond de school. Groenen, socialisten, liberalen, christenen, nationalisten en communisten kunnen al eens grondig van mening verschillen over de invulling en het doel, maar allen ijveren ze voor meer school!

Is het thuis dan altijd zoveel beter? Er zou sprake zijn van een toename van de spanningen in huis tijdens de confinatie. Ik stel voor dat elkeen eens kijkt wat z'n bijdrage daarin is. Want als mensen met 'te veel' op elkaar zijn gaan leven, in te kleine ongezonde ruimtes, geïsoleerd van de buitenwereld, gebukt onder de stress, zonder enig perspectief, dan is dat ook het gevolg van keuzes. Wie denkt daarin de school te kunnen uitspelen tegen de ouders, neemt een loopje met de werkelijkheid. Idealiter staan de school en de ouders op één lijn. Historisch gezien is de uitbreiding van de school en het ontstaan van het moderne gezin, het product van eenzelfde sociaal hygiënistische beweging! De geldstromen, de orders, de propaganda, de repressie... Allen kwamen uit dezelfde maatschappelijke regionen; aangedreven door eenzelfde maatschappelijk streven.

Op weg naar een zekere vorm van vrede

Sowieso, wat voedde Weyts om extra druk te gaan leggen op huishoudens met schoolgaande jongeren? Het fundamentele wantrouwen in het leervermogen van jongeren en een grenzeloos vertrouwen in de instelling! Hij staat daarin cultuurlijk niet alleen; hij kan rekenen op de steun van een meute 'specialisten'. De ene vreest voor een 'coronageneratie' en de andere verwijst naar een studie die de cognitieve achteruitgang door schoolonderbreking moet aantonen. Ik zou hier nu ook kunnen staan zwaaien met recente studies uit de neurobiologie die het belang van enthousiasme in het leerproces aantonen, maar ik hou niet van gezagsargumenten. Ik vraag mij dan steeds af waar die wetenschappers waren terwijl 'hun kinderen' hun eerste stapjes zetten, en de daarop volgende; hoe vaak ze al de tijd namen om zonder inmenging en onbevangen het jonge leven waar te nemen?

Nog anderen kijken dan weer gebiologeerd naar 'onze' positie op de PISA-ranking. Wie deze OESO-oefening van op een meer kritische afstand volgt, is vandaag wellicht wat minder verwonderd van het gemak waarmee er plots maatregelen worden genomen die gisteren nog alleen in China mogelijk leken. Hij/zij weet dat de Volksrepubliek als het op onderwijs aankomt al langer tot de schoolvoorbeelden behoort. Kort geleden hadden we ook nog recht op de gezamenlijke (nood)oproep van een resem 'kinderpsychiaters, psychologen, huisartsen, pediaters, sociaal werkers, kinesisten, (ortho)pedagogen en wetenschappers' om zo spoedig mogelijk 'alle kinderen terug naar school te laten gaan. Enz., enz....

Het vertrouwen in jongeren – in het individu – is bij deze mensen zo ver zoek, dat elk debat tussen ons zinloos is geworden. Tot slot, zou ik mij dan ook liever tot de jongeren en hun ouders willen richten. 'Meer is in jou!' Beste ouder, waar wacht je nog op om te deserteren, om je rug naar de opvoedingsoorlog te keren? Het probleem ligt niet bij 'onze kinderen'. Ontschool jezelf en geef jongeren vertrouwen. Steun jongeren in hun verzet tegen de minachting die ze dagelijks ondergaan. Steun hen in de bescherming van hun leren! Beste jongere, de school is er niet gekomen zonder slag of stoot. Ze werd noch op vraag, noch in het belang van jongeren opgericht en gedurig uitgebreid. De leraar zet een stop op onze leerdrang; de school berooft ons elke dag weer van ons fundamentele recht op leren. En met fundamentele recht doel ik niet op één of andere intentieverklaring, maar wel op een vitale nood!

Wat als we nu eens resoluut zouden breken met de school en de opvoedingsoorlog? Als we zouden durven kiezen voor elkaar, voor een duurzame vrede (tussen de generaties), voor een grenzeloos leren in vrijheid (los van onze leeftijd)...? Zelf heb ik al jaren het geluk om bevoorrecht getuige te zijn van het enthousiasme waarmee jongeren die nooit af-geleid werden door de school – of welke andere vorm van onderwijs dan ook – leren. Net als andere ontscholers die voor een anti-pedagogische benadering van het jonge individu kozen en aan de zijde zijn gaan staan van hun niet-geschoolde 'kinderen', geniet ik dag in dag uit van mijn relatie met hen en deel ik in de vreugde lerend in het leven te kunnen staan!

door Freddy Bonnu

Wie ben ik?

Ik ben vooral een gelukkige ontscholende vader van twee jongeren die nooit geschoold zijn. Daarnaast ben ik o.m. ook auteur van tal van artikels over opvoeding, anti-pedagogie, scholing en ontscholing. Onderwerpen waarover ik verder ook lezingen geef. Samen met Johan van Eeckhout schreef ik het boek *Leven zonder school – een pleidooi om het leren te ontscholen*. Beseffende dat onze complexiteit zich niet laat vatten in enkele regels (meer of minder), moet dit in deze context volstaan.

Tegen de pandemie en de voortdurende misdaden van staat en kapitaal

De maatschappij zal winnen

Al weken hebben wij het hele spektakel van de dodelijke pandemie van het Covid-19-virus meegemaakt. Een virus dat de meest kwetsbare groepen van de bevolking in gevaar brengt. De sociale en klassenmeerderheid krijgt te maken met ziekte. Over de hele wereld sterven honderdduizenden mensen van onze klasse, omdat ze van de noodzakelijke middelen voor hun bescherming verstoken zijn.

Vandaag is op de meest tragische wijze het antisociale en moorddadige karakter van de staat en het kapitalistische systeem duidelijk geworden. Die streven niet naar de voldoening aan de behoeften van de sociale meerderheid, maar juist in tijden van crisis versterken zij hun parasitaire positie door alle noodzakelijke hulpbronnen van de sociale en klassenbasis te beperken en te ontnemen. Zo plegen zij alweer een misdaad.

> Nu laat in moeilijke omstandigheden juist de sociale en klassenbasis zijn omvangrijk potentieel zien

De toe-eigening van de sociaal geproduceerde rijkdom en de beschikbare hulpbronnen door de economische en politieke elite, de overconcentratie van de bevolking in grote steden, in moderne arbeidsgaleien, in gevangenissen en in concentratiekampen voor migranten en vluchtelingen, de voortdurende achteruitgang van het medische stelsel terwijl de economische en de politieke elite nog steeds in staat zijn de best mogelijke gezondheidszorg te genieten – dat alles maakt dat duidelijk. De staat en het kapitalistische systeem die al miljoenen mensen tot de dood door honger, ziekte en oorlog hebben veroordeeld, voeren nu geen strijd tegen de zich ontwikkelende pandemie, maar wel voor het behoud van de voorrechten en machtsposities van de politieke en economische bazen.

Dat wordt bevestigd door de dagelijkse oorlogsberichten van de regering, die ons probeert ons in te prenten dat de hele crisis grote schade zal aanrichten aan de economie. Zij probeert ook

consensus zeker te stellen voor het sociale herstel dat zij van plan is ons in het volgende tijdsbestek op te leggen, zodat ze de kapitalisten kan steunen als gevolg van het inzakken van hun winsten. Gebruikmakend van de zich ontwikkelende pandemie wordt een nieuwe aanval op de arbeiders en de maatschappij voorbereid. We zullen worden opgeroepen om wat vandaag als 'solidariteitsuitkeringen' aan de sociale basis wordt voorgeschoteld terug te betalen, met een hoge prijs voor levens van miljoenen mensen, die al door de ongelijke strijd als gewonden zullen opduiken.

Want in werkelijkheid wordt de strijd tegen de zich ontwikkelende pandemie gevoerd door de sociale en klassenbasis, in weerwil van de tegenwerkende omstandigheden die onze onderdrukkers ons hebben opgelegd. De strijd tegen de pandemie wordt gevoerd door iedereen die de noodzakelijke persoonlijke en collectieve beschermingsmaatregelen neemt, omdat wij de risico's voor onze medemensen begrijpen en die uit eigen zak betalen – maar eigenlijk zouden ze voor de gehele bevolking beschikbaar moeten zijn. De strijd wordt gevoerd door de dokters en de medische staf die met zelfopoffering en enorme persoonlijke uitputting tot ziek wordens toe, al hun energie verbruiken om levens te redden. De strijd wordt gevoerd door alle mensen die elke dag gedwongen worden aan het werk te gaan, waarbij zij allemaal hun eigen gezondheid riskeren: in bezorgdiensten, in take-away shops, bij het openbaar vervoer, of in supermarkten die de maatschappij van het noodzakelijke eten voorzien, door de boeren en de zorgwerkers.

Nu laat in moeilijke omstandigheden juist de sociale en klassenbasis zijn omvangrijk potentieel zien, in zijn strijd om de pandemie te weren en dat in een context van algemeen geworden armoede en ellende. En juist de staat en het kapitaal gaan door met zichzelf te reproduceren, staan de aanpak van de pandemie in de weg en zijn dus niet de oplossing. Doordat zij voedsel en medisch materiaal, dus alle bestaande benodigdheden voor deze strijd achterhouden, voor menselijk leven prijzen stellen en speculeren over de dood, hebben juist zij niets anders te 'beloven' dan de totale militarisering van de maatschappij en onderdrukking van wie nog in leven blijft. Juist zij zijn al bezig met de voorbereiding van de volgende slachtpartij, de invoering van een dystopie, door geld te besteden aan legers in plaats van ziekenhuizen, aan politie in plaats van dokters. Juist zij bevorderen de belangen van de bedrijven en de bazen, terwijl zij tegelijkertijd de rechten van arbeiders afpakken waarbij de gewelddadigheid en de onbetrouwbaarheid van de bazen tijdens de pandemie toeneemt door afvloeiingen, ongeregistreerd werk en zwaardere uitbuiting. Juist zij gaan nu nog door met onderdrukkingsaanvallen tegen de mensen die moeten strijden, door immigranten uit hun huizen te gooien, antifascisten in elkaar te slaan en ernstig te verwonden, zoals onlangs is gebeurd in Rethymno (Kreta).

De solidariteit, de wederzijdse hulp en de strijd kunnen niet worden verboden of in quarantaine worden gesteld

Het zijn dezelfden die al jaren hebben geprobeerd de structuren van de openbare gezondheid te doen verdwijnen door in hun begrotingen te snijden, door afvloeiingen, door ziekenhuizen te sluiten, wat resulteerde in minder beschikbare intensive care-eenheden dan er werkelijk nodig zijn. De dokters en verplegers voeren een enorme strijd en wij zijn solidair met hen en steunen al hun eisen. Wij eisen de onmiddellijke en onvoorwaardelijke mobilisatie van dokters en verplegers (in plaats van de schijnvertoning van tijdelijke contracten en vrijwilligerswerk) en de aanschaf van alle noodzakelijke voorzieningen en middelen om de behoefte van de bevolking aan gezondheidszorg te dekken, de daarvoor nodige verzekeringsdekking, en zorg voor allen die in de zorgsector werken om uitputting en ernstig gevaar voor hun eigen gezondheid tegen te gaan.

Het zijn dezelfden die tienduizenden mensen in extreem gevaarlijke situaties hebben gevangen. Hun gezondheid loopt een nog groter risico, door hun opsluiting in gruwelijke situaties, en we zullen niet toelaten dat ze worden behandeld als te verwaarlozen mensenlevens. Wij eisen onmiddellijke steun voor iedereen die gevangen zit en een eind aan de opeenhoping van gevangenen. We eisen de bevrijding van vluchtelingen en immigranten uit de concentratiekampen en de vordering van de leegstaande hotels om hen tegen de pandemie te beschermen en de vorming van speciale gezondheidsstructuren voor iedereen.

Het zijn dezelfden die de arbeiders en de werklozen tot armoede hebben gebracht zodat die nu gevaar lopen te verhongeren. Wij eisen de onmiddellijke uitbetaling aan alle mensen ondanks de situatie van hun werkgevers en bijzondere steun voor de armen en daklozen. Het is noodzakelijk voor de behoeften van de maatschappij dat wij alle beschikbare voorzieningen uit de gestolen sociale rijkdom – die door de politieke en economische elite zijn geaccumuleerd – gaan vorderen.

Iedere poging van de staat om door te gaan met zijn onderdrukkende veldtocht tegen de bevolking en de opbouw van haar strijd zal in deze context een oorlogsmisdaad zijn en zal door ons als zodanig behandeld worden. Elke aanhouding in de context van 'de gewone gang van zaken' door het tuig van het Ministerie van Burgerlijke Veiligheid laat zien dat het om zijn doelstellingen te bereiken niet aarzelt om de levens en de gezondheid van de strijdende mensen en van de maatschappij in het algemeen in gevaar te brengen.

Tijdens deze situatie, zonder precedent, die de levens van veel mensen in gevaar brengt, betekent de collectieve en persoonlijke bescherming niet noodzakelijk een overgave aan de wensen van de staat en de kapitalistische dictatuur, die van plan zijn om aan de sociale meerderheid zwaardere levensomstandigheden op te leggen. Wij blijven thuis om redenen van sociaal bewustzijn, die eerlijk zijn en in tegenstelling staan tot de hypocriete belangen van de staat en de bazen, die de sociale en klassenbasis dwingen aan het werk te gaan en hun leven in gevaar brengen, ook al is hun arbeidssector niet verbonden met de behoeften die de maatschappij eist. Het zijn dezelfden die bevolking in quarantaine stellen, maar geen inspanning verrichten om het zorgsysteem te verbeteren door nieuwe staf te in te huren, nieuwe IC-plekken open te stellen en medische apparatuur aan te schaffen. De behoeders van het sociale bewustzijn en de solidariteit zijn niet de staat en de politie en zij zullen dat ook nooit zijn.

Wij streven naar de organisatie van speciale solidariteitsgroepen die alle nodige beschermingsmaatregelen zullen nemen om de mensen te steunen die extra kwetsbaar zijn.

De voorzieningen om de maatschappij te beschermen zijn er; wij, de arbeiders, hebben die geproduceerd. Maar zij zijn in handen van een kleine minderheid die diverse keren heeft laten zien dat zij ter wille van haar eigen gezag en rijkdom geen acht slaat op mensenlevens. Nu we weten dat de staat en de bazen pas onder sociale druk gedwongen worden om in basisbehoeften te voorzien – omdat zij liever de macht en de rijkdom van de elite in stand willen houden dan de gezondheid en het leven van vele duizenden mensen – zullen we wanneer en waar ook ons geweten dit vordert de straat opgaan om voor ons leven te vechten tegen de dood, waarbij we al de nodige voorzorg nemen voor onze persoonlijke en collectieve bescherming tegen de pandemie.

De strijd van de sociale en klassenbasis tegen de pandemie is de eerste en noodzakelijke stap om het leven te behouden. Het zal noodzakelijk zijn om nog een strijd te voeren tegen de staat en het kapitalistische systeem die deze situatie hebben teweeggebracht en die de verspreiding van het virus – dat ons nu totale controle heeft opgelegd – dodelijker en meer massaal heeft gemaakt.

De solidariteit, de wederzijdse hulp en de strijd kunnen niet worden verboden of in quarantaine worden gesteld. Met name aan de kant van de bazen is de klassenstrijd niet in quarantaine gesteld en dus kan daaraan van onze kant ook geen einde komen.

Wij zullen als mensen doorgaan en niet als onszelf zoekende 'kannibalen'. Als één volk in strijd en niet als geterroriseerde en verslagen mensen. Als anarchisten, die vechten voor een maatschappij van vrijen en gelijken. Als een maatschappij die voorrang wil geven aan de bescherming van de meest kwetsbaren en waarvan het hoofdzakelijke en eerste belang de sociale behoeften zal zijn. Voor een maatschappij wiens grootste belang het welzijn en de steun van het volk zal zijn en niet van een machtige kaste die de mensheid tot de dystopie van de dood, van verarming en overheersing leidt.

door de Federatie van Collectieven van de APO (maart 2020)

vertaling: Jan Bervoets

Bron

Het originele manifest is verschenen op apo.squathost.com.

oproep

Steun Kafka!

De Antifascistische Onderzoeksgroep Kafka heeft jullie steun nodig om te kunnen blijven bestaan. We doen al 32 jaar onderzoek naar rechtsextremisme in Nederland. We schrijven hier online over en ondersteunen journalisten en onderzoekers met informatie. We zijn een onmisbaar kenniscentrum en ons archief is een belangrijk geheugen over het naoorlogse rechtsextremisme in Nederland.

We zitten echter in de financiele problemen. We hebben de afgelopen jaren minder donateurs gekregen, terwijl onze kosten gestegen zijn. Nu zijn onze kosten eigenlijk best laag. We draaien volledig op vrijwilligers en de vaste lasten zijn alleszins redelijk. We zijn dus al snel geholpen met enkele tientallen nieuwe donateurs, die bijvoorbeeld tien of twintig euro per maand schenken.

Dus steun ons met een donatie!

Een eenmalig storting is heel welkom. Een periodieke overmaking is geniaal!
Onze bankrekening is NL98 INGB 0000 071006 van Kafka te Amsterdam.
Op onze website vindt je ook de pay-pal knop: www.kafka.nl/steun-kafka

Word lid van de Vrije Bond!

Ontvang Buiten de Orde vier maal per jaar thuis!

Contributierichtlijnen per maand:

Inkomen 0 t/m 500:
2,- per maand

Inkomen 500 t/m bijstand:
4,- per maand

Inkomen bijstand t/m minumumloon:
6,- per maand

Inkomen hoger dan minimumloon:
8,- per maand
(Meer is ook welkom)

Geef je op via:
www.vrijebond.nl/word-lid

Of word abonnee van Buiten de Orde!

Een abonnement kost 20,- per jaar
(Meer is ook welkom)

Geef je op via:
www.vrijebond.org/buitendeorde/abonnement

Je contributie- of abonnementsgelden kun je overmaken op:

IBAN: NL80INGB0005495473
BIC/Swift: INGBNL2A
T.n.v. de Vrije Bond,
te Amsterdam

Werking Solidariteitskas

A) Elk lid van de Vrije Bond heeft bij stakingen, gedragen door de meerderheid van de werknemers, recht op een stakings-uitkering. In bijzondere situaties ook bij stakingen gedragen door een minderheid van de werknemers. Bij dit laatste gaat het om stakingen met een doelstelling die zeer verwant is aan de doelstelling van de Vrije Bond (VB). De uitkering bedraagt 75% van de vermindering aan inkomen, met een maximum van 50,- euro* per werkdag.

B) Financiële ondersteuning van acties van leden van de VB die werkloos zijn, met name wanneer de leden getroffen worden door sancties op hun uitkeringen. Bij dit laatste is het een voorwaarde dat het gaat om duidelijk aangekondigde collectieve of individuele actie. De doelstelling van de actie moet in de lijn van de doelstelling van de VB liggen. Het weigeren van werk valt hier ook onder, mits voldaan wordt aan eerder genoemde voorwaarde. De VB is namelijk tegen arbeidsplicht. De uitkering bedraagt 75% van de korting met een maximum van 50,- euro* per werkdag.

C) Het verstrekken van renteloze leningen voor het opstarten van bedrijven in zelfbeheer. Een bedrijf moet meer dan één werkende omvatten. Het uit te lenen bedrag is maximaal 1.000,- euro* en moet binnen drie jaar worden terugbetaald.

D) Het financieren van initiatieven/acties van (leden van) de VB die vallen binnen de doelstellingen van de VB.

E) Het financieren van initiatieven/acties waaraan, naast andere organisaties, (leden van) de VB deelneemt (nemen) en die vallen binnen de doelstellingen van de VB.

F) Het financieren van initiatieven/acties van organisaties waarvan leden van de VB lid zijn en die vallen binnen de doelstellingen van de VB; per activiteit maximaal 500,- euro*.

G) Het ondersteunen van landelijke of regionale activiteiten welke georganiseerd worden door leden van de VB en een bijdrage kunnen leveren aan de groei en uitbouw van de organisatie.

H) Minimaal 5% van de gelden die jaarlijks binnenkomen worden gereserveerd voor bijdragen aan (activiteiten van) buitenlandse organisaties waarmee de VB zich inhoudelijk verbonden voelt.

* Deze bedragen worden eens per drie jaar op de Algemene Leden Vergadering bepaald. Aanvragen worden schriftelijk ingediend bij de solidariteitskascommissie.

Uitgangspunten Vrije Bond

1) De Vrije Bond gaat uit van en streeft naar een anarchistische samenleving waarin een mens zelf kan bepalen hoe het leven in te richten.

2) De Vrije Bond is een organisatie van anarchistische individuen en groepen gebaseerd op:
– de gelijkwaardigheid van alle mensen;
– de autonomie van het individu;
– zelfbestuur en zelfbeheer, vrije vereniging en federalisme;
– een goed milieu en een vitale natuur;
– de afschaffing van alle vormen van gezag: bijvoorbeeld op economisch, politiek, sociaal, religieus, cultureel of seksueel gebied;
– de opbouw van een vrije samenleving zonder klassen, staten, of grenzen, gebaseerd op anarchistische werkwijzen en wederzijdse hulp.

3) De totstandkoming van een vrije samenleving kan onmogelijk het werk van de Vrije Bond alleen zijn. Wij willen de anarchistische beweging uitbreiden, bekendheid geven aan onze ideeën en deze verwezenlijken. Directe actie in woord en daad is het belangrijkste middel van de Vrije Bond.

4) Aangezien onderdrukking, kapitalisme en uitbuiting wereldwijde fenomenen zijn is onze strijd een internationale strijd. De Vrije Bond verwerpt elke vorm van nationalisme en stelt hiertegenover een federalistische organisatie van de maatschappij. Naast het verenigen van anarchistische groepen en individuen in onze directe omgeving, onderhoudt de Vrije Bond ook contacten met anarchisten en anarchistische federaties wereldwijd.

5) De samenleving waar de Vrije Bond naar streeft zal een pluriforme samenleving zijn. Verscheidenheid in ideeën en strategieën door aangesloten groepen en individuen zijn inherent daaraan.

6) De Vrije Bond biedt geen blauwdruk voor een toekomstige samenleving. Alleen de praktijk kan dit uitwijzen. Wat de Vrije Bond wel biedt is een organisatiestructuur waar op anarchistische wijze mensen van allerlei schakeringen strijdbaar en solidair het debat kunnen aangaan, van elkaar leren en samenwerken.

7) De Vrije Bond initieert en ondersteunt activiteiten die de verwezenlijking van de uitgangspunten bevorderen.

Met een blinddoek voor het coronapeloton

Vrijheid is een curieus iets. Zolang ik vrij ben in mijn hoofd bén ik vrij, zei iemand ooit tegen mij. Die vrijheid kan niemand me afnemen, die heb ik verworven door me te ontworstelen aan het geloof dat mijn ouders me oplegden, door boeken te lezen die mijn blik verruimden, tentoonstellingen te bezoeken die me verrijkten. Ze was er zelfs van overtuigd dat als ze gevangen zou worden gezet de vrijheid in haar hoofd er toch zou zijn. Die zou niemand haar nog afnemen. Ergo: je kan leven in een onvrij land en toch vrij zijn, omdat als je je eenmaal bevrijd hebt er geen weg terug meer is.

Een paar weken geleden kwam ik haar op straat tegen. Ze was gemuilkorfd, droeg een mondkapje. Ik vroeg haar of ze zich niet gevangen voelde, in die zin dat haar door dat ding een stukje van de door haar zo gekoesterde vrijheid was ontnomen. Ze was dan wel nog steeds vrij om zelf de beslissing tot het dragen van een mondkapje te nemen – er was geen draagplicht – maar gaf ze met die zelfopgelegde beperking (al was het maar qua gezichtsuitdrukking) niet ook een stuk van haar vrijheid op? Terwijl ik het vroeg kwamen beelden op van hoe ze in jonger jaren was. Zij was degene die bij demonstraties voorop liep, de hypocrisie van monogamie aan de kaak stelde en vrije seks propageerde. Maar dat sprak ik niet uit.

Ik zag dat ze zich ongemakkelijk voelde, ze haalde haar schouders op, vertelde dat haar ouders allebei oud en zeer kwetsbaar waren, dat ze niet wilde dat zij de bron van een fatale besmetting zou zijn. Dat ze daarvoor graag een beetje van haar fysieke vrijheid opgaf. Als alle mensen dat nou maar deden dan zou er niemand ziek worden en dan zou er nadat er een vaccin was alles weer worden zoals vanouds. Je moet wat overhebben voor de ander.

Ik keek haar aan, zei dat ik dat niet van haar had verwacht. Niet dat ze vroeger een egoïstisch mens was en in haar vrijheidsdrang geen oog had voor de ander, zeker niet, maar vrijheid, die was toch bijna heilig, onaantastbaar voor haar? Hoe kon ze volhouden dat haar vrijheidsgevoel, de vrijheid in haar hoofd, níet werd aangetast door wat er om haar heen gebeurde, door wat ze zichzelf met dat mondkapje aandeed? Ook mij bekruipt onder het dagelijks bombardement aan coronaberichten, opname- en sterftecijfers, angst- en schuldgevoel door overheid en media aangepraat, de gedachte dat aan mijn vrijheid wordt geknabbeld. Iets dat nog versterkt wordt door lastig te begrijpen, vaak ridicule maatregelen en beperkingen die worden opgelegd. Een vriend van me zat een uur lang in zijn eentje mét mondkapje in een treincoupé. Een ander had mét mondkapje de bus voor zich alleen.

Ze keek me aan toen ik het vertelde. Treurig die lijdzame blik boven haar mondlap. En jammer dat de vrijheid in haar niet zichtbaar was. Ik heb maar niet gevraagd of ze dat mondkapje regelmatig voor een vers exemplaar verwisselde, haar handen ontsmette als ze het af- en opdeed, alle mondkapjes op 60 graden waste…

Uw vriend, Peter Lenssen